

— Arhiva Comitetului Executiv —
al C. C. al P. C. R.
Nr. 3023 : 19.12.1967

STENOGRAMA

convorbirilor tovarășului Paul Nicolescu Mizil cu
delegația Partidului Comunist Indian (Marxist).-

- 23 și 27 octombrie 1967 -

S T E N O G R A M A

primirii la C.C. al P.C.R. de către tovarășul Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R. a delegației Partidului Comunist Indian (Marxist) compusă din tovarășii M.Basavapunnaiah și Promode Daas Gupta, membri ai Biroului Politic al C.C. al P.C. din India (Marxist)

- 23 octombrie 1967 -

A asistat la primire Constantin Vasiliu, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Dv. veți putea înțelege mai bine situația din India din expunerea pe care noi o vom face asupra situației, însă aceasta, sigur, vă va răpi din timp.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Nu-i nimic.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Și, eventual, dacă este posibil ca acest lucru să aibă loc în 3-4-5 ședințe, pentru ca să nu vă răpim deodată prea mult timp.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Eu aș propune să-i ascultăm întâi pe tovarăși. Aceasta corespunde și unui obicei de-al nostru ca să dăm întâi cuvântul oaspeților. După aceea ne vom spune și noi părerile. In ceea ce privește timpul, noi vă stăm la dispoziție. Astăzi nu ne-am programat nimic, vă stăm la dispoziție să discutăm.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Avem o singură obiecție : la ora 5 tovarășul ambasador al Vietnamului vine acasă la noi, așa că nu putem întârzia peste ora 5.

În ceea ce privește mersul discuțiilor în continuare, Dv. sînteți aceia care hotărîți asupra programului nostru. Noi putem rămîne aici 8-10 zile, atîta cît veți hotărî Dv. Dv. sînteți desigur mult mai ocupați decît noi, pentru că sînteți un partid la putere.

În ceea ce ne privește, vă stăm la dispoziție pînă cînd vom lămuri toate problemele, noi pe ale Dv. și Dv. pe ale noastre.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

De acord.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Noi am citit raportul partidului Dv. la cel de-al IX-lea Congres și, de asemenea, și discursul pe care secretarul general al partidului Dv. l-a ținut la aniversarea partidului Dv. și sînt o serie de întrebări pe care aș vrea să vi le pun pe baza acestor materiale și eventual altele o să le pun mai tîrziu.

Acum aș vrea să vorbesc despre situația de la noi din țară. Credem că ar fi mult mai bine ca tovarășul să ne pună întrebări cu privire la problemele care îi interesează mai mult în ceea ce privește situația din India, iar noi vom răspunde la întrebări.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Una din chestiunile care ne interesează este aceea de care am vorbit și anume, care sînt relațiile între Partidul Comunist al Dv. și celălalt partid comunist ?

Cum vedeți perspectivele, posibilitățile de a lichida situația de sciziune, de lipsă de unitate ?

A două întrebare este legată de situația generală politică din India. În afara partidului comunist sînt și alte forțe care se pronunță pentru o politică democratică, pentru o politică de progres. Care sînt perspectivele realizării unei coaliții a acestor forțe pentru a determina o dezvoltare care ne interesează pe toți.

Acesta este cadrul problemelor care ne interesează. Trebuie să ne înțelegeți foarte bine că noi nu trăim în India, trăim în România și oricît am citi despre India, oricît de mare ar fi interesul nostru pentru această țară, totuși cei care sînt în măsură să rezolve problemele Indiei sînt indienii. Sînt și în măsură să le cunoască mai bine, sînt și în măsură să le rezolve, așa că să nu credeți că dacă vom discuta multe zile vom găsi soluții pentru situația din India. Soluțiile tot în India vor fi găsite.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Aceasta este adevărat.

Imi veți permite ca să încep să fac un istoric al situației dintre cele două partide și cum s-au scindat aceste partide.

Această sciziune a apărut în 1960, atunci cînd s-au înrăutățit relațiile între China și Uniunea Sovietică. Însă aceasta nu prea are o bază, deoarece în cadrul partidului, în țara noastră, de mulți ani de zile și cu mulți ani înainte au avut loc o serie de lupte interne. Acestea au devenit deosebit de ascuțite în 1955.

Între 1955-1964 noi am avut trei congrese ale partidului și de fapt tot timpul au fost două tendințe din punct de vedere politic; dar, se poate spune că și din punct de vedere organizatoric partidul nu mai era unit încă de atunci. La cel de-al șaselea congres al partidului nostru, unde și Dv. ați avut o delegație de partid, chiar în acea perioadă partidul era de fapt scindat în două. Pentru o oarecare perioadă sciziunea a mai fost amînată.

Al doilea lucru asupra căruia aș vrea să vorbesc aici este că aceasta nu are absolut nimic de-a face cu lupta fracționistă. De la bun început toți aceia care sînt acum membri ai Biroului Politic al partidului nostru au fost în conducerea celui-lalt partid și nimeni n-a vrut să se atingă sau nu a vrut să nege poziția pe care noi am deținut-o și, de asemenea, nu au fost nici un fel de certuri personale.

Această ceartă care a avut loc în partidul nostru, deși s-a produs în acea perioadă, totuși nu are absolut nimic de-a face cu relațiile existente între China și Uniunea Sovietică și, în al doilea rînd, nu este o luptă fracționistă.

Deci, care este cauza ?

Cauza de bază provine de la discuțiile ce au fost atunci cînd englezii au dat puterea în mîna Partidului Congresului, discuții cu privire la caracterul de clasă al acestui guvern, la stadiul revoluției, și care este linia tactică care trebuie urmată.

Punctul central este următorul :

În perioada 1948-1949 au avut loc disensiuni foarte serioase și noi, membri ai Biroului Politic, am cerut atunci P.C.U.S. să ne ajute în rezolvarea acestei probleme. Ei ne-au cerut ca să creăm o comisie. În acea perioadă noi eram în ilegalitate, și tovarășii sovietici au fost de acord ca noi să formăm această comisie. Comisia a fost formată din patru tovarășii din care făceam parte și eu, tov.Dange, Ajoy Ghosh și Rao care este actualul secretar general al celui alt partid. Am rămas atunci peste 2 luni în Uniunea Sovietică. În cadrul acestei comisii, noi am avut o serie de discuții și în cele din urmă am elaborat în Uniunea Sovietică un program al partidului. În anii 1952-1953, am încercat să punem în aplicare în India acest program. Viața, realitatea au arătat că acest program nu corespundea întrutotul situației de la noi.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Poate că era mai bine dacă îl făceați în India, nu la Moscova.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Noi am încercat să elaborăm un program în India și nu am reușit. Din această cauză am încercat să-l elaborăm acolo, pentru că au fost divergențe foarte ascuțite între noi. În cele din urmă tovarășii sovietici ne-au spus că ei cunosc foarte puține lucruri despre țara noastră, că pot să ne facă o serie de sugestii însă foarte generale și că nouă ne revine sarcina de a accepta propunerile lor sau de a le respinge, de a le completa sau de a le îmbunătăți.

In anii 1954-1955 divergențele au continuat pe aceleași probleme și anume caracterul guvernului, tactica care trebuie urmată și acea parte a partidului condusă de Dange spunea că guvernul indian care este condus de Partidul Congresului este un guvern al burgheziei naționale, adică al burgheziei nemonopoliste. Ei au spus că s-ar putea întâmpla ca asupra acestui guvern marii monopolisti, marea burghezie și marea moșierime să exercite o anumită influență, dar acest guvern nu este un guvern al acestora, ci este un guvern al burgheziei naționale, fără marea burghezie și fără moșieri. In consecință, spuneau că linia care trebuie urmată este aceea de sprijinire a guvernului în mod critic cu privire la poziția acestuia.

Păreră noastră era cu totul deosebită.

Noi sîntem de părere că acest guvern este un guvern al marii burghezii și al marilor moșieri și că este condus de aceștia. Aceasta a stat la baza divergențelor dintre noi. Inșă acum, după atîția ani, în presa lor numesc și ei acest guvern ca fiind un guvern al burgheziei condus de marea burghezie.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Deci, ați căzut de acord. Eu glumesc acum.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Ințeleg acest lucru. Inșă ca să fi de acord pe hîrtie este una și să fi de acord în practică, concret este alta. Și din toate celelalte partide politice care există în India nu-i consideră pe ei comuniști, ci ne atacă pe noi ca partid comunist și aceasta nu este întîmplător. Este foarte important nu ceea ce ei spun și declară, ci ceea ce fac în practică.

Partidul Comunist din India există de 40 de ani și, în ultimii 25 de ani noi sîntem un partid care are forță în mase. Din 1947 Dange este secretarul general al sindicatelor din țara noastră, dar chiar și astăzi nici măcar 10% din muncitorii indieni nu sînt membri de partid și deși noi avem o centrală sindicală mare care este condusă de unul dintre conducătorii partidului nostru, cu toate acestea în rîndurile acestor sindicate puțini dintre muncitorii care fac parte din aceste sindicate sînt membri ai partidului nostru. Majoritatea sînt membri ai diverselor alte partide din țara noastră. Este un fel de economism care se practică.

În ceea ce privește organizația kisan, adică organizația agrară a țăranilor, și la noi în țară a avut loc o serioasă diferențiere în cadrul țărănimii și aproape 40% din țărani noștri pot fi considerați ca muncitori agricoli. Ani și ani de zile au fost discuții în legătură cu această problemă. Noi spuneam că ar trebui să ne îndreptăm foarte mult atenția spre acești muncitori agricoli și lucrul acesta nu s-a făcut.

În organizația noastră sindicală nu sînt organizați nici măcar 5% din toți cei ce muncesc în India.

Deci sînt aceste probleme care sînt legate de mișcarea agrară, legate de mișcarea muncitorească, de întărirea partidului nostru și de activitatea partidului nostru și în celelalte pături ale populației, în special în rîndurile populației sărace din țara noastră și, de asemenea, în ceea ce privește atitudinea față de guvern.

Toate aceste probleme s-au acumulat timp îndelungat, în special după 1952 cînd noi am devenit legali, pentru că pînă atunci partidul nostru a fost ani și ani de zile în ilegalitate. În 1952 noi am avut 30 de deputați în parlament și după 15 ani situația a rămas staționară, este aceeași. De atunci, deși partidul nostru are posibilitatea să activeze legal, în întreaga țară situația noastră nu s-a îmbunătățit și nici influența noastră nu a crescut nici în rîndurile țărănimii și nici în rîndurile clasei muncitoare.

În orice caz, o poziție legalistă se dezvoltă în mare măsură și trebuie să vă spunem foarte cinstit că noi, de fapt, nu am creat un partid comunist decît cu numele, de fapt partidul nostru este un partid de tip social-democrat.

Deci toate aceste probleme datează de foarte multă vreme și, în cele din urmă, de atunci de cînd a început disputa de frontieră între India și China și, în relațiile noastre frățești cu toate celelalte țări socialiste, și ei au sfîrșit prin a se alătura celorlalte partide, s-au alăturat întrutotul guvernului și politicii guvernului.

Poate că ar interesa pe tovarăși ca să cunoască faptul că în această perioadă noi am consultat și pe tovarășii din P.C.U.S. și, unul din membrii Biroului Politic al partidului nostru, care

este ministru principal în Kerala actualmente, care era secretar general al partidului în 1962, a avut în mînile sale o scrisoare trimisă de P.C.U.S. în care eram sfătuiți, în care ni se spunea că poziția adoptată de noi în ceea ce privește disputa de frontieră între India și China ar fi cea justă și că poziția adoptată de Dange nu era justă. Aceasta a fost ultima picătură. Incepînd din acea perioadă guvernul indian era informat în amănunt cu tot ceea ce se discuta nu numai în Comitetul Central, dar și în Biroul Politic. Ei au avut o listă a tuturor membrilor partidului nostru, atât a membrilor Biroului Politic al Comitetului Central cît și din comitetele statale care se opuneau politicii guvernului în privința disputei de frontieră și toți aceștia, pe baza listelor întocmite, au fost arestați. Peste 1.000 de tovarăși au fost aruncați în închisori. Dange nu a ridicat nici un protest cu privire la arestarea noastră și aceasta a fost cauza care ne-a determinat să ne scindăm, să ne despărțim de ei. Intre 1960 și 1965 o parte din membrii de partid din statele Kerala, Andra, Bengal și Madras au venit de partea noastră însă în conducere sînt jumătate-jumătate. Așa că problemele au fost mult prea importante și divergențele mult prea vechi. Noi vroiam, de exemplu să lucrăm în comun în sindicate și, de asemenea, să lucrăm împreună și în organizația țăranilor, în kisamsaba, și în cadrul guvernelor statale din Bengal și Kerala.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Ce forme concrete de colaborare aveți ?

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Din punct de vedere organizatoric noi activăm în sindicate unice și, de asemenea, în această organizație țărănească există o organizație unică și lucrăm împreună. De asemenea, facem parte din aceste guverne de coaliție din Bengal și Kerala însă experiența noastră de pînă acum nu ne dă prea mare încredere și nu prea vedem cu claritate în viitorul apropiat posibilitatea unei unificări. Chiar în ultimele 6 luni de cînd lucrăm împreună în cadrul acestor guverne de coaliție, între partidul nostru și partidul lor au loc fricțiuni continue. Și cauzele acestor fricțiuni nu sînt probleme generale ci, dimpotrivă, probleme concrete, de exemplu în ceea ce privește relațiile cu celelalte partide și, de asemenea, punerea în aplicare a programului care a fost acceptat în comun.

Celălalt partid este acela care propune ca partidul comunist marxist să fie scos și să se creeze o coaliție cu toate celelalte partide, fără partidul marxist.

Înainte de a veni aici, pe ziua de 2 octombrie, a fost o mare pîngere din partea guvernului central în ceea ce privește guvernul statal din Bengal. Întregul oraș a fost ocupat de armată și au fost din nou create liste cu privire la membrii partidului nostru și ai conducerii partidului nostru care să fie arestați. În această situație și alte partide s-au unit în spatele partidului congresului însă, din cauză că noi am reușit să mobilizăm forțe în Calcutta, ei nu au reușit să ia măsuri în continuare.

În ultimele 6 luni noi am mobilizat de cinci sau de șase ori milioane de oameni în apărarea guvernului, însă Dange nu ne ajută în această problemă. Când membrii celuilalt partid s-au adresat Partidului Congresului, noi atunci am pus problema organizării unor alegeri parțiale și le-am spus celorlalte partide să se supună judecății poporului. Însă partidul lui Dange nu a fost de acord cu aceasta.

După cum vedem noi, în afară de faptul dacă viața nu va impune acest lucru, perspectiva unei unități este foarte slabă, foarte palidă. De asemenea, factorii situației internaționale ajută sciziunea, nu unitatea. Chiar și în ziua de astăzi ei ne caracterizează în presa lor ca quislingi ai partidului chinez.

În ultimele 3 luni de zile unele emisiuni de radio chineze demască pe conducătorii partidului nostru ca revizioniști. În același timp, Dange ne caracterizează pe noi ca agenți ai P.C.Chinez. Același lucru și cu Partidul Congresului.

Propaganda antichineză în țara noastră ajută imperialismului american. Oricare ar fi divergențele pe care noi le-am avea cu Partidul Comunist Chinez, dacă vom permite ca această propagandă antichineză să pătrundă foarte adînc în rîndurile maselor, atunci nu va mai fi perspectiva ca să mobilizăm masele noastre largi împotriva americanilor în țara noastră. Cu cît se duce mai mult această propagandă împotriva chinezilor, cu atît mai mult noi vom avea greutatea mai mari în lupta noastră împotriva americanilor.

Deci aceste probleme sînt foarte serioase și, pentru a putea realiza unitatea, trebuie întîi să fie rezolvate aceste probleme.

Chiar unitatea pe care noi am realizat-o acum a devenit posibilă din cauză că ei au văzut pericolul de a fi izolați de mase dacă nu vor colabora cu noi, și există o foarte puternică presiune din partea maselor pentru a menține această unitate care există acum. În orice caz noi dorim foarte mult ca atît în sindicate, în organizația țărănească cît și în guvernele locale să existe această unitate și să o menținem, însă în ceea ce privește pași înainte în direcția unității, pentru moment noi nu vedem posibilitatea. Acesta este felul nostru de a vedea problemele.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Cu ce partide comuniste aveți legături în prezent ?

Tov. M. Basavapunnaiah :

În noiembrie 1964 noi am avut congresul partidului nostru. Imediat după congresul partidului noi am trimis tuturor partidelor, pe vremea aceea erau 84 de partide, raportul la congres și, de asemenea, și o scrisoare prin care noi făceam apel la acele partide să înțeleagă situația și să aprecieze desfășurarea evenimentelor din mișcarea comunistă din India. V-am trimis și Dv. atît raportul cît și scrisoarea. După o lună, noi am fost închiși și am stat vreo 16 luni în închisoare. Noi nu am primit nici un fel de răspuns pozitiv sau negativ din partea vreunuia dintre partidele cărora ne-am adresat. Desigur, după aceasta noi am șovăit dacă să mai facem vreun pas înainte sau nu. Însă, partidul comunist din Marea Britanie a luat inițiativa și a trimis o delegație la congresul nostru. De asemenea, P.S.U.G. din R.D. Germană a luat legătura cu noi, au avut discuții cu membri ai partidului nostru și unul dintre tovarășii din conducerea partidului nostru a fost anul trecut în Germania și a avut acolo discuții cu tovarăși din Comitetul Central al partidului. De asemenea, cu acest prilej, tovarășii germani au spus că dacă vrem să trimitem tovarăși la odihnă în Germania ei îi primesc, însă ei s-au cam temut să stabilească relații deschise cu noi. Noi îi înțelegem și poate că au dreptate, poate că nu au dreptate.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Am înțeles. Una este legătura lor cu Uniunea Sovietică și alta cu India.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Acestea sînt cele două motive pentru care ei se tem.

Noi înțelegem greutățile pe care ei le au și nu vrem să exercităm presiuni în continuare asupra lor și noi menținem cu ei relațiile așa cum vor ei să le aibă.

De asemenea menținem legăturile cu Partidul celor ce muncesc din Vietnam. Menținem legăturile și cu Partidul Comunist Chinez și, cu excepția ultimelor 3 luni, relațiile noastre cu ei au fost relații frățești.

Acum ne-a invitat partidul Dv. și noi așteptăm ca Dv. să adoptați o poziție independentă. Noi sîntem fericiți în speranța că ghița se va sparge.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Aș vrea să-mi spun părerea în legătură cu unele probleme care au fost puse aici.

În primul rînd vreau să mulțumesc pentru informațiile pe care le-a dat tovarășul.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Însă eu nu am vorbit despre a doua problemă. Să rămînă să vorbesc altădată.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Ca partid, noi acordăm o mare atenție relațiilor cu partidele comuniste și muncitorești. În legătură cu problemele fundamentale, principiale ale relațiilor cu partidele comuniste și muncitorești noi ne-am expus părerea în cîteva rînduri.

Aș dori să subliniez că aceste puncte de vedere au fost exprimate în ultimii ani în documentul nostru din 1964 în legătură cu polemica dintre P.C.U.S. și P.C.Chinez, dar ele au fost pe larg subliniate și au primit cea mai înaltă confirmare de partid la Congresul al IX-lea al partidului nostru.

De asemenea, acest lucru s-a făcut și cu alte prilejuri, cum a fost expunerea făcută de secretarul general al partidului nostru la cea de-a 45-a aniversare a partidului și așa aminti și

dezbateră pe care am făcut-o recent, cu câteva luni în urmă în legătură cu politica externă la Marea Adunare Națională.

Tov. M. Basavapunnaiiah :

Și acest material l-am citit.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Noi aici am dorit să marcăm cu toată claritatea punctul nostru de vedere de a dezvolta relațiile cu toate partidele comuniste și muncitorești.

Noi considerăm că în prezent mișcarea comunistă este extrem de dezvoltată, că în epoca noastră se pun mari probleme ideologice, probleme politice, probleme de strategie și tactică și că pot apare și apar păreri diferite, aprecieri diferite.

După părerea noastră, existența unor deosebiri de vederi nu trebuie să împietzeze în relațiile între partidele comuniste și muncitorești. De aceea ne străduim, pe de o parte, să înțelegem bine lucrurile care se petrec și să ne stabilim judecățile noastre în legătură cu aceste lucruri și, în același timp, să dezvoltăm relații cu toate partidele, chiar când judecățile noastre nu corespund cu judecățile celorlalte partide.

Credem că aceasta este calea pe care trebuie mers și avem relații bune cu multe partide comuniste și muncitorești.

De asemenea, noi credem că fiecare partid este singur în măsură să hotărască asupra destinului țării sale. Mă refer la relațiile sale cu exteriorul, nu la relațiile în interior. Partidul comunist este acela care trebuie să hotărască linia politică, să hotărască strategia, tactica, formele organizatorice, metodele de activitate. Acesta este unul din punctele nodale ale poziției noastre.

Noi considerăm că în prezent nu mai există nici un fel de posibilitate ca să existe un centru al mișcării muncitorești sau mai multe centre ale mișcării muncitorești ci, în fiecare țară, partidul comunist este acela care trebuie să fie suveran și să hotărască asupra politicii sale. Aceasta nu înseamnă că noi nu vedem utilitatea unui schimb de păreri, chiar și observații critice între partidele comuniste. Noi credem că a trecut timpul când politica se hotăra în altă parte decât în țara respectivă. De asemenea, sîntem categoric pentru principiul

neamestecului în treburile interne ale altor partide.

Sigur că în vorbe toți se declară de acord cu acest principiu, dar practica arată că este mai greu să se aplice aceasta și credem că este necesar ca drumul mișcării noastre muncitorești să meargă tocmai pe linia împiedicării oricăror forme de amestec în treburile interne. Numai în felul acesta poate exista o unitate solidă și reală.

Tov.M.Basevapunnaiah :

Deci tovarășul a atacat a doua problemă.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Sînt tot la prima problemă.

Am spus aceste lucruri pentru a spune cu toată sinceritatea tovarășilor că ar fi greu ca partidul nostru să se apuce să studieze situația din India sau situația din oricare altă țară și să spună cum ar trebui să procedeze forțele revoluționare din această țară; ar fi greu să spunem ce forme de luptă să adopte, ce fel de metode să aplice.

Dacă am face acest lucru probabil că am ajunge la niște rezultate, dar credem că oricîte eforturi am depune nu am putea s-o facem mai bine decît tovarășii indieni și credem că nimeni nu ar putea să facă aceasta mai bine decît comuniștii ^{indieni.} De aceea noi nu ne propunem să facem observații critice la adresa lor. Cu toate acestea, vrem să spunem anumite lucruri.

Nouă ni se pare că una din problemele nodale este problema unității forțelor revoluționare. Noi înțelegem foarte bine că problemele care despart cele două partide comuniste sînt probleme extrem de complicate, că sînt probleme care ating chestiuni de ideologie, de orientare, de strategie și tactică, de atitudine față de ceea ce este fundamental în India. Experiența pe care noi o avem este diferită de a tovarășilor indieni, pentru că și condițiile au fost total diferite. Dar noi avem aceste învățăminte că pînă cînd nu am reușit să realizăm o acțiune unitară, nu am reușit să rezolvăm problemele noastre interne. Sigur, nu am avut în țară situația ca să existe două partide comuniste, dar noi am avut un partid comunist și a fost și un partid social-democrat. Uneori au fost și alte partide social-democrate, uneori au fost și alte grupări socialiste. Pe noi ne-au deosebit

mari chestiuni ideologice de social-democrați, dar problemele le-am putut rezolva numai atunci cînd am găsit căile de acțiune comună.

Au fost ani pe care Dv. îi cunoașteți foarte bine, în care comuniștii au greșit față de social-democrați, cînd social-democrații au fost prezentați drept social-fasciști. Acest lucru a împiedicat în țările europene și în țara noastră în mod foarte serios modul de apropiere față de mișcarea socialistă. Inșă atunci cînd am știut să ne dezbarăm de aceste aprecieri, care nu erau ale partidului nostru ci erau aprecierile internaționale, greșeala partidului nostru a constat în aceea că le-a acceptat fără nici o rezervă, spun numai atunci cînd am reușit să ne debarasăm de aceste lucruri am reușit să găsim și formele de colaborare și acțiune comună.

Ne dăm seama că în situația care este în India, lipsa de unitate nu poate decît să folosească forțelor de dreapta. De asemenea, ne dăm seama că nu este posibil ca prin simpla așezare la masă să se realizeze ceva pentru unitate, inșă vrem să subliniem părerea noastră că trebuie depuse toate eforturile pentru a menține și lărgi posibilitățile de colaborare. Poate nu este cea mai bună cale aceea de a căuta să soluționezi toate problemele și apoi să pui problema unirii. Poate calea cea mai bună este stabilirea unui program comun, pe probleme concrete, parțiale și mers împreună pe aceste probleme, lucru care ar permite să se ajungă la rezolvarea problemelor în anumite principii.

Tov.M.Basavapūnaiah :

Aș vrea să-mi permiteți să spun ceva. Tocmai de la aceste premize am pornit și noi și, de asemenea, sciziunea provine tot de la aceasta. Vreau să dau numai un exemplu. În India este un număr destul de mare de partide, mai mari, mai mici, partide ale burgheziei, ale micii burghezii, sînt mai multe partide socialiste și mai multe partide mai mici și există o serie de diferențe, de deosebiri pe probleme politice între fiecare dintre aceste partide. Noi dorim ca toate aceste partide să se unească pe baza unei platforme politice-democratice și să luptăm pentru a face pași înainte în acest domeniu al democrației. Incepînd din 1947, atît pe plan național cît și în fiecare stat în parte noi am

avut și avem la putere Partidul Congresului. În afară de partidul Iangsang și Svatantra care sînt partide reacționare înrăite, noi dorim să unim toate celelalte forțe pentru ca să producem o spărtură în monopolul Partidului Congresului. Celălalt partid se opune acestei propuneri a noastră, vrea să nu fie acceptată unitatea democratică a tuturor partidelor. Partidul lui Danghe dorește unitatea cu Partidul Congresului și lupta împotriva tuturor celorlalte partide și în situația de astăzi noi avem dispute cu ei tocmai în această problemă practică și tactică. Acum viața le impune, îi forțează ca să abandoneze această lozincă de unitate cu partidul congresului și acum sînt și ei gata să participe la această unitate cu toate celelalte partide. Însă și aici ei merg în cealaltă extremă și anume aceea de a se uni și cu aceste partide reacționare și tocmai această problemă se pune acum, de a ne uni toți împotriva marilor moșieri și împotriva marii burghezii. Aceasta este problema la ordinea zilei. Noi considerăm problema unității un factor extrem de important pentru noi, însă să știm exact: unitate împotriva cui și pentru ce. În ceea ce privește această problemă, nu există deosebiri de păreri în cadrul partidului nostru, adică în ceea ce privește unitatea cu celelalte partide. De asemenea și unitatea cu partidul comunist, însă cu condiția ca ei să accepte un program cît de minim.

În guvernele pe care noi le avem acum sînt multe partide, unele din aceste partide sînt anticomuniste și, deși facem parte din același guvern, ei lovesc tot timpul în noi. Cu toate acestea, noi căutăm să-i antrenăm. Deci problema care se pune nu este faptul că noi nu apreciem această necesitate de moment pentru unitate, ci această sciziune s-a produs întocmai în lupta pentru unitate. Am dat exemplul acesta numai ca să vă informez pe dv. Eu sînt de acord că Partidul Congresului este la putere în țara noastră nu pentru că este un partid atît de puternic, ci din cauza lipsei de unitate între celelalte forțe și partide democratice.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Eu am vrut să relev tocmai faptul că pentru noi este plăcut să auzim că tovarășii țin la organizarea unitară sindicală, la o organizare unitară a organizației țărănești și la acțiuni comune pe plan guvernamental. Experiența noastră a arătat că tocmai în cadrul unor asemenea forme de colaborare între partidele muncitorești s-au rezolvat și problemele ideologice.

La noi în țară partidul comunist a realizat un front unic de acțiune cu partidul social-democrat în timpul dictaturii militaro-fasciste antonesciene cu un singur obiectiv : răsturnarea lui Antonescu. Aceasta a fost baza pe care s-a clădit unitatea celorlalte forțe democratice. Apoi, timp de 4 ani de zile, în ciuda pozițiilor ideologice diferite, comuniștii au colaborat cu social-democrații pe fiecare problemă concretă, stabilind un program concret de acțiune și lucrul acesta a reușit să ducă la rezolvarea și a problemelor mari de fond.

Vreau să spun încă odată că eu nu cred că experiența României este ceva valabil universal, pentru că sînt condiții total diferite însă dacă pornim de la ideea pe care o cunoaștem cu toții și realitatea unii am cunoscut-o, alții o cunosc astăzi, că împărțirea forțelor, divizarea lor îl ajută pe dușman; noi sîntem partizanii și salutăm orice formă de colaborare care poate duce la clarificarea lucrurilor și care pot duce în ultimă instanță la o unificare mai organică.

Aceasta este ceea ce dorim să vă spunem noi în legătură cu această problemă care ni se pare deosebit de acută.

La noi în țară a fost nu de mult un secretar al Comitetului Central al partidului lui Dange . În discuțiile pe care le-am avut am spus același lucru. Nu ne propunem sub nici o formă să spunem cum și în ce fel să se realizeze asemenea acțiuni comune; nu putem să facem aceasta, dar vreau să spun că noi, ca oameni din afară și care urmărim cu multă simpatie lupta poporului indian, considerăm că trebuie depuse eforturi pentru a găsi forme de acțiune comună și aceasta în primul rînd de către cei care sînt comuniști. După părerea noastră, oricît de mari ar fi problemele care îi despart, trebuie să găsească o cale de rezolvare comună a acestor probleme și care să fie cea mai puțin dureroasă pentru unirea forțelor populare, pentru unirea maselor.

De asemenea, am dori să spunem că ne bucurăm foarte mult de faptul că ați obținut succese importante în alegerile care au avut loc.

Crede că este de datoria noastră să subliniem că înțelegem foarte bine duritatea luptei, greutățile luptei și sîntem alături de tovarășii din India care înfruntă asemenea dificultăți ca Dv.

Aceasta în legătură cu prima chestiune. Dacă sînteți de acord să trecem la următoarele.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Aș dori ca tovarășul să fie mai concret. Noi nu dorim și nu cerem tovarășului să ne dea o linie tactică amănunțită și, de asemenea, nu dorim ca aceste sugestii care ni se fac să le adoptăm în întregime. Noi apreciem foarte mult ceea ce ne-a spus tovarășul în legătură cu unitatea care trebuie făurită și care trebuie să existe în cadrul mișcării democratice din India. Eu sînt de acord că Dv. trebuie să studiați situația dintr-un număr destul de mare de țări.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Nu ne propunem așa ceva.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Insă noi ca comuniști avem această datorie ca să studiem și să cunoaștem.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Sînt de acord, dar sînt partide care doresc să studieze situația din toate țările ca să dea linia pentru toate țările. Sîntem prea mici pentru aceasta.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Aceasta nu este o problemă de partid mare sau de partid mic și fie că este vorba de un partid mare ca P.C.U.S. sau P.C.Chinez, dacă ar dori să depășească limita și să se amestece în treburile noastre interne am spune : jos mîinile.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

In orice caz, partidelor mici le este mai greu să dea linia pentru alții.

Tov.M.Basavapunnaiah :

In primul rînd eu apreciez foarte mult ceea ce a spus tovarășul în legătură cu ceea ce ar trebui să facem noi în țara noastră și anume să luptăm pentru ca să stabilim unitatea forțelor noastre muncitorești și democratice. De asemenea, noi apreciem foarte mult faptul că din ceea ce am discutat pînă acum și din faptul că tovarășii din Comitetul Central al partidului Dv. s-au gîndit să ne invite pe noi, aceasta înseamnă că tovarășii sînt preocupați și îi interesează situația din India și lupta mișcării muncitorești și democratice din țara noastră.

Noi nu ne uităm la partide ca la partide mari sau mici. Dacă Dv. ați hotărât să ne invitați, noi sîntem foarte siguri că Dv. nu ați făcut lucrul acesta ca să ne plimbați prin întreaga țară, să ne arătați țara Dv. Noi acordăm o foarte mare prețuire criticilor venite din partea Dv. De asemenea, doresc să spun că India este o țară uriașă, de 500 de milioane de oameni și noi nu uităm faptul că Lenin a spus că succesul revoluției va depinde de succesul ei în Uniunea Sovietică, în China și în India. Este un adevăr mare în aceste cuvinte și dacă India va păși pe drumul socialismului, atunci raportul de forțe pe plan mondial se va schimba în mod hotărîtor. Noi considerăm că toate partidele comuniste și în special cele care sînt la putere, trebuie să acorde o atenție deosebită Indiei, datorită tocmai importanței cruciale pe care o are din acest punct de vedere.

Cred că tovarășii din P.C.R. sînt de acord cu mine și că își vor da silința să înțeleagă problemele noastre, să ne facă o serie de sugestii și să ne ajute.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

O s-o facem cu plăcere.

Tov. M. Basavapunnaiiah :

Aceasta nu este o problemă de amestec, ci un schimb prietenesc de păreri, un ajutor prietenesc.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Așa este.

Tov. M. Basavapunnaiiah :

Atunci cînd noi am acceptat invitația făcută de Dv., nu ne-am gîndit nici un moment că în absolut toate problemele păreriile celor două partide ar coincide. Dimpotrivă, noi știm că există diferențe într-o serie întreagă de probleme între cele două partide ale noastre, însă aceasta nu ne împiedică să discutăm împreună și să ne înțelegem. De aceea noi îi rugăm pe tovarășii să nu considere că noi ne gîndim că aceasta ar constitui un amestec.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

De loc.

Tov. M. Basavapunnaiiah :

Aș dori ca tovarășul să ne vorbească asupra unui singur punct.

Problemele de tactică și de compoziție a partidului nostru sînt probleme extrem de dificile, extrem de grele și chiar în privința caracterului de clasă al guvernului. Tovarășii români au exact atîtea materiale cîte avem și noi în ceea ce privește guvernul, în ceea ce privește burghezia, ce reprezintă monopolistii indieni în India și colaborarea dintre monopolurile noastre și monopolurile străine, concentrarea pămînturilor. La noi 5% din proprietarii de pămînt dețin 50% din pămînturi și acesta este rezultatul a 20 de ani de guvernare a Partidului Congresului.

Noi am dori să cunoaștem din partea unui partid comunist, a unui partid marxist-leninist o părere cu privire la caracterul guvernului, la politica dusă de acesta și, de asemenea, cu privire la stadiul la care se află revoluția în India. Eu cred că nu burghezia monopolistă este aceea care este indicată să discute stadiul în care se află revoluția în India. Tovarășii din Partidul Comunist Român, care stăpînesc învățătura marxist-leninistă, vor putea să-și spună părerea cu privire la caracterul acesteia și cu privire la stadiul revoluției în țara noastră.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Noi vă spunem cinstit că nu sîntem în măsură să ne pronunțăm asupra problemelor Indiei, pentru că nu le cunoaștem suficient. Nu ne este teamă că cineva ar putea să ia aceasta drept amestec în treburile interne ale Indiei, cu toate că, din păcate, în mișcarea muncitorească astăzi nu prea sînt discuții serioase. Credeți Dv. că numai în legătură cu situația din India se pot face discuții ? Nouă ni se pare, de exemplu, că am putea discuta foarte bine și problema modului în care se construiește socialismul. După noi, în lume sînt 14 țări socialiste, indiferent cîte sînt, poate sînt mai multe. Dar pînă în prezent nu este încă o discuție serioasă, tovarășească, nu numai între partidele din țările socialiste ci și cu participarea partidelor din alte țări, din țări capitaliste, în care să dezbatem cu seriozitate dacă este bine sau nu este bine cum se construiește socialismul, dacă un aspect sau altul ar putea fi rezolvat altfel, mai bine sau dacă nu am putea trage niște concluzii dintr-o experiență sau alta. Din păcate, în mișcarea muncitorească nu sînt asemenea discuții.

Dar nu acesta este motivul pentru că noi nu vă spunem acum niște lucruri mai concrete, pentru că o să vedeți că acolo unde cunoaștem lucrurile ceva mai bine, o să vă spunem părerile noastre pînă la capăt.

Noi cunoaştem prea puţin situaţia de la Dv. Sigur, putem să spunem nişte generalităţi, dar cu generalităţi nu se poate face treabă. Putem să spunem, spre exemplu, că guvernul din India este un guvern al burgheziei, al latifundiarilor.

Noi am avut o asemenea situaţie că atunci când l-am răsturnat pe Antonescu, am colaborat cu regele. Regele era reprezentantul cel mai autentic al moşierilor şi al marelui capital, era şi unul dintre cei mai mari capitalişti, era şi unul dintre cei mai mari moşieri şi era instituţia cea mai reacţionară dacă am vrea să o luăm după aprecierea unei instituţii scoasă din contextul unor fapte şi, totuşi, s-a creat o situaţie când Partidul Comunist a organizat răsturnarea guvernului fascist împreună cu regele. După aceea am colaborat 3 ani de zile cu regele. Am avut apoi o asemenea situaţie când regele a spus că nu mai semnează actele guvernului şi noi am spus : foarte bine, guvernăm fără semnătura ta.

Pentru noi este clar că nu este cazul să ne spunem acum nişte păreri cu caracter general. Sigur că noi nu împărtăşim punctele de vedere care idealizează stările de lucruri dintr-o serie de ţări foste coloniale.

Am să mă refer la acest lucru pentru că mi s-a pus o întrebare directă. Stiu că sînt asemenea iluzii şi în ceea ce priveşte India şi guvernul indian. A fost Indira Gandhi la noi şi ne-a vorbit despre socialism, dar ne dăm seama ce valorează socialismul lui Indira Gandhi. Noi nu dorim să vă spunem nişte lucruri care nu sînt serioase. Aceasta nu stă în firea partidului nostru. De aceea ne abţinem să ne spunem părerea cu privire la documentele pe care le-aţi elaborat Dv. Aceasta nu ne împiedică însă să ne spunem părerile acolo unde credem că înţelegem problemele.

În ceea ce priveşte situaţia concretă credem că trebuie militat în primul rînd pentru colaborarea între cele două partide comuniste, trebuie făcut totul pentru a găsi forme concrete de colaborare, în ciuda greutăţilor care sînt. Pe această bază se poate realiza o colaborare mai largă a forţelor democratice.

În ceea ce priveşte situaţia din ţările capitaliste, pentru noi nu se pune problema unei analize cu caracter definitiv al componenţei şi al caracteristicilor unui guvern. Trebuie să vedem acţiunile fiecărui guvern, poziţiile fiecărui guvern.

Iată, noi avem în Europa o situație interesantă. Este vorba de guvernul din Franța. Ar fi foarte ușor să spunem că generalul De Gaulle este reprezentantul puterii personale, reprezentantul marilor monopoluri, și cu asta am fi terminat. În practică, în politica externă De Gaulle se situează, ca să vă spun cinstit, pe o poziție mai progresistă decât poate unii militanți din partidele comuniste și muncitorești chiar din țările socialiste.

Tov.M.Basavapunnaiah :

În legătură cu situația de care vorbiți Dv., în ceea ce ne privește, chiar dacă sîntem un partid mic comunist, am criticat în mod deschis Partidul Comunist Francez și P.C.U.S. pentru că timp de vreo 2 ani nu au văzut cotitura care a intervenit în politica dusă de De Gaulle și noi sîntem întrutotul de acord cu poziția Dv. în ceea ce-l privește pe De Gaulle și rolul obiectiv pe care-l joacă.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Noi nu i-am criticat niciodată pe comuniștii francezi. N-am avut prilejul acesta și nici nu ne-am propus aceasta. Ne-am bucurat însă atunci cînd comuniștii francezi au înțeles acest lucru. Este adevărat că l-au înțeles mai tîrziu, dar l-au înțeles. Eu am fost la Moscova la Congresul al XXIII-lea. Cînd Waldeck Rochet a vorbit despre De Gaulle și despre politica sa externă au fost cele mai puternice aplauze.

În legătură cu Franța noi cunoaștem ceva mai multe lucruri. Avem și legături mult mai strînse, avem legături bune cu comuniștii francezi, însă nu le-am făcut nici un fel de observații critice.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Vă înțelegem.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Să trecem la următoarea chestiune, în legătură cu problema unității mișcării comuniste.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Eu am citit documentele de la Congresul partidului Dv., discursul secretarului general al partidului Dv. la a 45-a aniversare a partidului și discuțiile de la Sesiunea Marii Adunări Naționale și aș dori să-mi formeze o impresie clară în legătură

cu divergențele care există actualmente în mișcarea comunistă și muncitorească, dacă ele își au rădăcinile în deosebirile de vederi care există între diversele partide comuniste și între țările socialiste. Noi vedem că aceste divergențe influențează felul nostru de a gândi și, de asemenea, influențează situația de la noi. Însă aceste divergențe pot exista chiar și în condițiile în care este înțeles de către fiecare situația și poziția fiecăruia și situația din fiecare țară în parte. Ca oameni de știință marxist-leniniști, fie că sînt indieni, români sau bulgari, în problemele acestea pe care le analizăm există o serie întreagă de poziții comune între noi. Sînt divergențe de păreri în ceea ce privește înțelegerea problemelor generale și mai puține divergențe în ceea ce privește problemele particulare, fiecare caz în parte. În documentele Dv. nu am văzut nimic în legătură cu această parte a problemei.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

În legătură cu ce ?

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Aceste păreri divergente în mișcarea comunistă mondială sînt un rezultat al deosebirilor care există din punct de vedere politic, economic, în fiecare țară în parte. Dacă aceasta explică în întregime existența divergențelor.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Absolut că da. Acum am înțeles întrebarea.

Situația din mișcarea muncitorească este un subiect care poate ocupa foarte mult. Noi nu ne-am propus și n-am făcut o analiză amănunțită asupra cauzelor situației de astăzi din mișcarea muncitorească. Ar fi și greu, pentru că trebuie făcută o analiză foarte complicată. Există însă realitatea că în mișcarea muncitorească au apărut, pe de o parte, deosebiri de păreri și, pe de altă parte, a apărut o situație de sciziune, de încordare. Noi facem o deosebire între deosebirile de păreri, indiferent cît de mari ar fi aceste deosebiri, și situația de încordare care există în mișcarea muncitorească. După părerea noastră, nu găsim nici un fel de logică în instrumentarul marxism-leninismului ca două țări socialiste să se înjure una pe alta, să mobilizeze trupe una la frontierele celeilalte, să-și atace oficiile diplomatice una alteia, să ia măsuri represive în domeniul economic, în domeniul politic, în domeniul relațiilor militare.

Acestea nu sînt probleme de deosebiri de păreri, nu sînt probleme de modalitatea înțelegerii în alt fel a problemelor. Noi sîntem de părerea următoare : că, datorită unor condiții foarte diferite în care oamenii acțiunează, există și păreri diferite și moduri diferite de înțelegere a problemelor, fie a celor din țara respectivă fie a problemelor generale. Aceste puncte de vedere diferite trebuie discutate tovarășește, iar atunci când este vorba de țari în care partidele se află la putere, în nici un caz aceste deosebiri de păreri nu trebuie să afecteze unitatea între aceste țari socialiste, nu trebuie să se transpună în domeniul relațiilor dintre state, cum din păcate se întimplă.

De unde izvorăște starea de încordare ? Sigur că aici au o pondere mare și părerile deosebite care s-au format, dar nu acestea sînt cauza principală. Cauza principală este aceea că în mișcarea muncitorească, de-a lungul anilor s-au introdus o serie de practici, de metode care în esență s-au concentrat în faptul că a existat un centru al mișcării muncitorești. Acest centru al mișcării comuniste avea dreptul legal de a interveni în treburile interne ale altor partide. Noi cunoaștem istoria și nu vrem să mai repet problemele.  n ceea ce privește partidul nostru, această stare de lucruri i-a adus mari daune. Noi am avut asemenea situație c nd în fruntea partidului au fost numiți din afară tovarăși care, fiecare în parte erau foarte de treabă, foarte buni, dar care nu cunoșteau nu numai limba țarii, dar nici măcar unde se află țara. Probabil că atunci c nd au fost numiți s-au uitat pe hartă să vadă unde se vor duce să lucreze. Este clar că o asemenea conducere a unui partid comunist nu putea nici să înțeleagă nici să rezolve problemele țarii respective. Această situație la un moment dat a fost analizată în mișcarea muncitorească și în 1943 s-a spus că trebuie dizolvată Internaționala comunistă.  n stadiul în care se ajunsese, mișcarea nu se mai putea dezvolta. Dar, după părerea noastră, deși Internaționala comunistă a fost dizolvată, practicile ei nu au fost lichidate. Au continuat tendințele de creare a unui centru, s-au manifestat în continuare practici de amestec în treburile interne ale altor partide.

Am citit materialul Dv.  n care relatați despre amestecul altor partide în problemele Partidului Comunist Indian. Nu cred că trebuie să vă pun la dispoziție lista de articole ale altor partide în care se vorbește despre amestecul în treburile lor interne.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Însă noi sîntem în altă situație decît România.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Este adevărat.

Și la noi în țară au fost încercări de amestec. Noi le-am rezolvat după metoda noastră, în sensul că am considerat necesar să discutăm cu tovarășii care sînt în situația aceasta. Am avut discuții foarte aprofundate cu partidele care sînt în situația aceasta și cu tovarășii sovietici în legătură cu domeniile economice, politice, militare unde s-a propus crearea de organisme suprastatale. Noi am considerat că acestea nu sînt de natura relațiilor între țările socialiste și nu am fost de acord cu ele. Am discutat și cu tovarășii chinezi această problemă. Sigur că în relațiile noastre cu tovarășii chinezi nu am avut probleme concrete ale relațiilor de amestec al lor la noi, însă am avut în numeroase cazuri păreri ale multor partide comuniste care au vorbit despre amestecul tovarășilor chinezi în treburile lor interne. Noi am discutat aceste lucruri cu tovarășii chinezi în repetate rînduri, ne-am spus părerile cu cea mai mare claritate și am arătat că noi nu considerăm posibilă și necesară intervenția în treburile interne.

Aceasta este una din cauzele fundamentale ale stărilor de lucruri actuale din mișcarea muncitorească. După părerea noastră trebuie încetată orice acțiune de acest fel și aceasta le-am spus-o atît tovarășilor chinezi cît și tovarășilor sovietici.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Ca partid la putere, Dv. puteți să vă mențineți și să vă păstrați independența, să vă impuneți punctul de vedere, însă sînt partide cum este al nostru, care sînt supuse unui atac dublu : dintr-o parte atacă sovieticii, de cealaltă parte atacă chinezii iar partidele reacționare din India ne atacă din a treia parte, și apoi și partidul lui Dange ..

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Ce să facem ? Să luptăm.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Este ceea ce și facem.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Să luptăm pentru ca în mișcarea muncitorească să se instaureze cu fermitate niște principii normale ca între partide independente, ca între partide egale în drepturi, indiferent dacă sînt mari sau mici, indiferent dacă sînt la putere sau nu și să nu acceptăm intervenția în treburile interne.

Tov. M. Basavapurnaiah :

În ceea ce privește partidul nostru, vă asigur tovarăși că Biroul Politic al partidului nostru și Comitetul Central al partidului nu acceptă amestecul în treburile noastre interne. Noi am ajuns la o concluzie care poate să fie greșită, dar noi nu vom accepta niciodată ca un alt partid să ne dicteze sau să se amestece în treburile noastre. Noi vrem să învățăm din propriile noastre greșeli și să răspundem pentru actele noastre. Din această cauză situația noastră este foarte grea. Noi sîntem fermi pe această poziție și, deși aceasta ar putea să ne coste, merită să facem sacrificii.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Cu toate că situația este grea noi sîntem optimiști, pentru că observăm în mișcarea muncitorească un proces de creștere a tendințelor de creare a unor relații normale între partidele comuniste și muncitorești. Aici pot avea influență nu numai partidele din țări socialiste ci și cele din țări capitaliste. Sigur că situația partidelor este diferită; unele au o situație grea în sensul că sînt partide ilegale, dar poate tocmai această situație le dă posibilitatea să-și spună cuvîntul cu mai multă greutate. Noi nu sîntem partizanii înăspririi lucrurilor în mișcarea muncitorească, dimpotrivă, sîntem partizani ai temperării disputelor.

Spun încă odată că dacă ar fi vorba de o discuție tovarășească, principială, am fi primii care am participa la ea, sau poate printre primii, dar, atîta timp cît se duce o polemică ascuțită care adîncește situația grea din mișcarea comunistă, noi sîntem hotărîți nu numai să nu participăm la această polemică, dar să facem totul pentru a încerca să temperăm lucrurile. În sensul acesta am și acționat și acționăm, dezvoltînd relații cu toate partidele și militînd pentru poziția de a încerca să nu se facă nimic care să adîncească situația grea din mișcarea comunistă.

Sigur că aici este o problemă care se pune acum, este problema conferinței partidelor comuniste și muncitorești, care ne preocupă și despre care o să vorbim în întâlnirea viitoare.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Cu privire la această problemă, Comitetul Central al partidului nostru și-a exprimat punctul de vedere. Noi considerăm că este dăunător ca să se preconizeze ținerea unei astfel de consfătuiri în grabă, fără o pregătire adecvată și timpul este acela care poate să ajute mult.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Just.

Să fixăm acum viitoarea întâlnire ?

Tov.M.Basavapunnaiah :

Noi nu vrem să vă obosim prea mult și, dacă este nevoie, noi ne putem prelungi șederea la Dv. încă o săptămână.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Poate că n-o să fie nevoie. Eu propun să ne vedem miercuri și o să vă comunicăm ora.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Sîntem de acord.

DISCUTIILE DIN ZIUA DE 25 OCTOMBRIE 1967

Tov.M.Basavapunnaiah :

Am adus niște documente pentru Dv.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Mulțumesc foarte mult.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Poate că am fi putut avea mai multe documente dacă nu am fi stat atît de mult în închisoare.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Cum v-ați petrecut timpul zilele acestea? Ați mai văzut ceva prin țară ?

Tov.M.Basavapunnaiah :

Da, în fiecare zi am vizitat cîte ceva.

Tov.Promode Dass Gupta :

Am vizitat Muzeul Satului și am vizionat un spectacol de circ care ne-a plăcut foarte mult.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Să mergeți și într-o întreprindere industrială, să vedeți cum lucrează muncitorii noștri și poate să mergeți și undeva la sat.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Am vizitat Uzina de tractoare din Brașov și, de asemenea, o cooperativă agricolă de producție.

Tov.Paul Niculescu-Mizil:

Foarte bine.

Sînteți de acord să continuăm discuțiile ?

Tov.M.Basavapunnaiah :

Desigur.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Incepusem rîndul trecut să vorbim despre problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Am discutat despre faptul că în mișcarea muncitorească sînt o serie de deosebiri de vederi. Noi sîntem conștienți de seriozitatea acestor deosebiri de vederi. Trebuie să vă spun că și partidul nostru într-o serie de probleme ale definirii problemelor internaționale, dar și în probleme ale modului de construire a socialismului, în problema luptei pentru cucerirea puterii are o serie de păreri care sînt diferite de ale altor partide frățești. Dacă am lua, spre exemplu, problema căilor de cucerire a puterii, după părerea noastră, în această chestiune, sînt puncte de vedere care ar merita să fie discutate în mișcarea muncitorească. Vedeți, într-o serie de țări partidele comuniste au fost surprinse de lovituri de stat ale cercurilor reacționare. Cunoaștem, spre exemplu, cum s-au întîmplat lucrurile în Brazilia. Partidul Comunist Brazilian era un partid cu un număr mare de simpatizanți și un mare număr de membri și deodată, peste noapte, a dispărut. Au fost arestați conducătorii iar partidul nu a fost capabil să se apere. La fel s-au întîmplat lucrurile în Irak; la fel s-au întîmplat lucrurile în alte țări, la fel s-au întîmplat lucrurile în Indonezia la care Dv. v-ați și referit.

Eu personal am fost în Indonezia la cea de-a 45-a aniversare a Partidului Indonezian. M-a impresionat foarte mult faptul că partidul a reușit să organizeze cu prilejul acestei aniversări o mare mișcare de masă. Timp de o săptămână în Djakarta fluturau peste tot drapelele partidului comunist, peste tot erau lozincile partidului comunist. Aveai impresia că parcă acest partid este la putere. Cu toate acestea, peste noapte, Partidul Comunist Indonezian a dispărut din viața politică a Indoneziei.

Eu nu vreau să judec nici Partidul Comunist Brazilian, nici Partidul Comunist Indonezian sau alte partide comuniste. De altfel, nici nu dispunem de suficiente date pentru a cunoaște bine ce s-a întâmplat acolo, dar este un fapt că un partid așa de puternic (Aidit mi-a spus că au 3 milioane de membri) cu mulți simpatizanți, cu organizații de masă în jurul lui, a putut fi luat prin surprindere de o lovitură de stat reacționară militară, conducerea a fost fizicește lichidată, au fost asasinați zeci de mii de oameni. Sigur că pentru mișcarea noastră trebuie să se pună problema : cum este posibil să se petreacă asemenea lucruri în care partidul comunist, care este o forță conștientă și organizată, să fie pus în asemenea situație ?

Nu de mult am avut aici, mai aproape de noi, situația din Grecia. În această țară partidul comunist nu era legal, era un partid ilegal, dar avea o organizație politică foarte puternică, care era cu o influență comunistă deschisă și care avea poziții puternice în viața politică a țării. În parlament, în fond era influența partidului comunist. Tovarășii din conducerea Partidului Comunist Grec, cu mult timp înainte ne-au spus că se așteaptă la o lovitură de stat și totuși, într-o noapte militanții partidului comunist au fost arestați, au fost băgați în închisori și s-a întâmplat tot ceea ce se cunoaște. Este clar că trebuie să ne punem întrebarea, din ce cauză sînt posibile asemenea stări de lucruri.

După părerea noastră, una din cauze este aceea că în mișcarea noastră muncitorească s-au făcut ^{loc} iluzii, poziții pacifiste, poziții ca să spun așa legaliste, poziții care au supraevaluat posibilitățile pașnice de trecere la socialism. Din această cauză sînt partide comuniste care nu iau măsuri pentru a apăra cadrele, pentru a apăra partidul, pentru a fi pregătite să facă față oricărei situații.

Sigur, noi sîntem conștienți de necesitatea de a impune, dacă este posibil, o dezvoltare pașnică. Noi nu sîntem partizanii impunerii revoluției prin război, dar partidul trebuie să fie pregătit ca atunci cînd forțele reacționare impun o luptă armată să se poată apăra, să-și poată apăra cadrele și să poată respinge un asemenea atac, să ia el inițiativa. Vreau să vă spun sincer că noi considerăm că însăși formularea din Declarația partidelor comuniste și muncitorești din 1960 a dus la supraestimarea acestei căi pașnice.

Tov.M.Basavapunnaiah :

La care declarație ?

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

A celor 81 de partide de la Moscova.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Am fost și eu prezent atunci cînd s-a elaborat această declarație. În 1957 s-au ridicat o serie de probleme și în 1960 s-a spus că se va da răspuns la aceste probleme.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Eu cunosc toate aceste probleme. Este adevărat că în 1960 a fost un pas înainte spre îmbunătățirea situației din 1957. Totuși și în 1960 s-au manifestat cu putere și în conferință și, după părerea noastră și în Declarație aceste păreri, aceste supraaprecieri a căilor pașnice. Sînt partide care au avut puterea să imprime acest curs în viața altor partide comuniste și muncitorești. Știți foarte bine că în materialele tovarășilor sovietici această poziție a fost extrem de mult subliniată.

De asemenea, noi nici nu putem fi de acord că în orice condiții lupta armată este aceea care trebuie să ducă la cucerirea puterii. Cunoaștem experiența unor partide comuniste care sînt împinse pe acest drum și acest lucru nu este folositor activității lor.

Am dat acest exemplu pentru a arăta că partidul nostru are deosebiri și față de tovarășii sovietici și față de tovarășii chinezi într-o asemenea chestiune cum este problema luptei pentru cucerirea puterii.

./.

N-am ridicat această chestiune cu scopul de a expune pe larg poziția noastră în această problemă. Pe scurt, noi am spus-o în documentele publice. Această problemă nu ne interesează direct pentru că noi am trecut de această fază, dar există experiența noastră și interesul nostru în sens teoretic, în sensul solidarității cu celelalte partide. Partidul trebuie să fie pregătit pentru a stăpîni toate formele de luptă, să știe să analizeze bine situația din țara lui, să folosească orice posibilități pentru o revoluție pașnică, dar, în același timp să fie gata să folosească și mijloacele militară, adică mijloacele armate, dacă dezvoltarea evenimentelor cere aceste mijloace. De asemenea, doresc să subliniez ca un lucru foarte important, că singurul în măsură să hotărască asupra căilor de luptă în țările capitaliste sau în țările în care se luptă pentru cucerirea puterii este partidul din țara respectivă, că nu trebuie impusă din afară linia în această problemă. Partidul din țara respectivă trebuie să studieze, să hotărască singur. Aceasta depinde de forța lui, să fie legat de clasa muncitoare, de poporul din țara respectivă, să fie capabil să găsească forma cea mai potrivită și cea mai adecvată luptei.

Spre exemplu, noi avem păreri deosebite de ale altor tovarăși în modul de realizare a relațiilor între țările socialiste. Eu v-am spus și rîndul trecut, probabil că se și cunoaște că în organizarea relațiilor economice, politice, culturale și chiar militare între țările socialiste s-a ivit părerea creării unor organisme suprastatale. De exemplu, în problemele economice a fost emisă ideea necesității unui plan unic de dezvoltare a țărilor socialiste, ideea creării unui organism care să dirijeze activitatea economică din țările socialiste, sau constituirea unor organisme proprietate comună între țările socialiste. Noi am spus cu maximum de claritate că nu vedem necesare și utile asemenea forme de organizare, că, după părerea noastră, în fiecare țară socialistă / toate problemele economice, politice, militare trebuie să fie decise în deplină suveranitate de către guvernul țării respective, de către parlamentele sau formele de exercitare a puterii, de către partidele din țările respective. Acest lucru nu face decît să adîncească posibilitățile de construire a socialismului. Vedeți, noi avem încă dificultăți pentru a rezolva problema planificării la scara unei singure țări. Nu mă refer

numai la țara noastră. Mă refer la țările noastre socialiste, pentru că a planifica o economie națională în condițiile când economia națională este atât de complexă, presupune o bună cunoaștere a acestei economii, o bună cunoaștere a realităților, și noi credem că cel mai bine pot să cunoască acest lucru organele din țara respectivă, aceia care trăiesc în țara respectivă.

— In afară de aceasta, este și o problemă principială. Noi sîntem de părere că în condițiile socialismului națiunea, statul național va avea un cuvînt de spus pentru o perioadă încă îndelungată și, în consecință, sîntem de părere că socialismul trebuie să ofere condiții pentru exercitarea deplină a suveranității naționale în fiecare țară. Aceasta nu vine în contradicție cu internaționalismul, pentru că socialismul se construiește cu eforturile fiecărui popor, nu prin asuprirea altui popor. Cu cît fiecare țară socialistă este mai puternică, cu atît este mai puternic frontul nostru socialist în general.

In sfîrșit, noi credem că relațiile dintre țările socialiste trebuie să fie organizate pe asemenea principii de respect mutual, de respect al suveranității și al egalității, pentru a oferi un exemplu și celorlalți, care nu au ajuns încă la socialism.

Aceste probleme noi le-am discutat clar cu tovarășii sovietici și cu alți tovarăși cu care am avut discuții.

Sau, în problema relațiilor între partidele comuniste și muncitorești.

Cum v-am spus și rîndul trecut, noi sîntem fermi în a sublinia părerea noastră că este nevoie să se respecte integral principiul neamestecului în treburile interne ale altor partide. Din acest punct de vedere noi ne deosebim în activitatea practică și de tovarășii sovietici și de tovarășii chinezi. Tovarășii chinezi au și o serie de formulări cu caracter ideologic în această problemă, pe care noi nu le împărtășim; le-am discutat și le discutăm încă cu tovarășii chinezi.

In afară de aceste deosebiri de păreri, sînt și deosebiri de păreri dictate de condițiile concrete de viață.

Dacă problemele de care am vorbit pînă acum sînt probleme generale, de interes comun și deosebiri de păreri se formează ca urmare a unor judecăți care se fac în fiecare țară, celelalte probleme sînt legate de modul de construire a socialismului.

Noi sîntem de părere că în fiecare țară formele și metodele de construcție a socialismului trebuie să fie variate și că pe măsură ce vor veni noi țări la socialism, această varietate va crește. Intr-un fel rezolvă tovarășii chinezi anumite probleme, în alt fel, poate chiar opus, le rezolvăm noi, în alt fel le rezolvă tovarășii cehi. Aceasta depinde de condițiile istorice concrete, de dezvoltarea concretă a fiecărei țări. Iată, spre exemplu, și Cehoslovacia și noi sîntem țări care avem cam același spațiu; dar noi am avut la eliberare mai mult de două treimi din populația activă a țării la sate, pe cînd în Cehoslovacia majoritatea populației active, adică care participă în producție, era în orașe. S-au pus cu totul alte probleme. Pentru noi, problema reformei agrare și problema alianței cu țărănimea a avut o mult mai mare pondere decît pentru tovarășii cehoslovaci. În viitor, să zicem, cînd și în S.U.A. se va pune problema socialismului, problema alianței cu țărănimea poate nici nu va fi, pentru că numai 7% din populație lucrează în agricultură, pe cînd la noi lucra în agricultură 80% din populație. Deci sînt condiții diferite.

Noi a trebuit să punem problema construirii unei industrii. Cehoslovacia nu au avut această problemă cînd au venit la putere. Deci sînt multe chestiuni care trebuie văzute în funcție de condițiile istorice concrete, sînt deci deosebiri de păreri. După părerea noastră, aceste deosebiri de păreri au și un caracter inevitabil, dacă pot să spun așa, adică vor fi și în viitor asemenea deosebiri de păreri. Problema este ca dezbaterile lor, discuțiile lor să fie făcute ca între comuniști, ca între niște oameni care sînt legați prin țeluri comune, prin idealuri comune și pornind întotdeauna de la premiza că ceea ce este mai puternic nu sînt deosebirile de păreri ci sînt principiile noastre comune.

Din păcate, acest lucru nu s-a înțeles și încă nu se înțelege suficient în mișcarea muncitorească internațională și aici este una din originile situației ascuțite pe care o avem.

Eu v-am vorbit rîndul trecut despre părerea noastră cu privire la cauzele actuale ale încordării în mișcarea muncitorească, despre practicile și metodele care nu au fost lichidate, de amestec în treburile interne ale altor țări, așa că nu mă voi mai ocupa de această chestiune.

Și noi ne punem foarte des întrebarea unde vom ajunge, ce perspective sînt în mișcarea muncitorească. Nu aș fi cinstit dacă aș spune că nu ne îngrijorează profund situația existentă în mișcarea muncitorească. Nu știm exact ce ar trebui făcut, ce măsuri concrete ar trebui luate. Ceea ce însă sîntem ferm convinși și ceea ce facem este că nu trebuie întreprins nimic care să adîncească disputa, divergențele, care să încordeze și mai mult situația. În relațiile pe care noi le avem și cu tovarășii sovietici și cu tovarășii chinezi insistăm în acest sens. Cu orice prilej și cu orice posibilitate milităm pentru ca, dacă nu se poate îmbunătăți climatul, cel puțin să nu se înrăutățească.

În legătură cu aceasta eu am să mă refer la problema conferinței internaționale a partidelor comuniste și muncitorești. Problema este mai veche. Dv. știți foarte bine că ea s-a pus încă în 1964, atunci cînd Hrușcirov a fost înlocuit în conducerea P.C.U.S. Noi am avut o delegație în frunte cu tov. N. Ceaușescu, am avut discuții cu tovarășii sovietici și le-am spus că sîntem de părere că trebuie renunțat la convocarea comisiei pregătitoare. Această comisie a fost convocată, noi făceam parte din comisia pregătitoare, dar nu am participat la ea, în martie 1965. Știți ce rezultate a avut această întîlnire.

Noi am avut prilejul să ne întîlnim din nou cu ideea unei conferințe a partidelor comuniste și muncitorești în legătură cu problemele securității europene. A avut loc cunoscuta conferință de la Karlovy-Vary. După părerea noastră această conferință nu a fost utilă, pentru că nu aveam probleme noi de discutat în legătură cu securitatea europeană. Avusese loc o consfătuire a partidelor comuniste din țările socialiste în care am dezbătut problema securității europene numai cu cîteva luni înainte. După părerea noastră, problema securității europene este, înainte de toate, o problemă de relații între state. Nu cred că vreun partid comunist din Europa poate să fie împotriva securității europene. Pentru noi se pune problema să convingem forțele necomuniste asupra problemei securității europene, de aceea nu am văzut utilitatea acestei conferințe.

Sigur, se putea să fi greșit, dar practica a arătat că n-am greșit.

De asemenea, noi am considerat că convocarea acestei consfătuiri are drept scop ca să introducă puțină disciplină, ca să zic așa, în mișcarea muncitorească, între partidele comuniste. De aceea noi am spus că nu participăm la conferință. În cursul pregătirii acestei conferințe, ne-am dat seama că o simplă respingere a participării noastre la conferință nu ar fi fost cea mai bună poziție a noastră și am încercat să venim în întâmpinarea organizatorilor conferinței spunând că nu considerăm utilă această conferință dar, dacă celelalte partide comuniste doresc această conferință, sîntem gata să venim cu condiția ca să nu se judece și să nu se atace nici un partid comunist, să nu se adopte hotărîri cu caracter de obligații pentru celelalte partide, să facem numai un schimb de păreri cît se poate de larg, să ne spunem cu toții părerea despre problemele securității europene. Dacă vrem, să și publicăm tot ce spunem acolo, iar la sfîrșit să ne despărțim publicînd o informație, un comunicat că a avut loc un asemenea schimb de păreri, dar să nu stabilim ce trebuie să facă Partidul Comunist Italian, Partidul Comunist Francez sau Partidul Comunist Român, pentru că în fiecare țară în parte, trebuie să stabilim independent fiecare cum să acționăm. În acest sens noi am trimis o scrisoare tuturor partidelor comuniste europene și în acest sens am avut discuții cu partidele comuniste și muncitorești din Europa, atît din țări socialiste cît și din țări capitaliste. Lucrul acesta noi l-am făcut în perioada de sfîrșit a pregătirii conferinței. Rezultatul pe care l-am obținut a fost că o serie de partide comuniste, la conferința de la Karlovy-Vary, s-au situat clar pe poziția de a nu se critica și de a nu se judeca activitatea altor partide. De asemenea, o serie de partide au afirmat clar, inclusiv în conferință, că dreptul de a participa la o conferință internațională îl are fiecare partid în parte și că nu trebuie să fie afectate relațiile între partide de participarea sau de neparticiparea la conferință. Și în alte probleme concrete legate de securitatea europeană, o serie de poziții pe care noi le-am susținut au avut un ecou.

Știți că noi nu am participat la conferința de la Karlovy-Vary, întrucît nu am reușit să ajungem în prealabil la un acord în problemele despre care v-am vorbit. De la această experiență pornim noi cînd analizăm problema unei consfătuiri mondiale.

Intîi : noi sîntem de părere că o conferință mondială a partidelor comuniste și muncitorești poate fi utilă, adică nu o excludem dintre mijloacele de comunicare dintre partidele comuniste și muncitorești. În principiu sîntem de părere că sînt necesare conferințele internaționale, cu toate că subliniem importanța pe care o au contactele bilaterale care dau posibilitatea unui schimb de păreri mai aprofundat.

În al doilea rînd, o conferință internațională trebuie să fie bine pregătită, trebuie să aibă claritatea scopurilor și trebuie să aducă un aport la întărirea unității mișcării comuniste. Acesta este un punct nodal al poziției noastre. O conferință internațională care are ca urmare o adîncire, o încordare în mișcarea comunistă internațională nu este utilă, ci este dăunătoare.

În al treilea rînd, o conferință internațională trebuie să fie pregătită pe baza respectării integrale a principiilor de egalitate a partidelor comuniste și muncitorești, să dea dreptul tuturor partidelor să participe la pregătirea și la desfășurarea conferinței în mod egal.

În al patrulea rînd, trebuie să ne fie clar ce documente va adopta conferința internațională, cu ce se va sfîrși. Nouă ni se pare că este greu ca o conferință internațională să se termine cu un document care să oblige partidele comuniste, care acționează într-o situație atît de variată, la o anumită linie politică, să le oblige la înfăptuirea anumitor forme practice de activitate. De aceea, după părerea noastră, nu ni se pare că este posibil și necesar ca o conferință internațională să se termine așa cum s-au terminat pînă acum celelalte conferințe, prin niște documente directive. Conferințele internaționale trebuie să fie, înainte de toate, o tribună a unui schimb de experiență, o tribună a unui schimb de argumente.

Dacă aceasta este poziția cu caracter general, cum vedem astăzi în mod practic problema conferinței ? Credem că trebuie să se asigure participarea tuturor partidelor comuniste și muncitorești. Noi sîntem gata să participăm la pregătirile pentru o conferință, făcînd totul pentru a asigura condiții pentru participarea tuturor partidelor, iar dacă analizăm realist, o serie de partide mari, o serie de partide din țări socialiste spun că nu vin la această conferință, sau au rezerve serioase față de

această conferință. Atunci pentru noi se pune întrebarea dacă în aceste condiții o conferință va avea rezultate pozitive, utile și dacă nu este mai bine să nu grăbim convocarea unei asemenea conferințe ci să începem a acționa prin crearea climatului pentru a crea condiții să participe și aceste partide.

În primul rând este problema Partidului Comunist Chinez. Așa cum am spus, noi avem păreri deosebite de ale tovarășilor chinezi într-o serie de chestiuni. La ei se petrece acum o așa-zisă revoluție culturală, despre care noi nu prea știm multe lucruri, cu toate că în ultimul timp am discutat de câteva ori cu conducătorii partidului chinez. Cu toate acestea, Partidul Comunist Chinez este un partid care conduce o țară socialistă mare. Cum va arăta o consfătuire în care nu va fi P.C.Chinez ? Nu este oare mai logic să nu grăbim această convocare, să mai lăsăm puțin timp ca tovarășii chinezi să-și termine problemele pe care le au ? Noi ne dăm seama că acolo este o luptă serioasă în conducerea partidului și credem că nici nu ar fi principial just să împingem lucrurile la o consfătuire când condițiile interne din China nici nu dau conducerii Partidului Comunist Chinez posibilitatea să se ocupe de așa ceva. Sigur, nu este obligatorie participarea P.C.Chinez și noi nu condiționăm ținerea conferinței de participarea tovarășilor chinezi, dar noi condiționăm ținerea conferinței de crearea condițiilor pentru ca tovarășii chinezi să poată participa. Aceasta are în vedere și o îmbunătățire a climatului.

Apoi sînt alte probleme. Tovarășii vietnamezi au rezerve, tovarășii cubanezi au rezerve, tovarășii din Coreea după cîte știu au rezerve, albanezii nu vor veni, iugoslavii nu vor veni. Cum va arăta o conferință a mișcării comuniste în care jumătate din țările socialiste nu vor fi prezente? Nu este mai bine să acționăm pentru a crea condițiile pentru participarea tuturor acestor partide ? Sînt partide mari din țări capitaliste, cum este partidul japonez, care au serioase rezerve. Nu este mai bine să discutăm problemele pe care le ridică tovarășii japonezi ? Sigur că nu noi, românii, ne propunem să facem treaba aceasta. Noi nu avem nimic cu japonezii, ci cei care au asemenea probleme să le rezolve, să creeze condiții și pentru participarea japonezilor.

Apoi, într-o serie de țări, chiar dacă noi vrem sau nu vrem, sînt două partide comuniste. Este și cazul Indiei. Cum vom proceda ? Pe cine vom chema la conferință ? Hai să vedem întîi aceste probleme și pe urmă vom fixa consfătuirea. Hai să ne înțelegem cu oamenii care trăiesc în aceste țări, să discutăm cu ei. Iată deci că sînt o serie de chestiuni care trebuie clarificate, care intră în pregătirea conferinței.

Am vorbit mai înainte despre un document al conferinței. Hai să vedem ce vrem să facem la această consfătuire și apoi să mergem la convocarea ei.

În sfîrșit, este o chestiune pe care eu am omis să o menționez, o problemă de principiu. Noi sîntem categoric de părerea că nici o consfătuire internațională nu poate să pună în discuție, să judece și să analizeze activitatea vreunui partid comunist, să stabilească că acesta are dreptate și celălalt nu are dreptate, să-i pună eticheta că este revizionist, sau dogmatic, că este neutralist sau naționalist. A trecut timpul cînd în mișcarea comunistă puteau fi folosite asemenea practici și, din păcate, mișcarea noastră a suferit destul în urma acestor practici. Mă refer acum numai la exemplul Iugoslaviei și am să mai revin la această chestiune. Dv. poate priviți problema Iugoslaviei mai de la distanță, pentru că, din punct de vedere geografic Dv. sînteți mai departe, dar noi am construit la granița Iugoslaviei instalații militare, am cheltuit bani, am cheltuit mijloace materiale, am trimis acolo oameni pe care i-am educat într-un anumit sens, pentru că ne așteptam ca "această bandă de spioni și asasini" să ne atace. Pe urmă a trebuit să desfacem toate acestea de acolo. În afară de aceasta, datorită aprecierilor care s-au dat Iugoslaviei, am avut în toate țările socialiste din Europa asasinarea unor conducători de partide -- care ulterior, nu trebuie să vă explic nimic, au fost reabilitați. Sîntem categoric de părerea că nu se poate admite condamnarea de către vreo instanță internațională a vreunui partid comunist și nici un congres al vreunui partid nu trebuie să judece și să condamne activitatea altor partide frățești.

De aceea, în legătură cu conferința mondială, părerea noastră este următoarea : sîntem gata să participăm la pregătirile pentru o conferință internațională pe această platformă, pentru a acționa ca să se creeze condițiile cele mai favorabile în vederea

ținerii acestei conferințe. Experiența pe care am avut-o cu Karlovy-Vary ne arată că dacă vom adopta o poziție activă în procesul de pregătire, dacă vom participa activ la aceste pregătiri, susținând punctele de vedere despre care v-am vorbit, există șansa de a obține o influență mai mare decât dacă noi am spune: nu sînt condiții pentru consfătuire, deci nu participăm. De aceea noi am hotărît să luăm parte activă la acțiunea pregătitoare. Aceasta nu ne angajează în ceea ce privește participarea la conferință. Dacă vom obține realizarea celor ce dorim, adică dacă se va stabili cu claritate că nici un partid nu va fi judecat, dacă vom crea condiții pentru participarea cît mai largă a partidelor comuniste, dacă vom stabili că această consfătuire nu va da o linie directoare, ș.a.m.d., vom participa la conferință. În caz contrar nu vom participa. Iată care este punctul nostru de vedere cu privire la problema consfătuirii internaționale.

Trebuie să vă spun că în legătură cu aceste puncte de vedere, cu această poziție a noastră, noi am avut deja contacte cu numeroase partide din țările socialiste și din țări capitaliste și vom continua să dezvoltăm activitatea în această privință.

În legătură cu problemele mișcării muncitorești, mă reîntorc la chestiunea Iugoslaviei. Trebuie să vă spunem că noi nu împărtășim astăzi părerea că Iugoslavia nu este o țară socialistă. De altfel, niciodată noi nu am împărtășit această părere. Nu împărtășim părerea că conducerea Partidului Comunist din Iugoslavia este o conducere de asasini și spioni, cum din păcate am spus în trecut. Problema orînduirii socialiste dintr-o țară nu este definită de opiniile într-o problemă sau alta a conducătorilor acestei țări, ci este definită de relațiile sociale din țara respectivă, de formele de proprietate din țara respectivă, de sistemul de organizare al vieții economice-sociale, de sistemul politic. Dacă privim în mod obiectiv toate aceste lucruri, în Iugoslavia este o orînduire socialistă. Sigur că tovarășii iugoslavi au avut și au multe păreri proprii și în problemele construcției socialiste și în problemele mișcării muncitorești și în problemele vieții internaționale. Dar ce să facem? Aceasta este viața. Dacă se manifestă păreri deosebite și dacă noi față

de aceste păreri deosebite ne grăbim să stabilim excluderea celor care au aceste păreri, atunci vom ajunge foarte departe, vom exclude foarte multe partide comuniste din mișcarea comunistă. Sigur că partidele pot și greși, pot săvârși greșeli ideologice grave. Problema care se pune este cum să rezolvăm aceasta, dacă metoda este excomunicarea, excluderea, punerea de etichete, sau metoda este discuția tovărășească, cu înțelegerea tovărășească, cu respectul părerii celuilalt, indiferent cât ar fi ea de greșită.

Eu v-am spus despre consecințele pe care le-au avut asupra relațiilor țării noastre cu Iugoslavia hotărârile care au fost luate nu de către noi, ci din altă parte, cu privire la Iugoslavia. Cred că chestiunea Iugoslaviei este una din chestiunile care trebuie să constituie un prilej de profunde reflecții pentru mișcarea noastră. Este un exemplu care arată la ce rezultate negative și la ce daune se poate ajunge atunci când diferențele de păreri între conducătorii unor partide, sau între partidele comuniste, mai ales când aceste partide sînt la putere, se rezolvă prin metodele în care s-a rezolvat chestiunea Iugoslaviei. Eu vreau să fiu sincer pînă la capăt și să vă spun tot. Atunci când alții i-au înjurat pe iugoslavi, i-am înjurat și noi, atunci când i-au sărutat, i-am sărutat și noi. Când s-a pus problema să-i înjure din nou și ni s-a cerut și nouă să-i înjurăm iarăși, am început să ne gîndim dacă este bine și am hotărît să judecăm noi înșine. Dacă este vorba să înjurăm pe cineva, să hotărîm noi să înjurăm, dacă este vorba să sărutăm pe cineva, să hotărîm noi să-l sărutăm.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Nu este nevoie ca să înjuri pe nimeni.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Nici noi nu dorim să înjurăm pe cineva.

De altfel, dacă spuneți că ați participat la consfătuirea din 1960, probabil știți cum au fost formulate părțile care privesc Iugoslavia și alte părți din Declarația din 1960. N-aș putea spune că a fost o discuție democratică în problemele cele mai ascuțite ale Declarației din 1960. A fost un cerc restrîns al zeilor care au hotărît. Din acest motiv credem că este bine ca, consfătuirile partidelor comuniste și muncitorești să nu se asemene cu cea din 1960 și nici cu cea din 1957.

Cîteva cuvinte cu privire la problema Vietnamului.

Nu vreau să mă refer la caracterizarea acestui război, pe care o cunoașteți. Este un război agresiv pe care S.U.A. îl duc împotriva unui popor, împotriva unei țări socialiste, Războiul nu are nici un fel de justificare nici uman, nici juridic. Dar nu la aceasta vreau să mă refer, ci la poziția noastră față de această problemă.

Noi sprijinim cu toată forța lupta poporului vietnamez. Avem relații bune cu tovarășii din Vietnam, acordăm ajutor economic pe care el îl apreciază pozitiv, acordăm și ajutor militar. Tovarășii din Vietnam ne-au spus de cîteva ori că în comparație cu forțele țării noastre, apreciază în mod deosebit ajutorul nostru. Ii ajutăm și noi cît putem. Nu sîntem o țară așa de mare, nici din punct de vedere militar nu avem forțele pe care le au alte țări ca Uniunea Sovietică sau China. Sîntem în bune relații cu conducerea partidului din Vietnam, ne consultăm sistematic. Nu de mult am avut o întîlnire cu conducerea vietnameză în cadrul schimburilor de păreri, a consultărilor. Aceasta este prima chestiune.

A doua chestiune : sîntem de părere că toate țările socialiste ajută Vietnamul, dar ajutorul pe care îl acordă țările socialiste este insuficient. Am putea face mai mult atît pe plan militar, dar mai ales pe plan politico-diplomatic, și credem că țările socialiste ar trebui să facă mai mult în această privință. Acest punct de vedere l-am exprimat și tovarășilor din alte țări socialiste și milităm pentru el. Sîntem de părere că este bine ca țările socialiste să se manifeste în comun, în sensul solidarității cu Vietnamul. Aceasta este și poziția vietnameză. De aceea, noi am exprimat acest punct de vedere și în discuțiile cu tovarășii sovietici și cu tovarășii chinezi. Indiferent cît de mari sînt deosebirile de păreri și disputele, în problema vietnameză, acolo unde în momentul de față este înfruntarea cea mai ascuțită dintre socialism și imperialism, trebuie ca țările socialiste să găsească o posibilitate de a se manifesta în comun.

În sfîrșit, cu privire la modul de rezolvare a războiului, noi sîntem de părere că în prezent în întreaga lume, inclusiv în țările capitaliste, inclusiv în S.U.A. este un curent de opinie favorabil Vietnamului.

Din informațiile pe care le avem, din contactele pe care le avem cu foarte multe guverne, numeroase guverne capitaliste, unele din ele chiar făcînd parte din alianțe militare cu Statele Unite ale Americii, nu sînt de acord cu războiul dus de americani în Vietnam și se pronunță din ce în ce mai hotărît împotriva acestui război. Chiar în S.U.A. sînt oameni politici cu greutate care caută soluții pentru acest război. Noi sîntem de părere că în afară de faptul că trebuie intensificată lupta armată, deci că trebuie să se continue să se dea lovituri americanilor în Vietnam, trebuie să se facă ceva și pe tărîm diplomatic, pe tărîm politic, pe de o parte pentru a demasca poziția S.U.A. care se prezintă drept purtătorii ai păcii iar, pe de altă parte, pentru a căuta soluții care, respectînd în întregime dreptul la suveranitate al poporului vietnamez, să ducă la rezolvarea acestui conflict. În această ordine de idei noi subliniem în mod deosebit problema unei acțiuni politico-diplomatice în legătură cu încetarea bombardamentelor împotriva Vietnamului de Nord. Există o poziție favorabilă Vietnamului și noi trebuie să folosim această poziție. Aceste puncte de vedere pe care vi le spun, noi le-am discutat îndeaproape în primul rînd cu tovarășii vietnamezi și cu tovarășii din celelalte țări socialiste, cu tovarășii sovietici, cu tovarășii chinezi și cu tovarășii din alte țări. Aceasta este poziția noastră în legătură cu Vietnamul.

Noi considerăm problema Vietnamului ca problema centrală a vieții internaționale. În timpul evenimentelor din Orientul Apropiat ne-am făcut părerea că s-a putut crea impresia că chestiunea principală ar fi cea din Orientul Apropiat. După părerea noastră, chestiunea principală a vieții internaționale este Vietnamul, cu toate că nu subapreciem nici dificultățile pe care le prezintă situația din Orientul Apropiat.

În legătură cu Orientul Apropiat vreau să vă spun următoarele :

Poziția noastră în ceea ce privește conflictul din Orientul Apropiat a fost următoarea : am fost de părerea că războiul, mijloacele militare indiferent cine le-ar folosi, nu sînt acelea care ar putea să rezolve problema în Orientul Apropiat. Dimpotrivă, folosirea mijloacelor militare nu va face decît să îngreuneze rezolvarea acestei probleme. De aceea, atunci cînd au început luptele între Izrael și țările arabe, noi am făcut un apel atît

către Izrael cît și către țările arabe de a nu continua pe calea militară, ci de a căuta căi de rezolvare în afara mijloacelor militare.

Existența Izraelului este una din realitățile de după cel de-al doilea război mondial. Una este chestiunea dacă nouă ne place sau nu, și alta este chestiunea existenței acestui stat. De aceea noi am subliniat și subliniem că în Orientul Apropiat problemele trebuie să fie rezolvate pornindu-se de la realitățile existente, ținându-se seama de interesele tuturor popoarelor care trăiesc acolo.

Mai departe. Noi am arătat cu claritate că nu împărtășim poziția după care se cerea lichidarea statului Izrael, poziție care a fost și este susținută de către conducătorii unor state arabe, ci am spus și susținem că trebuie să fie căutate soluții pornind de la existența acestor realități și de la interesele popoarelor de acolo. Am spus aceasta atît înainte cît și în timpul ostilităților. A avut loc războiul și s-a terminat așa cum se știe. Poate și modul în care s-a terminat acest război este și trebuie să fie un prilej de analiză. Poate am să mă mai refer la aceasta. După ce s-a terminat acest război și chiar în timpul războiului am afirmat cu claritate și am militat pentru retragerea necondiționată a trupelor izraeliene de pe teritoriile ocupate. Noi considerăm că forța nu crează drept și trebuie ca trupele izraeliene să se retragă. De asemenea, considerăm că problema refugiaților arabi trebuie să fie rezolvată potrivit principiilor de umanitate, potrivit intereselor popoarelor din această parte a lumii.

De asemenea, trebuie rezolvate celelalte chestiuni.

În legătură cu problema Orientului Apropiat noi am avut deosebirii de păreri cu tovarășii din Uniunea Sovietică și cu tovarășii din alte țări socialiste. După cum se știe, a fost o consfătuire la Moscova la care au participat conducătorii noștri. Acolo ni s-au prezentat lucrurile în legătură cu Orientul Apropiat după ce a izbucnit războiul, ni s-a arătat că tovarășii sovietici au făcut mari eforturi în ceea ce privește înarmarea Republicii Arabe Unite. Publicațiile occidentale spun că Izraelul a capturat materiale de război în valoare de 2 miliarde de dolari, lucru care corespunde adevărului. La această consfătuire s-a elaborat un document pe care noi nu l-am putut semna.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Care sînt punctele cu privire la care tovarășii români nu au fost de acord ? Dacă au mai fost și alte state socialiste care împreună cu tovarășii români au spus că este greșit să se militeze pentru lichidarea statului Izrael ?

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Părerile cu care noi nu am putut fi de acord sînt următoarele :

În documentul respectiv se dădea asigurarea că statele socialiste vor interveni cu orice mijloace în problemele Orientului Apropiat. După părerea noastră lucrul acesta nu avea să fie făcut, pentru că orice mijloace însemna inclusiv războiul. Războiul era decis și noi știam că țările socialiste nu vor intra în război în această chestiune. De aceea nu avea rost ca într-o declarație să spunem acest lucru și am propus să nu fie această teză.

În al doilea rînd, acolo se aprecia Izraelul drept agresor. Lucrul acesta nu era convingerea noastră. Noi sîntem de acord că în Izrael este un guvern capitalist, că este un guvern legat de imperialismul american, că este un guvern care nu vede cu ochi buni regimurile progresiste din țările arabe, că în general nu vede bine țările arabe, dar de aici și pînă la agresiune este un mare pas. Noi nu eram suficient de informați și am crezut că nu este serios din partea unui stat socialist să dea o asemenea calificare fără convingerea respectivă. Înaintea începerii ostilităților militare au avut loc și alte fapte, a avut loc retragerea forțelor O.N.U. la cererea arabilor, a avut loc închiderea golfului Akaba. După aceea la O.N.U. s-a demonstrat cu texte sovietice că închiderea golfului Akaba este un act de agresiune. Ministrul de externe izraelian se pricepe să umble cu textele. Au fost declarații, nu una ci mai multe, de lichidare a statului Izrael. A fost o concentrare de trupe în peninsula Sinai. La toate acestea noi nu puteam închide ochii să spunem că acestea nu au existat și că Izraelul este agresor. Am spus să lăsăm problema definirii agresorului, și noi, țările care ne-am adunat acolo, să stabilim împreună o poziție comună în acele probleme unde cu toții sîntem de acord.

Cu ce sîntem de acord ?

Trebuie încetate acțiunile militare, trebuie să se retragă trupele izraeliene de pe teritoriile ocupate, trebuie ca problema refugiaților arabi să primească o rezolvare corespunzătoare, trebuie luate măsuri pentru rezolvarea tuturor celorlalte probleme avînd în vedere interesele tuturor popoarelor din această zonă. Am spus să facem o declarație în acest spirit și să o semnăm toți. Poate noi greșim în problema definirii agresorului. Dar atunci, aceasta era chestiunea principală ? Nu pentru asta ne-am adunat atunci. S-a dat telefon și ne-am adunat peste noapte, în grabă, ca să vedem cum să curmăm această stare de lucruri. Este vorba de o poziție principială, logică. S-a spus că în acest război au intervenit direct americanii cu forță armată. De la început s-a știut că nu este adevărat. Ulterior însuși Nasser a recunoscut că informația pe care a primit-o a fost falsă. Că americanii i-au ajutat strategic pe izraelieni este adevărat, dar atunci s-a spus că nu izraelienii, ci americanii au tras. Sîntem state socialiste, sîntem oameni cu răspundere față de popoarele noastre și de aceea nu puteam da girul nostru tuturor afirmațiilor pe care le cunoșteam că nu sînt așa. De aceea noi nu am semnat declarația comună ci am publicat o declarație a noastră în legătură cu această chestiune și am pus problemele despre care v-am vorbit : încetarea acțiunilor militare, retragerea trupelor izraeliene din teritoriile ocupate, rezolvarea problemei palestiniene, tratative pentru rezolvarea celorlalte chestiuni. Celelalte țări socialiste participante au semnat documentul respectiv.

Trebuie să vă spun că în ciuda acestor fapte, relațiile noastre cu țările arabe sînt bune (cu R.A.U., Siria, Iordania, Algeria). Imediat noi am acordat ajutor economic Republicii Arabe Unite, le-am dat grîu, porumb, zahăr, mijloace economice, material sanitar. La fel am acordat sirienilor. Armament nu am acordat. De altfel noi nu fabricăm și nu vindem armament. Poate nu facem bine dar aceasta este situația. Nasser a înțeles poziția noastră. Cred că și celelalte țări arabe au înțeles bine poziția noastră, întrucît relațiile noastre cu R.A.U., cu Siria și Algeria se dezvoltă bine. Aș putea spune că ei au înțeles mai bine poziția noastră decît au înțeles-o tovarășii din țările socialiste cu care am avut păreri deosebite.

In legătură cu aceasta aş trece la ultima chestiune pe care aţi pus-o Dv. aici şi care este legată de această problemă, cu privire la calea necapitalistă de dezvoltare.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Cum anume vrea tovarăşul să lege problema căii necapitaliste de dezvoltare cu cea a Orientului Apropiat ?

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Foarte simplu.

In acest conflict au fost implicate unele ţări care merg pe calea necapitalistă de dezvoltare şi, deşi nu avem un material organizat în această privinţă, după părerea tovarăşilor din conducerea partidului nostru, acest conflict poate sluji şi ca un prilej de a judeca asupra sistemelor sociale şi asupra perspectivelor ţărilor care se dezvoltă pe aşa zisa cale necapitalistă. Noi nu prea folosim acest termen de dezvoltare pe cale necapitalistă, pentru că nu prea înţelegem bine despre ce este vorba. Aici nu este problema termenului, a denumirii ci problema este poziţia noastră, cu atât mai mult cu cât sîntem partide de guvernămînt, faţă de ţările unde se petrec o serie de transformări economice, sociale, politice. Iată, spre exemplu, R.A.U. Eu am fost în R.A.U., am vorbit odată cu Nasser şi cu ministrul de externe de atunci Ali Sabri. Eu n-aş putea spune că în R.A.U. nu s-au petrecut o serie de acte, o serie de reforme, o serie de măsuri cu caracter progresist. In unele domenii ei au luat măsuri foarte serioase care au restrîns sfera de acţiune a capitalismului, în domeniul producţiei industriale, în domeniul comerţului, în domeniul agriculturii şi în alte domenii, dar de aici şi pînă la a spune socialism, după părerea noastră este foarte departe. De altfel, într-una din aceste discuţii Ali Sabri ne-a şi spus : D-lor noi nu sîntem marxist-leninişti, noi sîntem nişte pragmatici. Noi ne uităm şi la capitalişti, ne uităm şi la socialişti, studiem dacă este ceva bun pentru noi, fie dintr-o parte, fie dintr-alta, folosim şi aplicăm. Ei înşişi nu-şi cer mai mult decît li s-a dat. Bineînţeles că noi nu putem subaprecia o serie de tendinţe pozitive, progresive şi trebuie să le sprijinim. Baza fundamentală a acestor tendinţe este, înainte de toate, o dezvoltare naţională de sine stătătoare. Este o dezvoltare antiimperialistă împotriva imperialismului american şi noi trebuie să sprijinim aceasta, însă trebuie să judecăm critic faptele care se petrec acolo.

./.

Adică, noi nu putem îmbrățișa fără rezerve poziția conducătorilor din aceste state. V-am vorbit despre chestiunea Orientului Apropiat ca un exemplu. Noi am avut discuții cu aproape toate statele arabe, am avut împreună comunicate oficiale. Toți ne-au cerut, inclusiv Nasser, să includem în comunicat condamnarea Izraelului. Le-am spus clar, încă ^{cu} mult timp înainte de acest conflict, că noi nu împărtășim punctul lor de vedere și că nu putem ca împreună cu ei să semnăm o asemenea prevedere în comunicat. Le-am spus că noi avem altă părere și îi rugăm să țină seama de acest lucru. Oamenii au înțeles și am semnat numeroase comunicate în care nu figura condamnarea Izraelului. Dacă analizăm mai îndeaproape, această lozincă de condamnare a Izraelului este ultranaționalistă, reacționară. Sprijinul nostru față de dezvoltarea progresivă a R.A.U. sau față de alte țări trebuie să includă și sprijinirea acestei poziții ultranaționaliste ? După părerea noastră, nu. Noi am spus acest lucru. Din păcate, alte state socialiste au sprijinit acest punct de vedere.

Mai departe. Intr-o serie din aceste țări unde se petrec procese cărora le spunem progresiste, o parte a forțelor revoluționare și în primul rând comuniștii sînt fie la pușcărie, fie excluși din viața politică oficială, fie în ilegalitate. Este aceasta o poziție pe care noi putem s-o sprijinim ? Putem avea relații foarte bune ca stat socialist cu R.A.U. sau cu Algeria, fără să sprijinim această poziție. Dimpotrivă, noi dorim să ajutăm aceste țări în care sînt procese atît de contradictorii, să meargă pe drumul progresului. Trebuie să le spunem clar : D-lor, Dv. spuneți că vreți să faceți socialism. Socialismul nu se poate face fără comuniști și în nici un caz nu se poate face împotriva comuniștilor. D-lor, lupta împotriva imperialismului slăbește dacă nu sînt prezenți comuniștii. În orice caz, slăbește infinit dacă se duce împotriva comuniștilor.

Noi am expus aceste probleme și la sesiunea Marii Adunări Naționale. Am dat acest exemplu pentru a arăta că noi, comuniștii, trebuie să facem o deosebire între ceea ce reprezintă niște tendințe progresiste în aceste țări și ceea ce este reacționar, ceea ce este negativ, ceea ce împiedică dezvoltarea progresistă a acestor țări. Cu atît mai mult cu cît multe din aceste țări nu au nici măcar proletariat, nici măcar burghezie, unde forțele

socialiste sînt slab dezvoltate.

Eu am avut prilejul să stau de vorbă cu tovarăși dintr-o serie de țări din Africa. Am stat de vorbă cu Amilcar Cabral care mi-a povestit ce situația este la el în țară. El a trăit în Europa și știe ce este aceea capitalism, clasă muncitoare, burghezie, dar la el în țară încă nu există comerț ci se face schimb în natură. Nu au nici un fel de industrie. El mi-a povestit ca o mare realizare a lor că au creat un tip de comerț în care ei dau diferite produse ca ață, ace, gaz, ș.a.m.d. și iau orez. Deci avem o asemenea situație în aceste țări și trebuie să apreciem lucrurile în mod realist. Sigur, eu am dat exemplul cel mai elocvent; în Congo industria este foarte slab dezvoltată, în Guinea, cu care avem relații bune, cunoaștem starea de dezvoltare a forțelor de producție. Nu putem aprecia regimul social din aceste țări numai după bunele intenții ale lui Sekou Toure sau ale lui Nasser ci trebuie să le apreciem după dezvoltarea economică, socială și politică. Trebuie să sprijinim ceea ce este progresist și să spunem nu la ceea ce este negativ și frînează dezvoltarea.

Iată legătura directă cu războiul din Orientul Apropiat pe care eu mi-o fac. Să spunem că nu facem o analiză a războiului, nu facem o analiză să vedem cine a fost agresor și cine nu a fost agresor. Să spunem că R.A.U. a fost atacată de Izrael. Din punct de vedere numeric țările arabe erau zdrobitor superioare. Din punct de vedere al economiei țările arabe erau superioare. Dacă s-ar putea pune în discuție calitatea armamentului, hai să zicem că erau la egalitate, cu toate că țările arabe au dispus de armament modern, din care unele tipuri de armament nu le avem nici noi, țările socialiste. Adică eu mă refer la România, nu le celelalte. Am văzut în "Expres" fotografia unei instalații de aruncare a rachetelor, cea mai modernă, pe care izraelienii au luat-o fără să fi fost folosită. Deci din punct de vedere al armamentului erau superioare țările arabe, sau cel puțin la egalitate. Admit că Izraelul a atacat. Admit că a avut elementul surpriză. Dar cum se face că unitățile arabe nu au luptat ? Admit că a fost trădare în corpul de comandă al arabilor, dar nici o unitate nu a luptat. Cum se face că soldații, ofițerii nu au murit acolo, să-și apere regimul lor socialist ? După părerea noastră, trebuie să ne dea de gîndit acest lucru.

Eu nu vreau să fac nici o comparație, dar vietnamezii sînt, din punct de vedere al armamentului, mult inferiori armate-
lor pe care le înfruntă, și iată că luptă. Spun încă odată, eu nu
vreau să fac nici un fel de comparații, că lucrurile nu sînt
comparabile, dar judec că dacă este un regim care se bazează pe
muncitori, care se bazează pe țărani, care le dă acestora niște
lucruri palpabile, atunci nu se poate ca atunci cînd este atacată
această țară să nu se găsească forță, să nu se găsească rezisten-
ță, să nu se găsească hotărîre de luptă.

Iată de ce spun că mi se pare că conflictul acesta care a
avut loc în Orientul Mijlociu ne oferă prilejul de a reflecta nu
numai în problemele pur militare, ci și în problemele social-poli-
tice și în problemele ideologice cu privire la modul de a aprecia
regimurile din aceste țări. Cu toate că ar trebui să ne gîndim
puțin și din punct de vedere militar, pentru s-ar putea ca odată
să fie atacată nu o țară arabă, ci o țară socialistă și din punct
de vedere militar s-au manifestat slăbiciuni din partea lagărului
nostru socialist, pentru că în armata arabă au fost numeroși spe-
cialiști militari din țările socialiste. Sigur că nu ei puteau să
rezolve problemele luptei împotriva Izraelului, dar ei puteau să
știe ce fel de armată este aceasta.

Acestea le-am avut noi de spus în legătură cu problemele
pe care le-ați ridicat Dv.

Sigur că în aprecierea acestor situații din țările acestea
intră, fără îndoială, și probleme ale situației din India. Eu v-am
spus acum două zile că noi nu cunoaștem îndeaproape situația din
India, de aceea noi ne abținem să ne spunem o părere concretă asupra
documentelor pe care Dv. le-ați adoptat. Nouă ni se pare că gîndu-
rile noastre în legătură cu situația generală din țările care au
pornit pe o cale de sine stătătoare sînt multe valabile și pentru
situația din India. Spun "multe", pentru că situația din India este
diferită de situația multor țări, dar și aici noi nu credem că
trebuie să ne facem prea multe iluzii în legătură cu posibilitatea
ca guvernul Indiei Gandhi sau al Partidului Congresului să ajungă
la socialism, cu toate că ei ne-au declarat aceasta. De asemenea,
trebuie să evaluăm just și posibilitățile de a sprijini anumite
acțiuni, anumite măsuri practice pe care acest guvern le poate
lua, pentru că pentru noi este absolut clar că în India sînt forțe
mai la dreapta decît cele care sînt astăzi în guvern, mult mai la

dreapta și pentru situația internă a Indiei și pentru situația internațională nu ar fi bine, ci ar fi rău dacă în locul acestui guvern ar fi un guvern mai la dreapta. În acest spirit gândim și judecăm noi în legătură cu problemele țărilor care, mai ales după al doilea război mondial, caută soluții la problemele dezvoltării lor. Trebuie să examinăm cu atenție situația din fiecare țară, fără a porni de la idei preconcepute, nu de la dogme și de la rețete, ci să vedem în mod concret în fiecare țară ce este progresist, ce se poate susține și să ne delimităm clar de ceea ce nu este progresist, de ceea ce, dimpotrivă, împiedică dezvoltarea progresistă.

Eu am fost în Pakistan. Acum în țară la noi se află Ayub Khan, președintele Pakistanului. Am fost în Pakistan într-o perioadă când Pakistanul era în general considerat ca unul din aliații cei mai fideli ai americanilor. Am fost extrem de impresionat de cele ce mi-a spus Ayub Khan. Nu suporta dominația americană. Atunci nu spunea public nimic. În discuțiile cu noi ne-a spus acest lucru, iar pașii pe care i-a făcut ulterior, în ultimii ani, chiar dacă nu într-o măsură însemnată, hotărâtoare, arată că omul își pune probleme, că sînt de fapt problemele pe care nu și le pune el personal ca om ci i le pune dezvoltarea țării și iată că Pakistanul, într-o serie de probleme importante a luat și poziții publice care nu sînt la fel cu ale americanilor. Trebuie să apreciem în mod just aceste realități. Trebuie să apreciem în mod just contradicțiile interne și externe.

Iată, situația Iranului. Noi avem relații foarte bune cu Iranul pe linie de stat. Șahul Iranului este un monarh, regimul lui este un regim feudal, nici nu poate fi pus în discuție. Din punct de vedere politic comuniștii nu numai că sînt în ilegalitate, dar există o dispoziție de a-i împușca, dacă ar pune mîna pe conducători. Poate nu la șah, la ceilalți. Las la o parte faptul că nici comuniștii iranieni nu sînt chiar așa dispuși să se întoarcă în țara lor, să-și pună pielea în joc. Este mai comod la Berlin. Dar acest regim monarhic al șahului nu poate fi luat global, dîndu-i o apreciere de regim monarhist feudal. Iată, sînt o serie de lucruri la care noi reflectăm foarte serios. Este

problema dezvoltării economice a Iranului. Șahul Iranului, după părerea noastră, întreprinde niște măsuri pozitive pentru dezvoltarea economică a țării. Iși dă seama că Iranul trebuie să progreseze, că nu poate rămâne în urmă. Au pus și problema să creeze anumite întreprinderi industriale. S-a adresat americanilor și englezilor pentru că este un om politic burghez, pentru că este un aliat al americanilor și al englezilor. Și-a dat seama că cu aceștia nu poate să industrializeze țara. Atunci s-au adresat țărilor socialiste și iau o serie de măsuri pentru a construi întreprinderi industriale. Sigur că noi facem o deosebire între construcțiile industriale de la noi din România și cele pe care le construiește șahul Iranului. Dar în mod obiectiv, aceasta este o dezvoltare progresivă a Iranului, cu atât mai mult cu cât se face împotriva monopolurilor americane și împotriva dorinței monopolurilor americane. Pe plan politic a luat o serie de poziții, sigur, nu ca ale noastre, că dacă ar fi ca ale noastre și-ar da demisia din postul de șah, dar a luat o serie de poziții care nu convin americanilor. Care este concluzia noastră? Nu trebuie să pornim de la niște scheme și prejudecăți, ci trebuie să sprijinim ceea ce este pozitiv acolo, să spunem cu maximum de claritate cu ce nu sîntem de acord, ce nu este pozitiv.

Eu am avut o discuție în legătură cu aceste probleme cu tovarășii din conducerea Partidului Tudeh și tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a primit pe președintele acestui partid. Am avut impresia că tovarășii din conducerea Partidului Tudeh nu fac o analiză suficient de nuanțată, că nu sprijină în suficientă măsură anumite acțiuni care, dorește sau nu dorește șahul, duc Iranul pe o cale progresistă, adică îl fac să progreseze. Le-am spus tovarășilor acest lucru. Am avut o discuție mai apropiată cu unul din conducătorii Partidului Comunist Iranian și pînă la urmă el mi-a spus că și ei primesc anumite semnale din care rezultă că anumite poziții ale lor față de șah nu sînt cele mai bune. Sigur, contează foarte mult faptul că conducerea Partidului Tudeh este în afară și din această cauză sînt multe dificultăți pentru a cunoaște bine lucrurile.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Mai este o problemă pe care noi am indicat-o în acest material. Este vorba de ajutorul socialist acordat unor țări slab dezvoltate.

Pentru ca să fie mai limpede pentru tovarăși acest lucru, vreau să spun că eu apreciez mult necesitatea de a ajuta cât mai multe guverne în atitudinea și lupta lor împotriva imperialismului american. În legătură cu aceasta se poate acorda ajutor economic, politic, tehnic. Nici un fel de considerații cu privire la situația internă din aceste țări nu poate intra în aprecierile făcute de statele socialiste, și aceasta o admit. Există însă un alt mare aspect la țările socialiste. Un factor important este nu numai sprijinul care ne poate ajuta pe noi momentan, ci un sprijin care să ne fie acordat pentru problemele mai de perspectivă. De exemplu, în ultimii 10 ani guvernul indian a luat unele măsuri pentru a dezvolta industria metalurgică. Atâta vreme cât aceste lucruri sînt îndreptate împotriva imperialismului este foarte bine. Însă există și un alt factor de o egală importanță, este pătrunderea enormă a capitalului monopolist în țara noastră și întărirea acestui capital monopolist. Dar nu e numai atât. În spatele acestui ajutor socialist se importă foarte mult capital monopolist în țara noastră și crește foarte mult cantitatea acestui capital monopolist importat. Privind acest lucru sub diverse aspecte, dezvoltarea sau evoluția generală care are loc, este că se dezvoltă de asemenea și reacțiunea în țara noastră. În ultimii 10 ani, perioadă în care țara noastră a primit cel mai mare ajutor din partea țărilor socialiste, a primit maximum de ajutor, a avut loc, de asemenea, o întărire maximă a reacțiunii în țara noastră. Nu numai partidele și forțele din afara Partidului Congresului, dar și în cadrul Partidului Congresului care este la putere, forțele cele mai reacționare sînt acelea care s-au evidențiat mai mult. Nu voi fi surprins dacă peste 1 an sau 2, în pofida a tot ceea ce noi întreprindem, forțele de dreapta din Partidul Congresului, din Partidul Svatandra sau din Partidul Iangsang vor forma un guvern de dreapta.

Au avut loc evenimentele din Indonezia însă nu este absolut necesar ca tot ceea ce s-a petrecut în Indonezia să se repete exact așa. Însă ceea ce mi se pare mie foarte real este că din ce în ce mai mult, tot ce se produce la noi, merge din ce în ce mai mult în buzunarele americanilor și ei se amestecă tot mai mult în treburile noastre.

Permiteți-mi să mai fac alte câteva remarci. Toate cadrele superioare militare actuale sînt fie sub influența americanilor,

fie sub influența englezilor. De asemenea o bună parte din personalul ministerelor, în general cei care lucrează în aparatul de stat, o bună parte din ei se află în buzunarele americanilor. Nu numai marile monopoluri indiene, dar și unele din monopolurile nu chiar așa de mari, se leagă din ce în ce mai mult de capitalul străin. Și, ca să merg mai departe, imperialismul american cumpără pe cea mai mare parte a politicienilor noștri. Pot să vă dau nume ale politicienilor din Partidul Congresului, din Partidul Socialist Praja, membri ai Partidului Iangsang și din Partidul Svatandra. Aceștia au primit bani în timpul campaniei electorale. Toate aceste lucruri au fost descoperite și discutate în parlament, s-au dat amănunte guvernului însă el nu ia nici un fel de măsuri împotriva acestor lucruri, diplomația Partidului Congresului a devenit așa o diplomație ieftină, miniștrii călătoresc tot timpul în toate părțile lumii. Indira Gandhi a făcut niște declarații la București, în același timp ministrul apărării va face alte declarații la New York, ministrul de finanțe va face o declarație în același timp în Anglia, fără ca să se țină seama de faptul că lucrurile acestea sînt complet contradictorii. Ei gîndesc prostete că înșeală pe fiecare om din lume, că pot să înșele atît pe cei din lagărul socialist, cît și pe cei din lagărul capitalist și că făuresc regimul pe care ei cred de cuviință să-l făurească. Tot ceea ce s-a întîmplat în ultimii 10 ani în Indonezia, în India, în Ghana și în alte țări arată că reacțiunea se întărește și dacă acest ajutor pe care fiecare țară îl capătă este acordat cu scopul de a lupta împotriva reacțiunii internaționale sau împotriva forțelor progresiste din interior ? Dacă țările noastre socialiste nu trebuie să țină seama și de acest factor ? Eu nu spun că acesta este unicul factor despre care trebuie să se țină seama, însă acesta este un factor important care trebuie luat în considerare. Remarca noastră pe care o facem adesea este următoarea : mai multe țări socialiste (cînd vorbesc de aceste țări socialiste nu includ și România) subordonează evoluția evenimentelor interne din țara respectivă și situația în care acționează mișcarea comunistă din țara respectivă politiciii externe pe care o duce guvernul țării respective. O să vă dau două exemple : Uniunea Sovietică și China. În perioada 1949-1950-1951, tovarășii sovietici ne-au cerut ca să demascăm, să denunțăm guvernul indian

ca fiind un guvern dependent de imperialismul american. După aceea, în 1954-1955, atunci când guvernul nostru a adoptat o politică diferită, ne-au cerut să sprijinim guvernul. Până în 1959 poziția adoptată de chinezi era exact aceeași cu a tovarășilor sovietici. După 1959, când au început problemele acestea de frontieră între India și China, tovarășii chinezi au vrut ca noi să demascăm guvernul nostru ca fiind un guvern vândut imperialismului american. Însă guvernul sovietic acum nu avea nici un fel de certuri cu guvernul nostru și ne-a cerut să-l sprijinim. Noi înțelegem ca în relațiile pe care un stat socialist le are cu o altă țară să țină seama de propriile lui interese, înțelegem și aprobăm acest lucru, dar, atunci când în relațiile sale el subordonează intereselor sale mișcarea progresistă și comunistă din țara respectivă ne întrebăm, oare acest lucru este just. Este oare just să nu țină seama de interesele mișcării progresiste și comuniste din țara respectivă ?

Noi am dori ca tovarășul să facă unele remarci în legătură cu aceste observații ale noastre și aș vrea să lămuresc din nou acest lucru. Eu nu mă opun ca să se acorde ajutor acestor țări, și lucrul acesta are influențe foarte bune, numai că unele aspecte ale acestui ajutor sînt de natură să nu ne ajute pe noi. De aceea aș dori să cunosc părerea Dv. cu privire la aceste lucruri.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Este clar. Aici s-a pus o chestiune care în fond nu este numai problema relațiilor dintre țările socialiste și țările în care se desfășoară mișcarea de eliberare națională, ci este, după părerea mea mai generală, și anume, raporturile între partidele comuniste care sînt la putere și raporturile între partidele comuniste care nu sînt la putere.

Eu am ascultat cu mult interes cele ce mi-ați relatat în legătură cu situația mișcării comuniste din India și raporturile sale în anumite perioade cu alte partide frățești. Noi sîntem de părerea că aici este o chestiune care este valabilă în general. Dacă ar fi să privim istoric, punctul de vedere după care politica partidului comunist dintr-o țară în care el nu este la putere trebuie să fie subordonată politicii externe a țării socialiste este un punct de vedere pe care viața l-a dovedit eronat și dăunător.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Eu am citit raportul Dv. în legătură cu aceasta în Comintern, cînd s-a spus ca să se sprijine Germania.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Exact.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Chiar dacă nu am avut instrucțiuni directe din partea Cominternului, noi am avut o experiență similară în perioada 1942-1945 în lupta împotriva imperialismului. În numele războiului dus de Uniunea Sovietică, noi sprijineam de fapt pe englezi și, în general, în rîndurile poporului nostru, în această politică pe care noi am dus-o în acea perioadă, a slăbit foarte mult lupta antiimperialistă. Noi încă nu am reușit să restabilim situația dinainte de acea perioadă și să întărim lupta antiimperialistă, din cauza acestei politici greșite. Acum noi simțim și avem de înfruntat același lucru în ceea ce privește datoria noastră de a apăra socialismul și de a apăra Uniunea Sovietică, de a apăra China, România și noi luptăm tocmai pentru ca să apărăm și să sprijinim aceste țări. Noi simțim că aceasta este datoria noastră și putem fi înfrinți în propria noastră luptă dacă nu reușim să facem acest lucru. Inșă noi nu sîntem în stare să înțelegem care este datoria tovarășească în sens invers și dacă noi vom face așa, atunci clasa care este la putere va spune că noi sîntem agenți ai românilor, agenți ai sovieticilor, agenți ai celorlalți. Deci aceasta este situația grea în care noi ne aflăm și noi am dori să auzim părerea tovarășului.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Deci vă spuneam că din punct de vedere istoric concepția aceasta s-a dovedit eronată, greșită. Și la noi în țară în timpul ilegalității au fost asemenea situații cînd, datorită cerinței de a se subordona politica internă politicii externe a unui stat socialist, mișcarea a avut de suferit daune. Am spus acest lucru în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu despre care a remarcat tovarășul. Atunci situația avea însă un anumit aspect organizatoric, exista Cominternul. Așa cum am spus, după părerea noastră, nu mai există un centru și nici nu există posibilitatea și utilitatea unui centru al mișcării muncitorești. După părerea noastră, partidele comuniste din țările care nu sînt la putere nu sînt

obligate și nu trebuie să fie obligate să susțină politica externă a țărilor socialiste. În ceea ce privește partidul nostru, noi nu cerem nici unui partid frățesc să susțină necondiționat ceea ce face România și credem că așa ar trebui să fie relațiile. Se pot întâmpla anumite acțiuni de politică externă, anumite acțiuni diplomatice care pot fi juste din partea țării socialiste să nu coincidă în întregime cu acțiunile interne pe care le desfășoară partidele comuniste din țările respective. Nu vedem aici necesitatea ca partidul comunist din țara respectivă să susțină acțiunile de politică externă a țării socialiste. Noi așa vedem lucrurile în ceea ce ne privește. Noi am criticat pentru trecut și criticăm și pentru prezent pentru că știm că și în prezent sînt asemenea cerințe ca politica partidelor comuniste și muncitorești să fie subordonată politicii externe a unui alt partid. Sîntem conștienți că și în prezent sînt asemenea practici și sîntem conștienți că și în prezent există acțiuni de politică externă care pornesc de la interese conjuncturale și în care se cere forțelor din țara respectivă să le sprijine. Noi nu considerăm juste aceste cerințe. Trebuie să vă spun însă că uneori nu numai partidelor din țările care nu sînt la putere li se cere acest lucru. Li se cere și unora care sînt la putere. Hai să ne întoarcem dintr-un domeniu abstract la un domeniu concret. La Moscova a fost o întîlnire în problemele Orientului Mijlociu despre care v-am vorbit. Noi am spus acolo următorul lucru : Dragi tovarăși, poate era mai bine dacă această consfătuire cu privire la ce trebuie să facem noi în legătură cu Orientul Mijlociu s-ar fi făcut mai înainte, să ne fi sfătuit mai înainte și apoi să acționăm, pentru că ceea ce facem acum nu este o consfătuire, nu este o consultare. Pînă acum s-a dus o anumită politică în această parte a lumii. Noi românii nu am fost întrebați de această politică. Ea a dus la rezultatele pe care le avem astăzi. Acum ni se cere să consfințim această politică, să ridicăm mîna și să spunem da. Nu putem face acest lucru.

Tov.M.Basavapunnaiyah :

Dar Dv. sînteți independenți, sînteți într-un stat socialist.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Aceasta este nenorocirea noastră.

Tov.Promode Dass Gupta :
Dimpotrivă, fericirea Dv.

Tov.M.Basavapunnaiah :
Dacă am fi și noi la putere poate că am fi fost tovarăși în această problemă.

Deși partidul nostru a avut în alegeri 10 milioane de voturi, într-o țară așa mare ca a noastră aceste 10 milioane nu prea înseamnă mare lucru. Deci problema este că partidele noastre sînt foarte mult afectate din cauza aceasta.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :
Aceasta nu înseamnă că partidele care nu sînt la putere nu trebuie să nu-și spună în formule potrivite părerea în legătură cu aceste probleme și să-și fixeze atitudinea în ceea ce privește problemele țării respective nu în funcție de interesele externe, ci în funcție de interesele interne, pentru că, răspunderea principală o purtăm ca partide comuniste, înainte de toate în fața clasei muncitoare, în fața poporului din țara respectivă. Nu există altă răspundere mai supremă. Dacă știm să ne achităm cum trebuie de sarcinile pe care le avem față de clasa noastră muncitoare și de poporul nostru, atunci facem o politică internaționalistă, atunci slujim socialismul.

În legătură cu problema ajutorului acordat țărilor în curs de dezvoltare aș vrea să vă arăt poziția noastră.

Noi nu mergem pe linia acordării de ajutoare care ies din sfera relațiilor economice reciproce. Noi avem relații foarte bune cu multe țări în curs de dezvoltare, dar noi spunem clar acestor tovarăși : aici este un popor care muncește, care crează. Noi nu cerem nimic de la nimeni, noi nu cerem de la nici o țară socialistă nimic, nu primim nici un fel de ajutor în sensul de a primi fie materiale, fie fonduri pe care să nu le restituim în vreo formă. Relațiile noastre cu celelalte țări socialiste sînt în folosul reciproc, ne dau - dăm, sau invers, dăm - să ne dea, adică o reciprocitate în relațiile între țările socialiste.

Vreau să subliniez că, după părerea mea, aceasta este o problemă extrem de importantă, pentru că ea s-a pus și în relațiile dintre țările socialiste. A fost o perioadă în care s-a vorbit foarte insistent despre ajutorul unei țări către cealaltă țară. Noi considerăm că această teorie a construirii socialismului

pe baza ajutorului este o teorie greșită. Socialismul este opera fiecărui popor din fiecare țară și teoria construirii socialismului pe contul altora este o teorie nesocialistă care nu îndeamnă la muncă, nu îndeamnă la eforturi poporul respectiv. De aceea, noi sîntem de părere că în ceea ce ne privește, opera de construcție socialistă este rezultatul eforturilor poporului nostru. Sigur că aceasta presupune întrajutorare, însă această întrajutorare este o întrajutorare politică, morală, economică, dar ea nu se bazează decît pe un schimb echivalent.

La fel și cu țările în curs de dezvoltare. Noi subliniem cu maximum de claritate în relațiile cu aceste țări că noi nu putem și nu sîntem dispuși să dăm ceva pe gratis. Schimburile economice sînt schimburi economice. . Sigur că în aceste schimburi o țară cum este România poate să ajute dezvoltarea economică a unei țări. Și aceasta este o formă de ajutor. Iată, spre exemplu, Iranul. Americanii nu au dorit ca în Iran să se construiască o fabrică de tractoare. Atunci iranienii ni s-au adresat nouă. Noi am fost de acord să acordăm ajutor tehnic, economic, să construim acolo o fabrică de tractoare. Dar aceasta nu o facem gratis, primim în schimb un echivalent economic. Este aceasta o formă de ajutor ? După părerea mea este, pentru că în loc să le vindem tractoare cum vroiau americanii și pentru care motiv nu construiesc o industrie în Iran, noi le dăm posibilitatea construirii unei industrii proprii naționale. Așa vedem noi problema relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare. De altfel, dacă ar fi să discutăm așa cum discutăm noi, tovărășește, atunci cînd se spune că se dă ajutor, adică că se dă ceva pe gratis, sînt destule forme ca să se recupereze acest gratis.

Tov.M.Basavapurnaiah :

Noi cunoaștem ajutoarele date de imperialiști.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Și noi am avut relații în care schimburile nu au fost echivalente, dar această neechivalență nu era în folosul nostru. De mai mulți ani am hotărît să spunem nu. Noi avem și un proverb în sensul acesta : frate, frate dar brînza-i pe bani. Nu credem chiar așa, că am ajuns la un asemenea stadiu de internaționalism ca unul să scoată haina de pe el și s-o dea celuilalt. Aceasta nu

înseamnă că nu subliniem însemnătatea sentimentelor internaționale între țările noastre socialiste. Dar aceste sentimente vor fi cu atât mai puternice, cu cât nu vor exista asemenea forme de relații, cu cât fiecare va ști să muncească în țara lui, să-și ridice țara, să nu ceară nimic pe gratis, dar nici să nu i se ceară nimic gratis. Sigur, facem excepții cu situațiile excepționale, de exemplu Vietnamul în situația războiului de acolo, și unde dăm tot ce putem da. Unii tovarăși spun că dau credite rambursabile, credite nerambursabile. Noi am spus de la început că ceea ce dăm este dat. Acolo este o situație excepțională. A fost și războiul acesta cu Izraelul. Am dat și arabilor și o parte din ce am dat am dat-o fără să mai cerem nimic înapoi. Dar, ce relații fundamentale, de ce să fie gratuit? Multe din țările acestea au mari bogății, au forță de muncă, să muncească să-și ridice țara. Aceasta este valabil și pentru noi, pentru România, pentru că și noi am fost o țară subdezvoltată.

Acestea au fost răspunsurile noastre.

Tov.M.Basavapunnaiah :

In general, sînt întrutotul de acord.

Tov.Promode Dass Gupta :

Mai este un punct principal la care nu am primit răspuns.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Care.

Tov.Promode Dass Gupta :

De exemplu, ajutorul acordat guvernului indian.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Nu este vorba de ajutorul Dv.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Da, înțeleg.

Tov.Promode Dass Gupta :

Proporția între ajutorul pe care guvernul indian îl primește din partea țărilor socialiste și ajutorul pe care îl primește din partea țărilor imperialiste. Este o prăpastie atât de mare între ele, o diferență atât de mare și prin aceasta nu forțele progresiste, ci forțele reacționare sînt ajutate să se întărească. Pot să dau un exemplu în această privință : problema alimentelor importate de guvernul indian din America. Guvernul american a

impus condiții ca guvernul indian să nu aibă nici un fel de relații comerciale nici cu Cuba nici cu Vietnamul de Nord, însă guvernul sovietic nu impune nici un fel de condiții.

Tov.Promode Dass Gupta :

Sovieticii ajută guvernul indian cu produse alimentare și cu alte produse.

Un alt exemplu. Oțelul de la Uzina siderurgică din Vilai este trimis în Vietnamul de Sud. Care este problema pe care o ridicăm noi ? Atunci când guvernul sovietic a propus ca să facă această uzină noi am creat o opinie publică în statul nostru. Acum comuniștii indieni trebuie să facă față și să răspundă la următoarea problemă. Aceste produse, oțelul care este produs de această uzină, pe care sovieticii ne-au ajutat s-o construim este transportat în Vietnamul de Sud și ajută lupta împotriva forțelor noastre.

Un alt exemplu. Din punct de vedere militar guvernul indian este ajutat atât de americani cât și de sovietici. Astăzi guvernul nostru folosește armament împotriva Chinei. Chiar în revoltele din unele state din India guvernul folosește aceste arme pentru a înăbuși răscoalele. De asemenea, au făcut planul ca să folosească forță militară împotriva guvernului din Bengalul de Vest, bineînțeles tot cu aceste arme. Dacă pentru poporul indian există vreo diferență dacă este ucis de o armă sovietică sau de o armă americană. Aceasta este problema pe care o punem noi.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Vreau să întreb dacă tovarășii noștri din statele socialiste consideră că acest ajutor militar dat de țările socialiste este logic să fie acordat sau nu.

După câte știu, în politica unor mari guverne burghezo-moșieraști se văd unele tendințe progresiste. Oare în cazul unei conflagrații mondiale aceste guverne se vor situa de partea guvernelor țărilor socialiste sau, dimpotrivă, de partea lagărului imperialist ?

Eu sînt de acord cu problemele pe care le-am discutat cu privire la materialele militare în valoare de 2 miliarde de dolari care au fost acordate R.A.U.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Materiale în valoare de 2 miliarde de dolari au fost luate de Izrael dar ajutorul a fost mai mare.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Înțeleg. Vorbesc numai de ceea ce a căzut în mîna Izraelului. Acesta este un aspect.

Armata indoneziană este destul de numeroasă, iar armata indiană numără aproape 1 milion de soldați. Sîntem care siguri noi și tovarășii din țările Dv. că aceste armate vor lupta împotriva imperialismului ? 75% din armata indoneziană a fost înarmată cu armament sovietic și guvernul Suharto folosește acest armament pentru a-i ucide pe comuniști. În numai trei luni de zile au ucis aproape 1 milion de oameni. M-ar mira ca repetarea acestor evenimente să nu se întîmple și în Pakistan sau în India. Acest ajutor a fost acordat atunci cînd Sukarno era în fruntea statului și Aidit a fost acela care a sprijinit acest guvern.

Noi nu ne temem de viața noastră. Noi ne întrebăm numai dacă acest ajutor ajută cauza socialismului în general.

Tov. Promode Dass Gupta :

Sau dacă comuniștii din aceste țări ale noastre vor muri mai fericiți știind că armele cu care s-a tras în ei provin din țări socialiste.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Mă puneți într-o dilemă mare, să răspund eu pentru tovarășii din țările socialiste. Eu pot să vă spun numai pentru comuniștii din România.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Eu nu pot să pun o astfel de întrebare românilor, pentru că Românii nu fac asta.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

În ceea ce mă privește, eu am explicat poziția noastră față de problemele care au fost puse și am dorit, poate că am reușit, ca în forma potrivită, să vă arăt poziția noastră principală în aceste chestiuni. Sînt multe de spus în legătură cu formele de relații între unele țări socialiste și aceste țări. Eu personal nu am înțeles niciodată pentru ce s-a dat atîta material de război arabilor. Dar nu l-am dat noi. Este însă o chestiune care trebuie să ne preocupe, pentru că nu numai cu

arabii s-a întîmplat acest lucru. Eu sînt total de acord cu ceea ce spune tovarăşul în legătură cu armamentul dat indonezienilor, şi lista se poate mări. Şi asemenea armament nu se dă dintr-o singură parte, sînt mai multe ţări socialiste care dau armament. Există şi o supralicitare în acest domeniu. Aceasta este o problemă care trebuie să constituie o preocupare. Vreţi să ştiţi care este poziţia noastră ? Noi nu vindem armament, noi cumpărăm.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Cunoaştem şi sîntem foarte clarificaţi în această privinţă.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Si fiind cumpărători, suportăm tot ce suportă cumpărătorii, mai ales cumpărătorii de armament.

Politica ţărilor socialiste în legătură cu această problemă merită să fie discutată şi să fie subiect de reflecţie.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Noi vrem să înţelegeţi foarte bine de ce am pus această problemă.

Sîntem întrutotul de acord cu ceea ce a spus tovarăşul în legătură cu conferinţa partidelor comuniste şi muncitoreşti, felul cum trebuie să fie convocată, pe o bază principială, să nu se ridice probleme prin care, să fie atacate alte partide. Acest principiu este just şi sîntem total de acord.

Intervin însă alte probleme de viaţă, probleme curente. De exemplu, există unele neînţelegeri la frontiera dintre India şi China. Sînt nu numai probleme de frontieră ci şi o serie de probleme de politică internă. Sînt, de asemenea, probleme la frontiera dintre India şi Pakistan. Dacă Uniunea Sovietică sprijină şi dă armament Indiei, cum putem noi ca comunişti să ne închipuim că în această situaţie în care există conflictul de frontieră între noi şi China, şi sovieticii acordă ajutor militar Indiei, cum ne putem gândi că China, în aceste condiţii va fi de acord să se așeze la aceeaşi masă cu sovieticii şi cum să ne gândim că, fără să se clarifice această problemă, vom reuşi măcar ca în oarecare măsură să apropiem aceste două ţări ? Eu nu vreau să mă amestec în treburile interne ale altora, deoarece în mod independent fiecare ţară socialistă, fiecare partid comunist trebuie să-şi definească politica. Însă atunci cînd o ţară socialistă acţionează în așa fel încît acţiunile ei vin împotriva intereselor altui stat socialist, atunci unitatea

fundamentală este minată. În această privință eu nu vreau să justific China. Ea poate să greșească. Dar ce putem spune noi în acest caz concret despre un stat socialist care în această situație ajută guvernul indian din punct de vedere militar ? Această problemă pe care eu am pus-o în legătură cu țările socialiste este legată cu această problemă și, de asemenea, cu problema unității mișcării comuniste mondiale.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Just.

Tov. M. Basavapunnaiiah :

Dv. ați răspuns numai parțial, adică numai cu privire la ceea ce face România, la poziția României. Întrebarea mea depășește această sferă. Acest gen de ajutor militar pe care sovieticii ni-l acordă nouă afectează pe de o parte relațiile dintre partide comuniste din țări necomuniste și partide comuniste din țări socialiste și, de asemenea, relațiile dintre țările socialiste între ele. Ajutorul către Vietnam este o categorie deosebită. Eu vreau să pun o întrebare deosebită în legătură cu aceasta. Vietnamul face parte din lagărul socialist. Dacă atacul unei țări imperialiste sau al imperialismului, în general, împotriva unei singure țări, nu trebuie considerat ca un atac din partea acestora împotriva lagărului socialist și dacă lupta care se duce în Vietnam nu trebuie considerată în primul rând ca o luptă a întregului lagăr socialist ? Aceasta este o problemă cu totul aparte. Vreau să întreb ce avem noi de învățat din acest ajutor din partea unei țări socialiste și ce consecințe are și trebuie să aibă un astfel de ajutor ? Dacă tovarășii noștri ar putea să ne spună părerea D-lor cu privire la această problemă, dacă tovarășii sînt de părere că din acest punct de vedere lucrurile merg perfect. Trebuie să vă spunem că partidul nostru este sceptic. Noi pînă acum nu am vorbit împotriva acestui lucru, însă va veni timpul cînd va trebui să vorbim. Deocamdată nu ne grăbim.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Ce să spun eu ? Dacă așa spune că împărtășesc scepticismul tovarășilor, ar însemna că avem puncte de vedere apropiate.

Această problemă nici pentru noi nu este de înțeles. În armata egipteană erau tipuri de armament pe care România nu le are. România este o țară socialistă și nu are asemenea armament și noi nu cumpărăm armament decît din țări socialiste.

Indonezienii au primit gratuit armament de valoare fabuloasă. România socialistă plătește pînă la ultima centină. Noi nu am cerut niciodată gratuit, dar constatăm că există o asemenea situație.

Tov.Promode Dass Gupta :

Dar, dacă plătește, România va primi acel tip de armament?

Tov.M.Basavapurnaiah :

Conducătorii sovietici spun că ei au tot ce le trebuie, au arme și că noi nu avem nevoie de așa ceva, pentru că, în caz de nevoie ei ne vor apăra, ne vor lua sub aripa lor protectoare. Dv. acceptați acest lucru ?

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Aici există o fărîmă de adevăr. Dacă discutăm serios, în cazul izbucnirii unui război și dacă acest război se va duce cu arme nucleare, România nu are asemenea arme și, vrem sau nu vrem, va trebui să contăm că o țară socialistă care arme nucleare va apăra țara socialistă care nu are asemenea arme. Aceasta este situația. Cel mai bine ar fi să nu ajungem pînă acolo.

În ceea ce privește Vietnamul, noi ne-am spus părerea în legătură cu această chestiune, adică noi credem că nu se face suficient pentru a apăra Vietnamul. Este greu să spunem cine este vinovat în această stare de lucruri, pentru că chestiunea este foarte complexă. Noi susținem că trebuie făcut mai mult din punct de vedere militar, mai mult din punct de vedere politic, mai mult din punct de vedere al acțiunii unite a țărilor socialiste, mai mult din punct al acțiunilor diplomatice. Trebuie să vă spun că noi ne batem pentru această problemă, adică să se facă mai mult. Ce anume este greu de spus, pentru că nu depinde numai de noi. În primul rînd depinde de vietnamezi, ce vor și ei să se facă. Spre exemplu : tovarășii vietnamezi ne-au spus că ei sînt categoric în momentul de față împotriva oricărei măsuri care ar putea să ducă la extinderea războiului în afara Vietnamului. Ne-au spus că ne mulțumesc pentru oferta noastră de a trimite voluntari, dar că în momentul de față ei nu doresc sub nici o formă să primească voluntari din nici o țară socialistă. Spun aceste lucruri pentru a vedea că chestiunea este mai complicată. Însă, în afară de acest aspect, noi sîntem de părere că se face prea puțin și că ar trebui să se facă mai mult. La un moment dar chiar

am propus celorlalte țări socialiste ca să condiționăm anumite tratative diplomatice cu americanii de încetarea bombardamentelor în Vietnam. Această propunere românească nu a fost împărtășită. Luptăm pentru asemenea formule, mai mult nu putem. Părerile noastre cu privire la faptul că țările socialiste pot face mai mult pentru ajutorarea Vietnamului coincid, dar aici este chestiunea de forme concrete și de măsuri concrete care să poată fi luate..

Tov.M.Basavapunnaiah :

În legătură cu Vietnamul am avut foarte multe discuții cu tovarășii noștri la Delhi. Ei au ridicat iarăși multe probleme. Mi-au spus același lucru că ei nu vor ca să se trimită voluntari, nu vor să se extindă războiul în afara frontierelor. În afară de aceasta îmi dau seama că voluntarii din aceste țări, fără a cunoaște limba și fără a fi originari de acolo, fără a fi obișnuiți cu condițiile de acolo, nu vor putea ajuta prea mult și nu vor fi prea folositori în războiul de partizani, în războiul de guerillă, ci, dimpotrivă, ar putea să facă mai multe greutăți.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Așa este.

Noi am avut în vedere voluntari pentru nord, însă tovarășii vietnamezi ne-au spus clar că ne mulțumesc, dar nu au nevoie. Trebuie să vă spun că noi îi înțelegem foarte bine. E mai bine să nu fie armată străină în țara ta, chiar dacă este o armată prietenă.

Tov.M.Basavapunnaiah :

Sînt întrutotul de acord, însă eu am discutat și cu ei o altă problemă, cu care nu au fost întrutotul de acord cu mine. Eu nu cred în utilitatea ca armate străine să se ducă acum și să lupte în Vietnam însă, dacă fiecare țară socialistă ar trimite nu mult, ci numai 100-200 de oameni în Vietnam, aceasta pe scară internațională, lucrul acesta poate să constituie un mare ajutor moral pentru ei. Nu știu de ce tovarășii vietnamezi nu sînt de acord cu acest lucru și de ce tovarășii noștri nu insistă asupra acestei probleme. Ajutorul pe care Vietnamul îl primește din partea fiecărei țări socialiste este un lucru, dar ca oamenii să-și dea viața pentru cauza Vietnamului este altceva. Aceasta ar avea un efect moral.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Ce pot să răspund ? Aici vietnamezii trebuie să răspundă. Eu cred că ei își cunosc mai bine nevoile. De la acest principiu pornim. Vedeți, a fost războiul din Coreea. Coreenii au cerut voluntari. Am trimis și noi personal medical. Am dorit să trimitem și alt personal dar ne-au spus că nu doresc. In Vietnam vietnamezii duc războiul, ei cunosc mai bine situația. In chestiunile privind Vietnamul noi pornim de la principiul că hotărâtoare este poziția vietnamezilor. Este adevărat că lagărul socialist constituie un tot, dar războiul în Vietnam se duce. Eu am fost nu de mult la Hanoi. La București este altă viață, la Hanoi este altă viață. Aici nu sînt alarme, nu sînt bombardamente. La ei sînt. Ei au dreptul să aibă cuvîntul hotărîtor. Intr-o serie de probleme m-am sfătuit cu vietnamezii, nu numai că le-am cerut părerea, le-am și spus părerile noastre, ce vedem noi că ar trebui făcut pe linia celor ce am vorbit. Trebuie să subliniez că noi ne-am înțeles în toate chestiunile în legătură cu ideile și cu schimburile noastre de păreri. A rămas stabilit între noi ca măsurile concrete să le ia ei. Altfel nu se poate.

Tov. M. Basavapunniah :

Eu sînt întrutotul de acord cu acest lucru.

Tov. Promode Dass Gupta :

Nu se pune problema cum se pot trimite voluntari dacă tovarășii vietnamezi nu cer. Este vorba de efectul pe plan internațional.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Este adevărat, dar dacă ei nu vor ?

Tov. Promode Dass Gupta :

Eu nu pun problema din punct de vedere al faptului dacă țările socialiste vor să dea voluntari sau vietnamezii nu vor să primească. Pun problema din punct de vedere al unității lagărului socialist.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Este just.

Tov. Promode Dass Gupta :

In declarația partidelor comuniste din 1960 se spunea că noi nu exportăm revoluția, însă că dacă contrarevoluția este exportată, atunci lagărul socialist va opune rezistență. Aceasta

nu este un export de contrarevoluție, ci un atac direct. Ce influență va avea aceasta asupra țărilor care luptă pentru eliberare națională atunci când ele își vor da seama că lagărul socialist nu face ceea ce ele simt că trebuie făcut. Dacă aceasta nu dă posibilități mai mari lagărului imperialist ca să oprească și mai mult mișcarea de eliberare națională. Acestea sînt problemele care stau în fața mișcării comuniste internaționale.

Tov.M.Basavapurnaiah :

Influența totală pe care lipsa de unitate în cadrul lagărului socialist și posibilitatea aceasta foarte redusă de a ajuta o țară socialistă care este atacată, dacă aceasta nu descurajează mișcările de eliberare națională și dacă nu contribuie la creșterea forțelor agresive imperialiste. Ce rezultate are aceasta, ce influențe are această situație asupra mișcărilor de eliberare națională și asupra forțelor agresive imperialiste ? De asemenea, ce repercusiuni are aceasta asupra apărării păcii mondiale pe de o parte și asupra creșterii pericolului unui război, pe de altă parte ?

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Noi considerăm că lupta care se duce în Vietnam este un centru nodal al luptei imperialiste și socialiste și de aici izvorăsc toate răspunsurile la întrebările care se pot pune. Sigur că faptul că imperialiștii americani pot duce un timp îndelungat acest război fără ca să fie opriți este un element negativ, care are influențe negative. Tovarășul spune că are efecte negative asupra mișcării de eliberare națională, dar eu aș spune nu numai pentru mișcarea de eliberare națională, ci pentru țările socialiste, pentru situația noastră în general. Problema se pune : ce să facem ? Noi pe aceasta ne concentrăm. Noi v-am spus care este punctul nostru de vedere și ce ar trebui făcut. Trimiterea de voluntari din toate țările socialiste în Vietnam sigur că ar avea un efect moral salutar, dar nu se poate face aceasta. Noi am propus altceva. Am propus să găsim o formă de manifestare comună a țărilor socialiste. Ce influență ar avea aceasta ? Lumea ar putea afla că în situația aceasta, când sînt atîtea probleme în mișcare, totuși țările socialiste s-au putut uni să-și spună împreună cuvîntul în problema Vietnamului. Noi milităm pentru acest lucru. Vietnamezii militează și ei pentru așa ceva.

Tov.Promode Dass Gupta :

Dar acest lucru nu se întâmplă. Aceasta este problema.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Trebuie să milităm pentru ea. Parcă ce s-a întâmplat în Orientul Apropiat nu are efecte negative asupra mișcării de eliberare națională ? Oamenii vor sta și vor judeca : iată, au avut armament, au avut de toate și au fost înfrinși într-o jumătate de zi. Sînt chestiuni care, vrem noi sau nu vrem, oamenii le judecă, le gîndesc, sînt fapte, sînt realități care au efectele și rezultatele lor. Sigur că se pune problema cum să rezolvăm aceste lucruri. Tovarășul adineauri a legat problemele acestea privind neînțelegerile între țările socialiste de criticile la adresa unor țări socialiste, de problema conferinței mondiale. Trebuie să vă spunem că noi nu credem că trebuie legată problema conferinței mondiale de criticarea unuia sau altuia din aspectele politicii partidelor comuniste. Dacă deschidem aici robinetul, am creat condițiile ca nici un fel de conferință mondială să nu ducă la rezultate bune. După părerea noastră, pentru problemele în litigiu între partidele comuniste și care sînt destul de ascuțite, trebuie să găsim forme de rezolvare care să nu ducă la adîncirea situației actuale. Vreau să vă spun pînă la capăt ceea ce gîndesc. În discuțiile cu tovarășii dintr-un partid frățesc despre conferința mondială mi s-au prezentat lucrurile așa : sîntem de acord să nu fie judecată activitatea niciunui partid, dar Partidul Comunist Chinez se amestecă în treburile interne ale partidului nostru. Deci la conferința mondială voi critica acest aspect al activității P.C.Chinez. Atunci, mergînd pe raționamentul acesta, fiecare partid are un motiv sau altul întemeiat ca să critice un alt partid comunist. În condițiile actuale este posibil ca să folosim o asemenea formă de rezolvare a problemelor în dispută ? După părerea noastră, nu. E o naivitate să ne gîndim că am putea să ne adunăm și să discutăm ideal, să ne spunem tovarășește criticile unii altora. Să nu mergem pe linia și să nu acceptăm ca în condițiile actuale vreun for internațional să se apuce să judece un partid sau altul. Trebuie să ne gîndim la alte forme, trebuie să găsim alte forme.

În ceea ce ne privește, în problemele noastre, atunci cînd au apărut chestiuni noi le-am discutat și cu tovarășii sovietici și cu tovarășii chinezi. Nu spun că nu mai sînt probleme, că le-am fi rezolvat pe toate, dar ne gîndim să împingem înainte

relațiile noastre și cu unii și cu alții, lăsând problemele în care sînt deosebiri de păreri fie pentru discuții ulterioare, fie străduindu-ne să le rezolvăm. Noi putem scrie niște articole cu efecte foarte însemnate în opinia publică despre aceste probleme, dar se pune întrebarea dacă, în condițiile actuale ne vor sluji aceste articole, dacă ele pot duce la rezolvarea acestor chestiuni? Noi avem totuși experiență. S-au scris pînă acum maldăre de articole dar ele nu au făcut decît să ducă la agravarea stării de lucruri, au dus la așemenea situații care sînt inimaginabile pentru o mișcare comunistă. Se cheltuiește mult mai multă energie pentru a înjura conducătorii unui partid comunist decît pentru a demasca politica criminală a imperialismului american în Vietnam sau un complot al imperialismului american în Grecia. Aceasta este situația.

Tov.M.Basavapunnaiah :

In această problemă sînt întrutotul de acord cu tovarășul. Acest fel de discuții la o masă unde se adună toate partidele comuniste nu poate să rezolve problemele ci, dimpotrivă, poate să le agraveze. In ceea ce mă privește, sînt și eu de părere că discutînd în acest fel problemele nu se poate ajunge la nici un fel de rezultat. Deocamdată fiecare trebuie să rămînă la părerea lui și nimeni nu trebuie să întreprindă nimic care ar putea să înrăutățească și să agraveze situație. Inșă ar trebui făcut un început. De exemplu, dacă eu aș avea posibilitatea să mă întîlnesc cu tovarășii sovietici le-aș spune de la bun început : "Dv. rămîneți la părerea Dv., eu rămîn la părerea mea, totuși consider că este necesar să vă spun că relațiile care există între Dv. și China nu se vor îmbunătăți atîta timp cît Dv. veți continua să ajutați guvernul indian din punct de vedere militar, în condițiile cît există acest conflict de frontieră între India și China." Dacă toate partidele comuniste și muncitorești, în cadrul unor întîlniri cu tovarășii sovietici le-ar repeta același lucru, poate că aceasta ar putea să aibă un efect asupra lor. Inșă lucrul acesta trebuie să li se spună nu în cadrul conferinței, ci individual. Același lucru și cu tovarășii chinezi. Ei se amestecă în treburile interne ale altor partide. Să se ia unul sau două din aceste exemple și, în discuțiile cu tovarășii chinezi să li se arate că ei se amestecă în mod concret în treburile altor partide.

Chiar dacă ei nu vor înceta de la început, faptul că li se atrage mereu atenția ar putea să aibă un efect oarecare asupra lor. Inșă, dacă fiecare partid comunist o să-și țină această părere a lui pentru el și nu o va spune, atunci nu se va face nici un fel de început pentru ca să se încerce să se pună capăt acestei stări de lucruri. Noi nu sîntem de părere că trebuie încercat ca toate problemele să fie rezolvate deodată ci numai una, două sau trei probleme luate separat.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Eu împărtășesc în întregime părerea Dv. In ceea ce ne privește, facem acest lucru. Noi am ridicat în mod concret problema amestecului în treburile interne ale altor partide. Tovarășii japonezi ne-au informat despre ajutorul pe care sovieticii l-au dat lui Șiga și ne-au rugat să spunem acest lucru sovieticilor. Ne-am pregetat nici o clipă și poate tocmai asta a contribuit la încercările de stabilire a contactelor cu Partidul Japonez.

Cînd Ciu-En-Lai a venit la București a vrut să rostească o cuvîntare în care să-i înjure pe sovietici. In sala respectivă erau adunați cca. 3000 de oameni, presa noastră și diplomații din București. I-am spus tovarășului Ciu-En-Lai : avem toată stima pentru Dv., ținem la relațiile româno-chineze, dar, în România, așa cum nu se înjură China, nu poate fi înjurată nici Uniunea Sovietică. Am discutat 2 ore cu el. Două ore a așteptat sala, dar cuvîntarea aceasta nu s-a rostit. Am găsit soluția să se vorbească fără texte, să ne salutăm reciproc și cu asta gata. Adică poziția partidului nostru este o poziție activă.

Aproape toate chestiunile pe care noi le-am discutat aici le-am discutat și cu celelalte partide, cu tovarășii sovietici, cu tovarășii chinezi într-o formă, ca să spun așa, activă, constructivă. Sînt de acord că fiecare partid trebuie să facă ceva în această direcție. Tovarășul a spus că dacă ar putea să vorbească cu tovarășii sovietici le-ar spune aceste lucruri. Incercați. Incercați și cu tovarășii chinezi. In ceea ce ne privește, aceasta este poziția noastră de fiecare zi, de a discuta aceste probleme, nu numai problemele relațiilor bilaterale, dar probleme generale ale mișcării, probleme generale ale vieții internaționale. Trebuie să știți că nu este de loc ușor, cu toate că în repetate rînduri ați spus că noi sîntem la putere și nu ne este greu să procedăm așa. Nu este ușor să spui altor partide

care sînt partide din țări mari, care au și istoria pe care o au că nu fac bine ceea ce fac. Ce putem face noi este să le spunem aceste păreri. Sigur, fiecare lucru la timpul lui, la forma lui, alegînd lucrurile cele mai importante, pentru că, din păcate, sînt atîtea lucruri de spus, că dacă ai începe deodată să le spui pe toate, ai creat de la început posibilitatea de a nu te înțelege. Lucrurile trebuie alese, trebuie spuse pe rînd pentru a se crea condițiile ca lucrurile să fie discutate și să se rezolve problemele.

Tov.M.Basavapunnaiiah :

V-am scris încă mai de mult o scrisoare în care v-am rugat ca Dv. să faceți uz de bune oficii pentru a atrage atenția tovarășilor chinezi ca să oprească amestecul în treburile noastre. Noi vă rugăm ca atunci cînd veți considera că este potrivit să ridicați această problemă. Nu este sigur că tovarășii vor înceta însă, înainte de aceasta aș vrea să vă vorbesc pe scurt despre cele ce s-au întîmplat și, înainte de plecarea mea vă voi da această scrisoare.

Tov.Paul Niculescu-Mizil :

Deci încă nu ne-ați dat scrisoarea ?

Tov.M.Basavapunnaiiah :

Încă nu.

Eu, în orice caz, sînt recunoscător Partidului Comunist Român pentru toate informațiile pe care le-am primit și pentru activitatea pe care P.C.R. o duce pentru restabilirea și întărirea unității în cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Eu am fost în 1960 la conferința care a avut loc la Dv., am văzut cum a decurs această conferință și cînd m-am întors în India le-am povestit tovarășilor mei cele ce am văzut aici, le-am făcut un fel de raport cu privire la această întîlnire care a avut loc la București și le-am spus că e început sfîrșitul unității mișcării comuniste mondiale. Am spus aceasta în 1960. Eu sînt de 15 ani deputat și am avut pașaport în buzunar. Mi-am dat pașaportul și am spus că nu vreau să mai am pașaport ca să plec în alte țări. Pur și simplu m-am înspăimîntat la gîndul că aș mai putea participa la astfel de conferințe. Acum mi-am reluat pașaportul dar numai pentru 3 luni.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Eu sînt mai optimist decît Dv., pentru cã fațã de 1960 s-au schimbat multe în mișcarea noastră. Sînt și foarte multe lucruri rele, dar în același timp este un lucru care nu exista în 1960, sînt tendințe tot mai puternice ca partidele sã judece cu capul lor, sã nu mai facã ceea ce li se spune de cãtre alții, sã facã numai ceea ce cred cã este rațional. Sînt tendințe noi în care se vede respectul unuia fațã de celãlalt și cred cã este de datoria noastră, a tuturor sã sprijinim aceste tendințe, sã sprijinim cu toate forțele și sã facem ca în mișcarea noastră sã triumfe principiul unor relații cu adevãrat frãțești, cu adevãrat tovarãșești, cu oameni care sã nu aibã nimic de ascuns unul fațã de altul și mai ales sã nu aibã nimic de ascuns ca comuniști fațã de propriul lor popor, fațã de clasa lor muncitoare. De aceea spun cã sînt mai optimist decît Dv. în ceea ce privește pașaportul.

Tov. M. Basavapunnaiiah :

Mai sînt încă douã - trei întrebãri foarte mici dar discutãm de peste 4 ore și poate amînãm pentru altã datã.

De exemplu, în legãturã cu Iugoslavia. Noi cunoaștem care a fost înainte poziția fațã de Iugoslavia, cunoaștem și poziția de astãzi, dar în legãturã cu dezvoltarea economicã în Iugoslavia noi avem informații foarte diferite venite din alte țãri socialiste. Am dori sã cunoaștem, și tovarãșul sã ne spunã, care este situația în Iugoslavia în acest domeniu.

Aș dori sã mai arãt unele amãnunte în legãturã cu alte probleme.

Noi avem un document care pentru tovarãșii români ar putea sã parã foarte vechi. Pentru noi aceasta nu este o problemã actualã, cu toate acestea, noi am elaborat documentul pentru cã la Congresul pe care l-am avut am spus cã vom elabora acest document și ne vom spune pãrerea cu privire la toate aceste probleme. Pentru ca sã fie mai clar eu voi explica unele din aceste probleme.

Mai avem o chestiune în care partidul nostru este interesat. În ceea ce privește partidul nostru, noi sîntem increzãtori cã cea mai mare parte a țãrilor socialiste fac tot ce este posibil pentru a-și dezvolta industria, agricultura, pentru a ridica nivelul de viațã. În aceastã privințã nu existã nici un fel de îndoialã și cifrele impresionante pe care noi le citim în

rapoartele Dv. cu privire la ritmul rapid de industrializare de 13-14% pe an este un progres impresionant. Același lucru în ceea ce privește agricultura la Dv. In afară de ceea ce am citit în rapoarte, în documente, dacă ați putea să ne vorbiți despre progresle acestea mari, despre progresle care se fac în ceea ce privește nivelul Dv. de trai, în construcțiile de locuințe și în alte domenii. Noi am citit aceste documente dar asta nu înseamnă că noi am înțeles absolut tot ceea ce se petrece în țară la Dv. și tot ceea ce faceți Dv. Să ne spuneți numai în linii generale.

Este însă o întrebare pe care o pune fiecare comunist în India și în special din partidul nostru, este vorba de conducători la nivel statal, regional, districtual. Se întreabă se fac partidele comuniste care sînt la putere în țările socialiste pentru a ridica nivelul de conștiință al maselor pentru necesitatea de a construi socialismul pe plan mondial. Noi sîntem lămuriți în ceea ce privește poziția fiecărui partid în parte. Nu aceasta este întrebarea, ci cu privire la ceea ce gîndesc masele și cum anume caută partidele să ridice conștiința maselor pentru ca ele să înțeleagă acest lucru. După ce revoluția a fost înfăptuită, nu se mai pune problema de a da lovituri împotriva capitalismului. Conștiința de clasă sub orice formă nu mai există, ci problemele care preocupă în cazul respectiv sînt creșterea producției, creșterea nivelului material și cultural spiritual al populației și, în ceea ce privește pe plan mondial, lucrurile sînt privite în mod mai general. Care sînt măsurile concrete pe care partidele comuniste care sînt la putere le iau pentru a educa în mod concret popoarele respective în legătură cu condițiile existente în diversele țări privind lupta dusă de clasa muncitoare în diverse țări, pentru ca să stabilească legături frățești și simțăminte frățești cu clasa muncitoare din acele țări. Noi am dori să primim unele lămuriri cu privire la această problemă.

Cînd am pus această întrebare nu m-am gîndit la mine ci m-am gîndit la muncitorul indian care este preocupat de problemele lui și el se preocupă și se gîndește prea puțin la construcția socialismului în România și la tot ceea ce preocupă pe muncitorul român. Așa că din acest sens am pus întrebarea. Unele cadre mai ridicate din partidul nostru citesc documente de-ale Dv., citesc o serie de materiale în legătură cu țara Dv. și se interesează de fiecare din evenimentele care se petrec la Dv., însă ar fi greșit ca să vă spun că întreaga noastră clasă muncitoare,

întregul nostru popor nutrește aceleași sentimente și se gîndește în același mod. Cred că același lucru se poate spune și despre Dv.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Da.

Tov. M. Basavapunnaiah :

Deci aceasta este o problemă deosebită. Legătura dintre clasa muncitoare din țările capitaliste și clasa muncitoare și popoarele din țările care construiesc socialismul poate deveni mult mai puternică și mai strînsă dacă clasa muncitoare și popoarele din țările socialiste vor fi educate în acest spirit.

Există anumite greutăți ca să se spună un lucru sau altul despre o țară, din cauza relațiilor diplomatice existente. Dv. aveți ziare, publicații zilnice, săptămînale. Dacă veți scrie un articol cît de mic în aceste publicații, îndreptat împotriva unui guvern din statele cu care Dv. aveți relații, acesta va fi interpretat ca o poziție adoptată de guvernul țării Dv. împotriva lui, pentru că presa Dv. este o presă oficială.

În ultimii 15 ani eu am vizitat de 3 ori Uniunea Sovietică. Pot să spun că 90% din cetățenii sovietici nu cunosc condițiile în care muncește clasa muncitoare indiană. Informațiile pe care ei le capătă sînt foarte slabe și noi i-am întrebat pe conducătorii P.C.U.S. în ce forme caută ei să educe membrii de partid și poporul. Noi le-am dat sugestia ca anumite lucruri din buletinele pe care noi le trimitem P.C.U.S. să fie aduse și la cunoștința membrilor lor de partid. Nu știu în ce măsură fac acest lucru însă sîntem convinși, atît eu cît și alți tovarăși ai mei care au fost de 3-4 ori în Uniunea Sovietică, că cetățenii sovietici obișnuiți sînt foarte slab informați. În ziarele lor nu se publică aproape nimic despre clasa muncitoare indiană.

Trei dintre prietenii mei au locuit în Germania occidentală timp de 2 ani. După ce au venit înapoi am stat ore întregi de vorbă cu ei. Ei s-au dus ca să se specializeze în centre industriale, au lucrat împreună cu muncitorii de acolo, au trăit în mijlocul lor, uneori au fost și invitați la ei acasă și au ajuns la impresia că, în general, muncitorul de rînd se gîndește prea puțin la capitalism sau la socialism; lucrul care îl preocupă în mod cu totul deosebit este munca lui, casa lui, soția, copiii, salariul lui dacă este mai mare sau mai mic. Acestea sînt

problemele care îl preocupă în mod deosebit pe muncitorul de rând. În măsura în care îi sînt asigurate condiții decente de viață, cînd nu se gîndește la șomaj, cînd locul de muncă este sigur, cînd copiii merg la școală, cînd sănătatea lui este bună, cînd toate merg bine, problemele de bază ale revoluției sînt rezolvate cu acestea. Partidul trebuie să ia niște măsuri pentru masa poporului, nu numai pentru a-i educa pe membrii de partid, pentru că, ținînd seama de această stare de lucruri, conștiința revoluționară, conștiința socialistă nu se formează în mod automat pînă cînd nu se schimbă condițiile. Ar putea să scoată diverse ediții populare care să fie foarte larg răspîndite sau programe de televiziune cu privire la viața muncitorilor din alte țări. Am vrea să ne spuneti dacă dv. folosiți anumite metode pentru că acest lucru ni se va pune și nouă dacă venim mîine la putere. Deci, care sînt metodele prin care tovarășii se gîdesc sau caută să rezolve această problemă ? Cînd ne vom întîlni data viitoare aș vrea să primesc lămuriri și cu privire la această problemă.

Mai este o întrebare. Tovarășii s-au reținut de a face observații cu privire la documentele noastre. Eu nu pot să-i forțez ca să le facă, însă, cu privire la unele dintre probleme ținem să vă spunem că noi nu ne vom speria de loc dacă ni se va atrage atenția la unele probleme și am dori ca tovarășii să nu ezite să facă unele remarci cu privire la aceste documente ale noastre. Și noi am dori să facem niște remarci cu privire la ultimele Dv. documente.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Eu aș putea să răspund acum la chestiunile acestea.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Poate ar fi mai bine să amînăm pentru altă dată. Și Dv. vă veți simți mai bine și eu voi putea asculta cu mai multă atenție.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Eu și acum pot să vorbesc.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Însă ambele părți trebuie să fie gata în aceeași măsură. Noi am discutat în aceste 4 ore despre întreaga lume. Aș dori să asimilez puțin.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Eu propun așa : să vorbesc acum pe scurt despre Iugoslavia și despre ultima chestiune și, dacă vor mai fi întrebări să stabilim când ne mai vedem.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

La urmă de tot să discutăm și cu privire la unele din documentele Dv. Aș vrea să vă dau un exemplu. Noi sîntem de acord cu ceea ce ați spus Dv. în legătură cu amestecul în treburile interne și cu faptul că nu poate să fie condusă dintr-un centru întreaga mișcare comunistă. Sîntem de acord cu acest lucru. Dar, din cele 2-3 materiale pe care le-am citit, nu reiese și rolul pozitiv al internaționalei comuniste. Aș dori să abordăm și unele probleme în legătură cu aceasta.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Atunci despre ce discutăm acum ?

Tov. Promode Dass Gupta :

Poate ar fi mai bine să fixăm în altă zi.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Deci să întrerupem acum discuțiile.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

La noi în școli și universități ora de lucru a elevului și a studentului este de 45 de minute. După 45 de minute trebuie să facă o pauză ca să mai poată înregistra.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Noi am trecut de acest stadiu, trăim în socialism. Incepem dimineața și terminăm seara.

Tov. M. Basavapunnaiyah :

Așa facem și noi. Lucrăm câte 14-15 ore pe zi.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Cînd vă convine să continuăm și dacă mai aveți și alte întrebări ?

Tov. M. Basavapunnaiyah :

După ce voi reciti notele mele poate o să mai apară mici întrebări ca să mă pot clarifica mai bine. Dar și Dv. ne puteți întreba pe noi. Noi sîntem un continent, avem 14 state și 500 milioane de oameni.

Tov. Paul Niculescu-Mizil :

Noi am pus întrebările la început dar oricîte întrebări am pune tot nu am schimba prea mult situația din India.

DISCUȚIILE DIN ZIUA DE 27 OCTOMBRIE 1967

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

Ce mai faceți, cum vă mai simțiți la noi ?

Tov. Basavapunnaiș:

Ne simțim foarte bine și așteptăm să treacă timpul ca să ne înșoțim în țară.

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

Putem începe discuțiile ?

Tov. Basavapunnaiș:

Da, desigur.

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

După câte am înțeles din discuțiile trecute, mai avem patru chestiuni pe care le-ați ridicat : două care privesc răspunsul nostru în legătură cu Iugoslavia și două care vă privesc pe dv. Poate dv. puteți să ne spuneți ceva în legătură cu documentul dv. și ați mai spus că aveți ceva observații la materialele noastre pe care le-ați citit. Aceasta este ordinea de zi pentru astăzi.

Tov. Basavapunnaiș:

În sferă de aceasta mai avem și noi ceva de spus în legătură cu documentul nostru. Putem să spunem ?

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

Da, desigur.

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

Eu cred că cu aceasta noi avem posibilitatea astăzi să ducem la capăt aceste discuții și să tragem și concluziile asupra discuțiilor pe care le-am avut.

Tov. Basavapunnaiș:

Sperăm și noi.

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

Dacă dv. doriți, noi putem organiza, în continuare, cât timp mai aveți la dispoziție, să mai vedeți unele lucruri din țara noastră. Noi cu plăcere vă putem organiza ceea ce doriți să mai vedeți, vă putem face un program de vizite.

Cum procedăm, încep eu sau începeți dvs.?

Tov. Basavapunnisih:

Ar fi bine să începem cu problema Iugoslaviei, criticile care s-au adus Uniunii Comunistilor Iugoslavi în 1949 de către cele 9 partide, de către Cominform, dacă aceste critici sînt juste sau nu sînt juste?

Eu mă refer numai la critica care s-a adus atunci Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, nu mă refer la faptul dacă felul cum este organizarea de stat a Iugoslaviei este bună sau nu. Critica adusă de Comitetul Central al PCUS, aceasta este o a doua întrebare, cu privire la Programul Uniunii Comunistilor din Iugoslavia din 1958, dacă din punct de vedere ideologic și politic această critică este justă sau nu este.

A treia întrebare : dacă observațiile, remarcile care s-au făcut în Declarația din 1960, că partidul iugoslav reprezintă revizionismul modern, în forma sa cea mai crasă, dacă și acest lucru este just sau nu. După aceea noi nu avem o idee clară cu privire la agricultura Iugoslaviei, care este situația, cît mai este proprietate privată, cît proprietate de stat, cît proprietate cooperatistă. Nu știm nimic despre aceasta. De asemenea în sectorul industrial, cît anume din acest sector este sector particular sau cît este sector de stat.

Mișcarea comunistă și muncitorească a făcut de asemenea o critică la adresa Iugoslaviei, că aceasta începînd încă din timpul plenului Marshall, depinde prea mult de Statele Unite ale Americii. Eu nu ridic această problemă cu privire la relațiile comerciale reciproce, ci numai problema ajutorului american.

Si ultima. Eu am fost la Moscova în anul 1957. La Consfătuire ei au refuzat ca să semneze documentul din mai multe motive.

Unul din motive pentru care au refuzat ca să semneze a fost că nu au acceptat teza existenței a două lagăre în lume, și aceasta nu era numai o poziție față de cele două blocuri, ci în principiu nu au acceptat existența celor două lagăre, ei nu au vrut ca să se indentifice cu lagărul socialist. Si după aceea, cînd conducătorii sovietici au pus întrebarea dacă și-au schimbat poziția ei au spus că poziția lor nu s-a schimbat că ei au rămas pe aceeași poziție ca înainte. Care din acestea sînt corect juste ?

Dacă dv. veți căutați să răspundeți la aceste întrebări noi ne vom declara mulțumiți în această problemă.

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

Să încercăm.

În legătură cu chestiunea Iugoslaviei. Eu aş vrea să spun de la început că noi nu sîntem în posesia unei analize asupra situației social-economice din Iugoslavia, nu ne-am propus să facem această analiză, cu toate că am putea avea la îndemînă documente în aceste probleme cu privire la ponderea sectorului de stat în industrie și agricultură.

Tot ceea ce fac ei în țara lor nu fac ilegal, ci problemele lor clare și sînt publicate, pot fi studiate, citite și pot fi făcute aprecieri. Noi apreciem situația din Iugoslavia pornind de la două idei de bază : aprecierea unui regim social dintr-o țară trebuie făcută după relațiile existente în țara respectivă, după fenomenele obiective, reale și nu după dorința unuia sau altuia, nu după modul în care poziția partidului conducător din țara respectivă convine sau nu convine unuia sau altuia.

A doua idee fundamentală este că în opera de construire a socialismului formele și metodele de construire trebuie și sînt diferite de la țară la țară. Eu am mai vorbit de acest lucru în celelalte expuneri făcute. Credem că în fiecare țară trebuie să se găsească formele corespunzătoare care nu sînt după părerea noastră și nu trebuie să fie identice, dacă vrem să corespundă cît mai bine necesităților dezvoltării sociale din țara respectivă.

În ce privește prima latură a chestiunii, după părerea noastră, în Iugoslavia ceea ce este dominant este proprietatea socială asupra mijloacelor de producție. În ce privește agricultura, industria, lucrurile acestea sînt zdrobitor dominante. Ei au făcut naționalizarea, ei au alungat capitalul străin, proprietatea străină și în principiu mijloacele de producție industriale sînt în mîinile statului, mai bine zis în mîinile producătorilor, pentru că ei au punctul lor de vedere, în privința felului în care vor să conducă. Relațiile sociale de școală sînt relații socialiste.

Ce critici aduc cei care consideră Iugoslavia ca o țară nesocialistă: una din critici este în ce privește agricultura. Ei spun că iugoslavii nu au făcut colectivizarea, că în

agricultură există încă proprietate particulară, că există forme de relații particulare. Acest lucru este adevărat, dar lucrul acesta este valabil nu numai pentru Iugoslavia. În Polonia nu este un sector socialist mai dezvoltat decât în Iugoslavia și nimeni nu pune în discuție caracterul socialist al Poloniei, deci aceste argumente cad de la început, cu atât mai mult cu cât și unii și alții au o politică proprie după care înțeleg ei să construiască socialismul la sate.

Iugoslavii sînt de părere că socialismul la sate se construiește pe calea groso-modo, pe calea cumpărării de către stat a pămînturilor, pe calea lărgirii continue a sectorului socialist de stat. Polonezii au un alt punct de vedere, pe care nu-l înțeleg prea bine. Poate că noi nu sîntem de acord cu acest mod de a construi socialismul.

În ceea ce privește România noi nu-l împărtășim nici pe cel din Iugoslavia, nici pe cel din Polonia, dar acesta este altă chestiune, pentru că noi am rezolvat în alt fel problema transformării socialiste a satelor, ei au rezolvat-o în altfel. Dacă mergem pe linia aceasta rațională că fiecare țară va adopta formele cele mai potrivite pentru aceasta, atunci trebuie să recunoaștem acest lucru nu numai pentru Polonia ci și pentru Iugoslavia.

Ce alte critici se aduc: tovarășii iugoslavi au anumite forme de organizare a relațiilor în industrie. Ei au principiul acesta al autoconducerii, eu pot să nu fiu de acord cu acest principiu. În practică noi românii nu procedăm ca iugoslavii și nu vom proceda nici în viitor ca ei. Noi acum la Plenara Comitetului Central am elaborat niște principii cu privire la îmbunătățirea conducerii economiei noastre, care pornesc de la cu totul alte premise decât cele de la care pornesc tovarășii iugoslavi. Noi pornim de la premise că trebuie întărit rolul conducerii centrale în activitatea economică, și toate măsurile care le prevedem, le prevedem pe linia întăririi unei economii centralizate, planificate și căutăm în același timp forme noi ca să lărgim atribuțiile întreprinderilor, atribuțiile unităților de bază fără însă să negăm rolul de conducere al statului, fără să negăm planificarea centrală. Aceasta este o modelitate de a

vedea modul de construire a socialismului, aceasta nu afectează faptul că mijloacele de producție sînt socialiste, nu sînt capitaliste, particulare. De aceea, cu toate că noi avem păreri foarte serioase deosebite de alte tovarășilor iugoslavi în ce privește modul de conducere a socialismului, noi nu putem merge pe linia de a nega caracterul socialist al Iugoslaviei, al orînduirii sociale de acolo. Sigur că sînt multe lucruri pe care nici noi nu putem să le înțelegem prea bine, dar eu nu aș putea să spun că sînt lucruri pe care nu le putem înțelege numai despre Iugoslavia. Putem să vă spunem multe lucruri pe care nu le putem înțelege, care se întîmplă chiar în Uniunea Sovietică, spre exemplu, eu nu înțeleg de ce sînt băgați la pușcărie scriitorii sovietici după 50 de ani de putere socialistă, nu înțeleg acest lucru, probabil că nu sînt relații bune în lumea intelectualității dacă se ajunge la asemenea măsuri, sau nu înțeleg de ce agricultura sovietică merge în așa fel că trebuie să cumpere după 50 de ani de agricultură socialistă, grîu de la canadieni, cum nu înțeleg multe lucruri care se întîmplă în China. Eu am spus că nu înțeleg prea bine ce este această revoluție culturală, dar aceasta nu poate să schimbe aprecierea noastră despre regimul din Uniunea Sovietică și din China.

În ce privește celelalte întrebări care sînt cu privire la aprecierile făcute despre Cominform, cu privire la criticile aduse Programului Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, răspunsul pe care eu îl dau la aceste întrebări este cuprins în discuțiile pe care le-am avut anterior. După părerea noastră nu are dreptul nici un organism internațional să judece activitatea desfășurată de către un partid sau altul. Cominformul a fost un organism care s-a creat ca un organ de schimb de experiență și informare, așa a fost el constituit, dar a ajuns pînă la un moment la o asemenea situație de a hotărî excluderea unui partid sau altul, așa cum a făcut cu Uniunea Comunistilor din Iugoslavia, și de a da aprecierile pe care le-a dat asupra Uniunii Comunistilor din Iugoslavia.

Ca principiu, noi credem că asemenea maniere, asemenea practică în mișcarea comunistă nu-și are nici un fel de justificări, nici organizatorice nici politice, pentru că în 1943 Internaționala Comunistă a hotărît să se autodizolve, atunci partidul nostru a fost unul dintre partide care a semnat această

hotărîre. Dacă noi admitem principiul diversității formelor construcției socialismului, totuși nu putem să admitem nici un fel de încercare de a interveni din sferă în treburile interne ale unui partid. Hotărîrile pe care le-a luat Cominformul, inclusiv criticile făcute Programului Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, aceste se reprezintă, un amestec în treburile interne ale unui partid.

Tov. Bessavapunnaiș:

În ceea ce privește hotărîrea aceasta de a exclude Iugoslavia, care a fost lustră de Cominform, cu privire la caracterul ei, eu nu am nici un fel de îndoială, știu și situația care a dus la evoluția fenomenelor care au avut loc în Iugoslavia.

Tov. Paul Niculescu-Mizil:

În ce privește critica ideologică și aici părerea noastră este că trebuie să luăm reciproc poziție unul față de activitatea celuilalt, dar această poziție trebuie să fie constructivă, să urmărească un ajutor tovarășesc și nu să ducă la o luptă între partide, să nu se bazeze pe un centru al unui partid, iar dacă unul face altfel decât spune acest centru, atunci să i se aplice etichetările respective, pentru că să fim serioși tovarăși, nu a fost aici vorba de luptă ideologică și o acțiune de clarificare ideologică.

Partidul nostru are vina în ce privește Iugoslavia, pentru că noi am ținut unul din rapoartele în legătură cu Iugoslavia. Acest raport probabil și dv. cunoașteți nu a fost făcut în România, vina noastră constă în aceea că am acceptat la timpul respectiv să citim acest raport. Dar nu despre aceasta este vorba. Ce acuzații s-au adus Uniunii Comuniștilor Iugoslavi, ne amintim cu toții, ambalajul ideologic era numai un ambalaj, pentru că în practică problema era că Iugoslavia nu recunoștea rolul de conducere al PCUS în mișcarea muncitorească internațională. Aceasta este esența problemelor și atunci s-au găsit și argumente ideologice și s-au găsit și etichetările pentru oamenii care sînt acum în Iugoslavia și conduc Iugoslavia, care au fost numiți agenți ai imperialismului, spioni, asesini, cunoaștem toți acest lucru, de ce să nu apreciem la adevărata lor lumină.

Fu vreau să spun încă odată că după părerea noastră ce s-a întâmplat cu Iugoslavia este o pagină neagră în istoria mișcării muncitorești, că nu există nici un fel de justificări pentru aceasta și a avut urmări greve după urma cărora au avut de suferit toată construcția socialistă din țările noastre socialiste, partidele comuniste și muncitorești din țările socialiste, mișcarea comunistă din țările capitaliste.

Intr-o serie de țări sub pretextul alianței cu spionii iugoslavi au fost decimați sute de cadre revoluționare, a fost aceeași practică care s-a petrecut și în Uniunea Sovietică înainte de război și după război, pe care noi nu putem s-o concepem sub nici o formă, în interiorul unui partid n-o putem concepe. În interiorul unui partid nu putem concepe rezolvarea problemelor ideologice, rezolvarea problemelor de deosebiri politice prin exterminarea fizică sau prin exterminarea prin putere judecătorească, cu atât mai mult nu le putem admite în practica mișcării. Nimeni nu are dreptul să facă acest lucru. Trebuie să vă spun sincer că dacă noi admitem, sub orice formă justificarea acestei acțiuni pentru Iugoslavia, pentru situația de atunci, ar trebui să le admitem și astăzi pentru China, mâine pentru Cuba, iar poimâine pentru ceilalți care au alte puncte de vedere decât cele ale centrului conducător.

În legătură cu aceasta vedem noi și problema legată de aprecierile care le-am dat în comun, în declarație, și din păcate le-am semnat: trădarea marxismului, conducători ce au rupt țara lor de legărul socialist, au făcut-o dependentă de ajutorul american, au creiat pericolul trădării cuceririlor revoluționare, duc activitate de subminare împotriva legărului socialist ș.a.m.d.

Noi sintem de părere că în general în mișcarea muncitorească lupte de opinii nu trebuie să fie o luptă de argumente, trebuie să fie o discuție tovarășească și trebuie exclusă cu desăvârșire practicile de a eticheta o părere deosebită, fie drept revizionistă, fie dogmatică, fie neutralistă, fie naționalistă, fie orice altă denumire. Aceasta este o practică nenorocită care nu duce la lămurirea problemelor în mișcarea comunistă și muncitorească, ci dimpotrivă, duce la acumularea de neîncredere, de nemulțumire, slăbește unitatea între partidele comuniste și muncitorești, slăbește încrederea reciprocă între partide. Aici vedem noi cauza principală a neajunsurilor din mișcarea comunistă internațională.

În ce privește problema ajutorului american, eu nu pot să spun prea multe lucruri, că nu știu care sînt relațiile dintre Iugoslavia și SUA, dar în principiu putem spune ceva: Noi am aruncat Iugoslavia în mîinile americanilor. În 1948 s-au rupt toate relațiile economice cu Iugoslavia, toate legăturile politice, lucru care a ajutat pe americani ca să se introducă acolo. Dacă dărem într-adevăr să ajutăm, ce problemele din Iugoslavia care nu mergeau bine să fie rezolvate, să fie îmbunătățite, aceste era celea ? Nu cunoaștem practica acestor ca atunci cînd punctul de vedere într-o problemă oarecare nu corespunde cu cel al centrului, atunci să fie luate măsuri de repressii economice, de represalii politice și altele.

Eu nu vreau să justific de loc pe tovarășii chinezi sau politice lor, dar știm că și în legătură cu China s-au luat aceleași măsuri, știm de asemenea că și în legătură cu Albania s-au luat aceleași măsuri, cu toate că noi nu împărtășim punctul de vedere al tovarășilor albanezi, însă relațiile între țările socialiste trebuie să fie normale, frățești, și sub nici o formă deosebiri de păreri politice sau economice nu trebuie să fie rezolvate pe calea înrăutățirii relațiilor pe plan internațional. Noi țările socialiste avem relații economice cu țările capitaliste, avem relații cu Statele Unite ale Americii, De ce nu le rupem dacă este vorba de a pune pe planul relațiilor între state probleme ideologice? Acum americanii bombardează Vietnamul, Logica cea mai simplă ar spune că trebuie să întrerupem toate relațiile dintre noi și SUA, dar noi nu facem acest lucru, de ce aplicăm atunci aceste practici în relațiile dintre țările socialiste ?

Noi credem că probabil cu tovarășii iugoslavi s-au făcut anumite iluzii în legătură cu posibilitatea de a beneficia din avantajele lor cu Statele Unite ale Americii. Eu cred că estăzi, dacă judecăm realist, noi trebuie să mergem pe linia dezvoltării relațiilor cu statele capitaliste.

În ce privește ajutorul economic pe care iugoslavii îl primesc, nu sînt singurii care primesc acest ajutor economic din partea americanilor. Polonia primește acest ajutor, Ungaria primește, primesc și alte țări, Nu știu de ce pun atunci iugoslavilor acest lucru, de ce trebuie să constituie pentru ei un act de acuzare, dacă se pune așa problema, atunci trebuie să considerăm pentru toți ceilalți care primesc ajutor, același lucru.

In afară de faptul că în general trebuie să mergem pe linia de a dezvolta relațiile cu țările nesocialiste, cu țările capitaliste, și a folosi în interesul socialismului tot ce putem folosi, de ce să mai procedăm la asemenea lucruri, putem folosi de la ei inclusiv tehnica cea mai înaintată. Toverășii din alte țări socialiste consideră că și credite trebuie să ia de la americani. Noi personal nu sîntem de acord cu acest lucru. Noi nu avem decît acorduri comerciale obișnuite, Noi nu avem credite pe termen lung cum au alte țări socialiste, dar nu credem că practica de a lua credite mai largi de către țările socialiste pune un semn de întrebare orînduirii din țările socialiste.

In legătură cu ne semnarea documentului părerea mea este că fiecare partid are dreptul să semneze sau să nu semneze un document. In 1957 acest lucru nu se înțelegea, în 1967 se înțelege. Spre exemplu, noi am fost invitați la Consfătuirea de la Karlovy Vary, spunîndu-ne : veniți, chiar dacă nu semnați, dar totuși veniți. Noi am spus că dacă nu vedem utilitatea de a participa la această consfătuire, nu participăm de loc.

In ceea ce privește teza cu cele două lagăre, aici este de asemenea o chestiune care poate fi discutată, ^{eu} nu împărtășesc punctul de vedere al toverășilor iugoslavi și partidul nostru nu împărtășește acest punct de vedere și cu privire la modul în care văd ei sistemul mondial socialist, dar nu cred că pot fi acuzați numai iugoslavii de acest lucru. Iugoslavii s-au pronunțat categoric împotriva blocurilor militare și eu cred că este bine să luptăm cu toții ca să nu mai existe blocuri militare. Astăzi toate țările socialiste care fac parte din Tratatul de la Varșovia, au semnat un document în care se arată că sînt gata să dizolve Tratatul de la Varșovia dacă se dizolvă N.A.T.O. După părerea noastră acest lucru ar fi o mare cucerire dacă am reuși să impunem dizolvarea acestor blocuri, a N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia. De asemenea iugoslavii au un punct de vedere care nu trebuie subapreciat, că forțele socialiste se mărginesc nu numai la țările socialiste, că trebuie să avem în vedere faptul că pentru progresul social și pentru socialism se pronunță forțe mai largi decît cele din țările socialiste. Este un punct de vedere care merită să ne oprim asupra lui.

Iată tovarășii italieni, în legătură cu problema Consfătuirii mondiale, au propus ca la această consfătuire să fie invitate și o serie de partide socialiste. Ei s-au referit la Partidul Socialist al Unității Proletare din Italia, care are o poziție asemănătoare cu a Partidului Comunist Italian, de asemenea au propus să fie invitate și o serie de partide din mișcarea democratică. Eu nu cred că nu este subiect la care trebuie să nu ne gândim. Cred că merită să ne gândim la aceste lucruri.

Am fost acum câteva săptămâni în Norvegia, am condus o delegație a partidului nostru, am avut întâlniri cu conducerea Partidului Socialist Popular, în afară de conducerea partidului comunist. Acesta este un partid care are mult mai multă influență în masele populare decât partidul comunist și care are într-o serie de probleme și ale mișcării comuniste și ale vieții internaționale o poziție foarte avansată. Valoarea principală a acestei poziții, este o poziție net antiimperialistă.

La o conferință mondială prezența numai a Partidului Comunist din Norvegia și lipse Partidului Socialist Popular nu va da posibilitate să aducă experiența forțelor revoluționare din Norvegia la această Conferință. Iată răspunsul nostru la această problemă.

În ceea ce privește așa zisul lagăr socialist al nostru, din păcate el este numai în dorința noastră, el este în pote nța relațiilor sociale și economice dintre țările socialiste, în practică, din păcate, acest lagăr socialiste nu este unit și nu cred că iugoslavii sînt de vină și nici concepția lor revizionistă, cum se spune, este cauza acestei lipse de unitate a lagărului socialist.

Trecem mai departe, în legătură cu chestiunea legată de activitatea educativă pe care o desfășurăm, problemele noastre interioare de educație. Dv. v-ați referit aici la activitatea economică. Într-adevăr lucrurile merg bine din punct de vedere al situației noastre. Noi am obținut un nivel superior, extrem de mare de creștere a industriei noastre, de asemenea în ce privește agricultura.

La Congresul al IX-lea al partidului nostru s-au stabilit sarcinile planului cincinal, s-au scurs doi ani din planul cincinal și în această perioadă a continuat să se ridice nivelul industriei noastre.

În primele nouă luni ale anului acesta, avem o creștere a producției industriale de circa 14%, iar creșterea productivității muncii este de peste 10%. De asemenea avem o producție bună și în agricultură, lacereale. În anul trecut și anul acesta avem cea mai bună producție de cereale din istoria țării. Merg bine lucrurile, deci, din acest punct de vedere. Singurul lucru care ne preocupă pe noi acum este îmbunătățirea metodelor de conducere a economiei noastre. Noi în luna decembrie vom avea Conferința Națională a Partidului. Am publicat deja documentele de bază și le-am supus unei discuții publice. Dacă doriți, noi vi le putem pune la dispoziție aceste documente în limba engleză.

În ceea ce privește conducerea economiei, eu vă voi spune pe scurt. Mergem pe linia, de a avea, de a păstra, și a ridica pe o treaptă superioară conducerea centrală a economiei de către partid, de către stat, deci planificare, îmbunătățirea planificării economiei naționale.

După cum v-am spus ne deosebim de modul cum conduc tovarășii iugoslavi, trebuie să vă spun că nu numai de modul de conducere al tovarășilor iugoslavi, ci și de al altora, pentru că și în alte țări socialiste, în Cehoslovacia, în Ungaria, în alte țări sau lăst o serie de măsuri de așa numită liberalizare a economiei. Noi nu împărtășim această opinie pentru țara noastră, dar noi credem că nu trebuie numai menținută ci și ridicată pe un domeniu superior conducerea economiei.

Tov.M.Basavapunnaisih:

Cum trebuie să se înțeleagă, este vorba de problema centralizării și descentralizării?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Nu. Și noi mergem pe linia unei descentralizări, dar de a da atribuții mai mari întreprinderilor, ca la Consiliul de Miniștri să vină numai problemele mari. Se dau mai multe atribuții ministerelor, centralelor industriale, pe care le creiem acum, dar păstrăm în mâinile noastre, în mâinile statului dreptul de a conduce și posibilitatea de a conduce.

În unele țări socialiste se preamărește rolul pieții în conducerea economiei și se iau unele măsuri care slăbesc rolul conducerii centrale. Noi nu împărtășim acest lucru.

Noi ținem seama de următoarele lucruri : în primul rând, rolul central, rolul statului, în al doilea rând trecerea unor atribuții mai mari la întreprinderi și descentralizarea organelor centrale, în al treilea rând organizarea vieții întreprinderilor industriale, sistemului de conducere al întreprinderilor industriale, creiem niște centrale economice care vor uni mai multe întreprinderi, care vor funcționa pe principii economice.

În momentul de față o serie de atribuții ale acestor viitoare centrale sînt îndeplinite de Direcția generală din minister, direcțiile generale din minister sînt însă organe de administrație, organe funcționărești, pe cînd viitoarele centrale vor fi întreprinderi economice, cu venituri, cu cheltuieli, cu plan, adică vor fi niște întreprinderi economice, ci nu de administrație funcționărească. În felul acesta ministerele vor fi eliberate de o serie de atribuții mărunte și vor fi în mai mare măsură niște organisme de concepție, de perspectivă, de stabilire a direcției de dezvoltare ș.a.m.d.

Noi urmărim să îmbunătățim sistemul de planificare, sistemul de finanțare al economiei naționale, sistemul de coordonare, sistemul de aprovizionare cu materii prime și materiale, pentru a-l face mai suplu. De asemenea introducem principiul conducerii colective în întreprinderi. Pînă acum noi avea principiul conducerii uni-personale, așa cum este în Uniunea Sovietică și în alte țări socialiste. În prezent noi considerăm că economia noastră a crescut în asemenea natură încît un singur om nu poate să hotărască singur. La fel și la ministere. De aceea creiem niște organisme colective de conducere în care introducem cadrele cele mai bune de specialiști, de ingineri și care vor avea dreptul de decizie asupra treburilor întreprinderii respective.

Vreau să subliniez aici că acestea nu sînt organe reprezentative formale, cum ar fi consiliile care sînt în Iugoslavia, acestea sînt organe de lucru.

Tov.M.Besavepunnaish:

Si acestea sînt formate de stat ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Da, numite de stat.

Tov.Promode Dass Gupta:

Si depind de minister ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Depinde de minister.

La minister va fi ministru și un colegiu. Acest colegiu va lua hotărâri prin vot, dacă ministrul este în minoritate, probleme respectivă va fi hotărâtă la Consiliul de Miniștri. La centrele industriale vom avea un șef al acestor centrale și un consiliu. Se hotărăște tot prin vot, dacă directorul sau șeful centralei, cum se va numi, este în minoritate, va hotărî ministrul ș.a.m.d. Jos la întreprinderi va fi un organism comun, dacă directorul fabricii este în minoritate, atunci hotărăște centralele.

Tov.M.Basavapunnsiah:

Deci este principiul centralismului democratic care stă la bază.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Da. Acest organism în întreprinderi va fi obligat să facă dări de seamă în fața adunării generale a muncitorilor despre întreaga activitate a fabricii, dar nu va fi ales de către muncitori. În întreprinderi, în conducere, va fi și un reprezentant al muncitorilor.

În colegiul ministerelor va fi cu drept de vot președintele Uniunii Sindicatelor, și ne gândim ca în Consiliul de Miniștri președintele Uniunii Generale a Sindicatelor, să ia parte la ședințele Consiliului de Miniștri cu drept de vot. Acum ia parte dar fără drept de vot, doar consultativ.

Tov.M.Basavapunnsiah:

În viitor va avea drept de vot, dar ca reprezentant al muncitorilor în acest consiliu, va avea drept de vot și va fi ales de muncitori ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Nu ne-am hotărât dacă va fi ales de muncitori sau va fi desemnat de comitetul sindical, probabil va fi ales de muncitori.

Aceasta este o problemă care ne preocupă. Acum se dezbate pe larg în toată țara.

A doua problemă este îmbunătățirea activității administrațiilor teritoriale a țării, dori să apropiem mai mult conducerea de unitățile de bază. În momentul de față noi avem între centru și oraș sau comune două verigi, regiunea și raionul, le desființăm și avem o singură verigă - județul. Deci, între centru și comună va fi o singură verigă administrativă.

Tov.M.Basevapunnaish:

Care va fi, aproximativ, populația unui județ ?

Tov.Paul Niculescu-Mizil:

Încă nu știm, că nu le-am creiat, probabil în jurul a 500.000 de oameni.

În al doilea rând noi mergem pe linia măririi rolului și atribuțiilor orașelor.

Tov.Promode Dass Gupta:

Ce se va întâmpla cu orașele cu populație mai mare ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Vor fi împărțite în mai multe județe, spre exemplu, Bucureștiul un oraș care în prezent este împărțit în raioane, și în viitor va fi împărțit în județe.

În al treilea rând mergem și pe linia măririi rolului comunelor, ca ele să aibă drepturi și atribuțiuni mai mari.

Tov.Promode Dass Gupta:

Deci, aceste unități, după județe, se numesc comune ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Noi avem și astăzi comune, sînt la sate. Dorim să luăm niște măsuri ca satele să aibă o mai bună sistematizare, în felul acesta să ridicăm nivelul de viață la sate.

În ceea ce privește nivelul de trai noi mergem categoric pe linia ridicării nivelului de trai al populației. Avem în vedere în cursul acestui cincinal să creștem cu circa 25% salariul real al muncitorilor și credem că vom realiza acest lucru, la fel la țară, tot în jur de 25% vor crește și veniturile țărănimii în acești cinci ani. În legătură cu acestea noi am luat o serie de măsuri, în așeră de creșterea obișnuită a salariului, am introdus în cursul anului trecut cîteva lucruri.

Am crescut salariul minim de la 570 - 700 lei salariu tarifer, deci salariul minim în momentul de față a fost ridicat la 700 lei, nimeni nu are mai puțin de 700 lei salariu lunar. În al doilea rând am crescut pensiile pentru muncitori, în al treilea rând, am introdus în cursul anului acesta sistemul de pensionare la țărani, pe care noi nu l-am avut până acum. Pensiile la foștii salariați se plătesc de către stat, iar la țărani de către cooperative agricole de producție. Acum am adoptat o nouă hotărâre cu privire la sporirea salariilor, în următorii doi ani vor crește cu 12%.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Care este pensia minimă ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Avem un sistem de pensii care merge cam așa : se plătește pensie 90% din salariu la salariații cu salariul cel mai mic; la salariul cel mai mare este 60% , adică la salariul mic pensia este mai mare ca procent, iar la salariul mai mare pensia este mai mică ca procent.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Care sînt salariile cele mai mari ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Depinde, dacă este vorba de director de întreprindere este în jurul a 3.000 - 3.500 lei lunar.

Tov.Promode Dass Gupta: În comparație cu primul ministru.

De exemplu, ce salariu primește primul ministru ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Nu suportă comparație, primul ministru are un salariu ca să poată fi prim ministru, altfel nu găsim prim ministru.

Tov.Basavapunnaiah:

Noi am pus această întrebare pentru că în țara noastră primul ministru are un salariu mai mic decît un director de întreprindere, dar la noi este cu totul altă situație.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Aveți directori de întreprinderi foarte bogați.

Noi în prezent ne ocupăm foarte mult de dezvoltarea construcțiilor de locuințe, îmbunătățim și sistemul de salarizare

Care este aici ideea fundamentală ? Ideea fundamentală este ca acest sistem de salarizare să cointereneze în mai mare măsură oamenii la îndeplinirea sarcinilor lor. Noi cunoaştem discuţia care se duce în mişcarea muncitorească cu privire la principiul cointeresării materiale. Noi sîntem partizanii aplicării cu consecvenţă a principiului cointeresării materiale şi considerăm că înfrînduirea socialistă nu poate fi construită cu succes fără a mînuî cu pricepere aceste legi. Sigur că nu subapreciăm sub nici o formă rolul conştiinţei şi luptăm, muncim pentru ridicarea conştiinţei oamenilor, însă problema nu poate fi rezolvată fără aplicarea principiului cointeresării materiale. Aceasta ne spune şi experienţa noastră.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Critica noastră cu privire la acest principiu al cointeresării materiale, aceasta nu este pentru toate ţările socialiste, însă cînd Uniunea Sovietică după 50 de ani de regim socialist, cînd spun că ei construiesc comunismul, cînd spun că au pus capăt de acum dictaturii proleteriatului, că statul a ajuns la acest stadiu, cum se face că ei totuşi mai folosesc această cointeresare materială pentru construirea comunismului?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Ar fi o nenorocire dacă n-ar folosi.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Decă ei spun că trebuie în continuare, chiar şi în acest stadiu de construire a comunismului, noi putem înţelege şi aprecia ceea ce înseamnă cointeresarea materială. Lucrurile acestea, după părerea noastră nu prea merg unul cu celălalt, pe de o parte faptul că ei spun că construiesc comunismul şi pe de altă parte ei nu pot antrena oamenii la comunizarea comunismului altfel decît prin acest mod al cointeresării materiale.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În ceea ce priveşte ce fac tovarăşii sovietici sînt mei puţin în măsură să dau un răspuns.

În ce priveşte construirea comunismului pentru mine este absolut clar că a construi comunismul înseamnă nu numai a crea bunuri materiale, a crea nişte relaţii de producţie şi a dezvolta în mod uriaş forţele de producţie, deci cu privire la aprecierea cînd se construieşte comunismul este greu de spus.

În această privință noi respectăm dreptul fiecărui partid de a aprecia el însuși etapa în care se află în opera de construire a socialismului. Când Lenin a spus că ei vor construi socialismul nu s-a gândit la relațiile socialiste create ci s-a gândit la faptul că ei să le creeze. Lenin a și spus acest lucru. Deci, după mine, nu problema aprecierii actualei etape este fundamentală, cu toate că are și aceasta o importanță, însă experiența noastră ne arată că fără principiul cointeresării materiale mulți ani, o perioadă foarte îndelungată, nu se poate avea în vedere construirea unei noi societăți.

În ce ne privește noi spunem că am construit relațiile de producție socialiste și spunem că le desăvârșim. Cum va fi în comunism este foarte greu să spun, dar cred că și atunci elementul de cointeresare materială nu va fi complet eliminat. Și comunismul, în gândirea noastră, este o orînduire care crește, se maturizează. Aceasta este prima latură a problemei care s-a pus, a doua latură este ce facem pentru ridicarea nivelului de conștiință al maselor, pentru educarea lor în spiritul solidarității cu celelalte popoare. Desfășurăm o foarte intensă activitate. Noi în interior clase dușmane nu mai avem. Noi nu am afirmat niciodată vreo apreciere cu privire la caracterul statului nostru, că nu este stat al întregului popor, cu toate că nu se poate spune că în prezent statul nostru are aceleași caracteristici pe care le avea atunci când existau clasele dușmane. Înțeleg prin clase forțele sociale care aveau în mână mijloacele de producție înainte de toate și care, corespunzător cu aceasta, aveau și forță politică. Desigur însă că în țara noastră există resturi ale claselor exploatare ca persoane fizice. Noi desfășurăm o foarte largă activitate de a educa pe toate liniile, în spiritul de solidaritate cu lupta clasei muncitoare din străinătate, cu lupta mișcării de eliberare națională, însăși poziția noastră este o poziție activă, oamenii cunosc acest lucru. Chiar dacă am lua exemplul cu Vietnamul. În țara noastră este foarte cunoscut faptul, că conducerea noastră de partid a avut în ultimii ani, mai bine zis în timp de un an și jumătate, trei delegații în Vietnam, unele publice, altele nepublice. Oamenii cunosc acest lucru, cunosc poziția noastră în legătură cu

Vietnamul. Ea este o poziție foarte clară și foarte atentă. Trebuie să vă spunem că avem în popor o extrem de mare simpatie față de lupta poporului vietnamez. Când tovarășul Ceaușescu a declarat, într-o cuvîntare, că sîntem gata să trimitem voluntari, noi am primit la Comitetul Central numeroase scrisori ale oamenilor care s-au și oferit, fără să fie această o cerere, și unele din ele emoționante. Spre exemplu, am primit o scrisoare în care tatăl, capul familiei, împreună cu trei fii și săi s-au oferit să plece voluntari în Vietnam. Acesta este un fapt care vorbește despre sentimentul poporului nostru.

La fel cu lupta celorlalte popoare poziția noastră este o poziție de sprijinire a drepturilor fiecărui popor, de a-și hotărî singur soarta, este o poziție în care condamnăm amestecul în treburile altor popoare și însăși această poziție este poziție care educă oamenii în mod activ.

În ceea ce privește metodele, eu pot să vă spun foarte multe în legătură cu metodele noastre. Noi avem în ce privește activitatea de partid și membrii de partid un foarte puternic sistem de educație. Avem în partid 1.700.000 de oameni la o populație de 19 milioane de locuitori, adică al 8-lea cetățean al țării noastre este membru de partid. Aproape toți, în diferite forme studiază în învățămîntul de partid sau ascultă diferite expuneri, avem manuale pentru ei, avem un sistem foarte minuțios de informare, prin expuneri, de la Comitetul Central pînă la comitetele orășenești și raionale, avem lectori care sistematic fac expuneri și multe din ele sînt pe probleme internaționale, pe problemele ale mișcării comuniste și muncitorești. Aceasta în ce privește membrii de partid și noi considerăm că aceasta este un lucru principal, că toată această armată de oameni este o armată de oameni activi, combativi, sînt răspîndiți în toate colectivele de oameni și muncii și prin ei ducem înainte de toate cuvîntul nostru, pozițiile noastre în rîndul maselor.

În sferă de aceasta avem mijloacele de presă, radio, televiziune, dăm multe informații despre ceea ce se întîmplă în străinătate. În ce privește mișcarea de eliberare națională dăm extrem de multe lucruri despre ea. De exemplu acum am trimis o echipă de operatori de la televiziune în țările americii latine, vor sta 3 luni de zile, vor filma și după aceea le vom da sistematic la televiziune.

Anul trecut am trimis în Africa o asemenea echipă care a transmis la televiziune un ciclu de filme din viața popoarelor Africii. Dorim să trimitem în Vietnamul de Sud o echipă ca să putem face acest lucru ne-am pregătit, așteptăm numai acordul tovarășilor vietnamezi.

Ne străduim, nu spun că facem lucrul acesta perfect, mai facem cu neajunsuri, cu lipsuri, însă preocuparea noastră este de a scoate în evidență elementul de solidaritate cu lupta comună.

Acum este revoluția din Octombrie, aniversarea acestei revoluții. Noi am avut o hotărâre specială a Comitetului Central al PCR cu privire la aniversarea revoluției din Octombrie, am scris foarte mult pînă acum, bineînțeles despre lucrurile bune care se petrec în Uniunea Sovietică.

Tov.Promode Doss Gupta:

Dar dv. credeți că sînt și lucruri rele acolo?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Da, cred și tovarășii sovietici acest lucru.

Am scris despre participarea voluntarilor români în Uniunea Sovietică, pentru spărarea puterii sovietice. Avem un număr mare de oameni, sînt cîteva zeci de mii de oameni care au luptat un timp îndelungat în vremea revoluției din octombrie. Cîteva sute din ei vor fi decorați acum de către guvernul sovietic.

Am trimis o echipă de la televiziune și a făcut un film cu locurile pe unde au luptat românii în timpul revoluției din octombrie, le dăm la televiziune, adică folosim toate posibilitățile.

Iată, de exemplu, a fost asasinat Guevara, am întreprins în țară măsurile necesare cu această ocazie, au fost adunări la care au vorbit oameni de partid, am scris în presă despre aceasta. Toste acestea sînt elemente care ajută la educarea oamenilor, la ridicarea conștiinței lor.

Sigur că în ceea ce privește problemele de conștiință sînt multe chestiuni legate de vechile obiceiuri ale oamenilor și luptăm ca să înrădăcinăm ideile noastre în conștiința lor. Trebuie să vă spun că din acest punct de vedere noi avem o situație bună. Nu avem nici un fel de probleme nici în rîndul tineretului. Poate pe stradă ați văzut tineretul nostru, el este

un tineret plăcut, muncește bine, învață bine, le cerem să învețe, sîntem foarte exigenți.

Nu avem probleme în rîndul intelectualității, mă refer la probleme cu caracter politic.

Tov.M.Besavapunnai:

Ce să fiu mai precis și mai concret în ceea ce privește problemele mele.

Guvernul indian are relații cu toate celelalte țări socialiste, cu excepția Chinei și Albaniei. Deși întregă presa este controlată de marea burghezie, în țara noastră pressa este liberă să scrie despre țările socialiste, și se scrie zilnic, deci vă spun, în țara noastră pressa este liberă și putem să scrie tot ce vrea. În țările socialiste, dacă s-ar face același lucru, s-ar scrie despre ceea ce se petrece într-o țară capitalistă, aceasta devine o problemă diplomatică.

Atîta timp cît au existat relații bune între India și China în pressa chineză nu s-a scris nici un cuvînt despre ceea ce se petrece în India. De asemenea în Uniunea Sovietică începînd din 1954 s-a scris foarte puțin despre ceea ce se petrece în India. De exemplu, dacă în vreo parte din India sînt impușcați muncitorii, dacă vreo grevă este reprimată și astfel de lucruri se petrec aproape în fiecare zi într-una din părțile Indiei, în ce privește, de exemplu, trimiterea la închisoare, fără a fi judecat, sistem pe care vechii stăpînitori britanici nu l-au folosit decît în timpul războiului, în ultimii 20 de ani aceste metode au fost folosite în mod consecvent de guvernul indian. Atunci cînd starea excepțională s-a declarat în țară în noiembrie 1962, și aceasta există și astăzi, pe baza acestei stări de lucruri orice manifestare a muncitorilor sau a țăranilor indieni, poate fi reprimată, totuși pot să vă asigur că cetățenii de rînd din Uniunea Sovietică nu cunosc absolut nimic despre toate aceste lucruri.

Cum se poate rezolve această mare greutate, dacă tovarășii români nu întîmpină și ei aceleași dificultăți, așa cum se gîndesc să rezolve această problemă ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În ce privește pressa din China și Uniunea Sovietică, sigur, probabil ei au lipsurile lor. Spre exemplu, eu pot să spun că în pressa sovietică n-am citit textul tratatului de

nediseminare, pe care Uniunea Sovietică l-a depus la Geneva, și nu știu dacă cetățenii sovietici cunosc punctul de vedere sovietic în această problemă, așa că s-ar putea să nu cunoască nici ce se întâmplă în India. Noi am așteptat să publice ei acest text, după câteva luni de zile dacă am văzut că nu publică l-am publicat noi, pentru că am considerat că este bine ca opinia noastră publică să știe ce cuprind aceste propuneri, cu ce sîntem de acord, cu ce nu sîntem de acord, așa că eu nu v-aș putea spune despre lipsurile presei sovietice sau despre lipsurile presei din China. Sînt convins că sînt asemenea lipsuri!

În ceea ce privește presa noastră trebuie să vă spun că sigur, nu este ușor, și că într-adevăr noi ținem cont în modul în care conducem presa și de relațiile diplomatice stabilite între țări și cred că trebuie să facem aceasta, lucru care nu trebuie să ne lipsească și cred că nu ne lipsește pe noi de dreptul și de datoria de a informa opinia publică despre starea de lucruri din aceste țări.

Cînd sînt în țările cu care avem cele mai bune relații, ca să iau exemplul Franța, cu care noi avem foarte bune relații, cînd sînt anumite lucruri le publicăm. Acum vreo două luni de zile au fost acolo mari mișcări greviste, am scris despre acest lucru. Nu am atecat guvernul francez sau pe de Gaulle, pentru că nu este aceasta sarcina noastră, însă am relatat despre activitatea grevistă din Franța și am arătat care este situația. Nu de mult au fost niște mișcări țărănești, eu personal am văzut la televiziune un film extrem de puternic despre încercările țărănești și despre acțiunea țărănească în legătură cu această chestiune.

Sigur, eu nu neg că pot fi lipsuri și neajunsuri și în ce privește presa noastră, însă poziția noastră de principiu este următoarea : noi trebuie să folosim presa și celelalte mijloace pentru a arăta simpatie noastră cu lupte pentru cauza dreaptă a popoarelor, pentru a manifesta solidaritatea cu lupte forțelor care sînt reprimare.

În legătură cu India, cu toate că noi nu am avut în ce privește partidele noastre în ultimii doi ani niciun fel de relații, și cu toate că pentru noi este greu să înțelegem care este situația cînd există două partide într-o țară, totuși

noi am publicat stiri despre arestarea cadrelor, a conducătorilor partidului dvs., am făcut publice toate aceste chestiuni.

Deci poziția noastră în principal este că noi trebuie să folosim pentru înfrumarea oamenilor, pentru cunoașterea lucrurilor, și sigur că nu vom face nici un fel de secret în a spune că noi facem acest lucru și cu oarecare grijă pentru relațiile diplomatice. Spre exemplu, noi nu prea permitem să se publice caricaturi, desene la adrese conducătorilor unor state, ni se pare că nu este bine, acest lucru nu ne ajută mult, poate să aducă numai daune și neajunsuri, dar poziția noastră tot o spunem, în toate problemele subliniem, cu excepția unor cauze deliberate. De exemplu despre conflictul Chino-indian noi nu am scris nimic. Am informat opinia publică pe alte căi, începând cu acea vestită știre a TASS-ului, pe care noi nu am publicat-o, noi nu am publicat nimic în această chestiune.

Tov.M.Basavapunnaiș:

A fost știrea TASS-ului din luna septembrie și după aceea a mai venit un alt amestec din partea Uniunii Sovietice cu privire la aceeași problemă care a fost oarecum revizuită și după aceea a fost un discurs ținut de Hrușciiov în decembrie 1962, și aș dori să întreb dacă Partidul Comunist Român nu a publicat nici din el ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Dacă îmi amintesc bine, nu am publicat, poziția noastră a fost să ne abținem. N-am publicat nici un rând despre polemica chino-sovietică, decât poziția noastră că nu considerm just această polemică și dorim încetarea adresării de injurături, de etichetări, noi am examinat aceste chestiuni și am hotărât să nu le publicăm, în schimb am lămurit cu ajutorul altor mijloace opinia publică, pentru motivele pentru care nu publicăm în presă.

Tov.Basavapunnaiș:

Dar ambasadele sovietică și chineză distribuie materiale în țara dv. și dv. nu-i împiedicați?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În țară la noi nu distribuie.

Tovarășii chinezi, spre exemplu, acum câteva luni au publicat o vitrină cu fotografii în fața ambasadei lor, fotografii injurioase la adresa Uniunii Sovietice. Am făcut un epel pînă la guvernul chinez, rugîndu-i ce în interesul relațiilor bune dintre China și România să scoată aceste fotografii, ei au înțeles și le-au scos.

Tov.M.Basavapunnaiș:

Este foarte frumos din partea lor că au făcut acest lucru. În acest caz dv. aveți mai mult noroc.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În alte țări socialiste aceste vitrine au fost distruse, puteam să facem și noi acest lucru, dar am preferat o cale mai răbdătoare. În general în țara noastră nu se distribuie materiale în limba română decît de cele două ambasade. Sigur că presa sovietică, în limba rusă, circulă, de asemenea circulă publicații chineze în limba engleză, franceză, însă numai pe baza relațiilor între statele noastre. Toate ambasadele din țara noastră editează un buletin al ambasadei, îl fac în cadrul unor norme stabilite cu Ministerul Afacerilor Externe. De regulă nici în aceste buletine nu sînt materiale care atecă pe alții. V-am spus că însăși tovarășul Ciu En Lai cînd a vrut, cu ocazia vizitei făcute în țara noastră, să rostescă asemenea cuvinte nu am fost de acord. De asemenea cînd tov.Tito a venit aici și a vrut să facă anumite atecuri la adresa tovarășilor chinezi la fel i-am spus că nu sîntem de acord și k-am rugat în preslabil să scoată aceste pasegi din text și a fost de acord.

Tov.M.Basavapunnaiș:

Noi nu sîntem în situația ce să putem să facem același lucru în India. La noi în India se răspîndesc materiale și de către sovietici și de către chinezi, în care sînt o serie întregă de probleme, de amestec în treburile noastre interne, probleme de flagrant amestec în treburile noastre interne și aceste materiale circulă.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Eu am terminat, vă ascult pe dv.

Tov.M.Basavapunnaiș:

Ambele declarații, cea din 1957 și cea din 1960 au afirmat că revizionismul constituie principalul pericol în mișcarea comunistă și muncitorească internațională, deși și dogmatismul în anumite partide, în anumite părți ale lumii era periculos.

Decă Comitetul Central al Partidului Comunist Român consideră că acest lucru, această afirmație este justă sau nu?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Poziția Congresului partidului nostru care s-a ținut acum 2 ani a fost în această problemă că în legătură cu ideologia noastră marxist-leninistă trebuie luptat pentru puritatea ei, trebuie luptat atât împotriva revizionismului, împotriva dogmatismului, împotriva reformismului, împotriva oricăror devieri. Astfel am formulat noi la Congresul al IX-lea al partidului nostru fără a pune un accent extrem pe ideea luptei, punând mai mult accentul pe ideea clarificării ideologice, a dezbaterilor, a discuțiilor în jurul deosebirilor de păreri. Noi nu am discutat niciodată decă această formulare din Declarație mai este valabilă sau nu estăzi, dar așa spune că n-am știut în 1960 că atunci când se spune revizionism se înțelege Uniunea Sovietică și când se spune dogmatism se înțelege China. Decă am fi știut atunci poate eram mai deștepți. În general noi punem chestiunea cu maximă claritate, principiul este ca problemele în mișcarea comunistă și muncitorească internațională să fie discutate în mod principal, urmînd să rezolvăm problemele. Nu cred că etichetările acestea sînt în folosul clarificării problemelor.

Tov.M.Basavapunnaisih:

Judecînd în mod just poziția dv, după cîte am înțeles eu, așa vrea să clarific cîteva probleme, mai bine zis două probleme: cu privire la cele parlamentară și cele pașnică, decă aceasta este greșită și decă aceasta a adus prejudicii, fie că e vorba de Irak, Iran, Indonezia, India. Aceasta este o problemă, a doua este în legătură cu această cele necapitalistă. Această problemă împreună cu iluziile cu privire la calea neparlamentară burgheză, are un efort legal sau nelegal, însă în ce privește spărerea partidului/din partea burgheziei, ^{împotriva stacurilor} aceasta este o evoluție foarte serioasă și aceasta este contrar ideologiei marxist-leniniste. În termeni marxist-leniniști aceasta trebuie să fie caracterizat ca reformism de dreapta și ca oportunism și revizionism. Acesta nu este un fenomen de mică importanță care se observă la un singur partid, ci dimpotrivă este mai mare, mai extins, deci nu se poate spune că revizionismul este mai mare decît dogmatismul, de niciunul nu se poate spune că este cel mai mare, pentru că fiecare dintrele reprezintă o primejdie și tot ceea ce s-a petrecut în ultimii 10 ani, ținînd seama de aceasta care este principala tendință în mișcarea socialistă mondială ?

./.

Nu este vorba de etichetarea vreunui partid, ci de diferența în cadrul mișcării și la ce concluzii se ajunge pornind de la aceasta ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Eu am spus punctul nostru de vedere în legătură cu problema căilor de trecere de la capitalism la socialism? Eu am arătat că mi se pare că într-o serie de țări, din păcate estăzi, cel mai mult datorită unor iluzii care s-au făcut, au avut loc înfrângeri pe care le-a cunoscut mișcarea muncitorească, iluzii legate de calea pașnică, de formele legale, cum desigur în mai puține țări au fost și asemenea situații, absolutizarea formei armate de luptă nu a dus la nici un folos pentru mișcarea comunistă internațională.

Problema pe care o puneți dv. este caracterizarea acestor situații. La acest lucru aș putea să răspund în felul următor : că mișcarea noastră comunistă ar avea cel mai mult de câștigat dacă ar găsi o formă să discute tovarășește aceste probleme, să discute asupra problemelor trecerii de la capitalism la socialism, asupra căilor, de trecere, a modalităților de trecere, și ar avea mai puțin de câștigat dacă locul acestor discuții l-ar lua caracterizarea greșelilor care s-au făcut.

După părerea noastră în primul rând partidele din aceste țări ar trebui să analizeze situația și să se tragă concluzii din înfrângerile pe care le-au suferit. De asemenea, după părerea noastră și celelalte partide ar trebui să analizeze situația, mai ales partidele din țările capitaliste, unde nu sînt la putere și să tragă concluziile concrete cu privire la pregătirea partidelor în situația actuală de încordare din mișcarea muncitorească, pentru că acum mersul pe linia de a căuta neapărat caracterizarea acestor greșeli și afișarea lor în mod public nu ar ajunge la o acțiune de clarificare a lucrurilor. Trebuie să avem în vedere întregul ansamblu de probleme.

Noi, în raportul la Marea Adunare Națională, ne-am referit la această chestiune, ne-am referit la faptul că într-o serie de țări mișcarea muncitorească a suferit înfrângeri, că aceste înfrângeri sînt temporare și că ele își au izvorul în anumite greșeli făcute, dar noi nu am vrut să spunem că aceste înseamnă revizionism. De ce n-am vrut să spunem acest lucru? N-am spus nu pentru că nu avem curajul, dar credem că în actuala situație

nu aceea este chestiunea principală, ci chestiunea este să ajunge și să discutăm lucrurile, să ajungem să creiem climatul necesar pentru discutarea unor asemenea probleme, pentru că ele sînt greve pentru mișcarea muncitorească și actuala situație nu constituie prilejul pentru a întări lupta care se duce în interiorul mișcării, și să nu constituie noi motive pentru a adînci situația grea care există, pentru că se rostesc multe cuvîntări ale unor oameni foarte autorizați în care în locul unei discuții principiale a problemelor se înscriu tot felul de epitete și calificative. De aceea noi avem această atitudine. Sigur că dacă lucrurile ar fi mai normale, climatul ar fi mai normal în viața noastră poate nu am fi chiar așa de atenți la aceste aspecte, dar noi acum sîntem foarte atenți la aceste lucruri nu pentru că nu credem că nu ar trebui dezbătute aceste probleme, dimpotrivă sîntem de părere că este necesar să fie discutate și am încercat într-o formă potrivită să ne aducem și sportul la aceste discuții, dar noi nu am dorit și nu dorim să înlocuim aceste discuții cu tot felul de calificative, indiferent care sînt și cui se adresează aceste calificative.

Tov. Basavapunnaiș :

Dacă îmi permiteți aș vrea să exprim poziția noastră cu privire la aceste probleme și după aceea să mergem mai departe ?

Tov. P. Niculescu-Mizil :

Da, desigur.

Tov. M. Basavapunnaiș :

Poste dacă am fi fost și noi la putere am fi putut adopta și noi o poziție similară cu a dv.

Tov. P. Niculescu-Mizil :

Cu toate că izvorul acestui lucru nu sînt partidele care nu sînt la putere, ci sînt partidele care sînt la putere. Acestea ne dau de lucru cel mai mult.

Tov. M. Basavapunnaiș :

Partidul nostru nu este de acord cu aceste ideile - ideile legalistă, cu celea parlamentară, celea pașnică și de asemenea și cu aceea necapitalistă, lucrul acesta este adînc înrădăcinat în mișcarea noastră și de aceea noi sîntem obligați ce să luăm atitudine foarte fermă împotriva acestor idei pentru că altfel

noi vedem amenințată chier existența noastră ca comuniști, pentru că partidul nostru este direct amenințat de aceste idei, în orice caz nici atunci când noi vom fi la putere aceste probleme nu vor fi puse. Noi trebuie să rezolvăm toate problemele pe care le avem la început și după aceea să creiem alte probleme. În al doilea rând tovarășii noștri români din Comitetul Central trebuie să aprecieze condițiile speciale în care noi activăm și de asemenea grija noastră deosebită și preocuparea noastră pentru aceste probleme. Partidul nostru nu numai că luptă împotriva acestor teze revizioniste, însă de asemenea, partidul nostru critică foarte ascutit China atunci când vorbește despre o revoluție armată imediată. Dedi, în aceste probleme aceasta este poziția partidului nostru.

În legătură cu Tratatul de neproliferare. Citind documentele dv. și în special ultimele eu mi-am dat seama și am înțeles că există anumite deosebiri între punctul de vedere sovietic și punctul de vedere român.

În iulie 1963, atunci când a fost semnat Tratatul de la Moscova, poziția a fost diferită. Acum poziția guvernului indian, poziția guvernului român și a altor câtorva guverne s-a schimbat în oarecare măsură. Aș ruga, dacă se poate, să fiu lămurit, ce anumite a intervenit și dacă eu am înțeles în mod just poziția dv.?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Să încerc în legătură cu Tratatul de nediseminare.

Noi avem următoarea poziție în această problemă: Noi considerăm că pericolul războiului atomic poate fi lichidat numai dacă se încetează experiența și producția de arme nucleare, dacă se interzic armele nucleare, dacă se lichidează stocurile de arme nucleare. Aceasta este calea, după părerea noastră, de înlăturare a pericolului de război nuclear. Sîntem de acord și cu măsurile parțiale pînă la obținerea acestui scop și considerăm că nediseminare ar fi o asemenea măsură parțială cu următoarele condiții: În primul rînd țările care posedă arme nucleare să-și ia angajamentul că într-un termen de, vor examina situația și vor lua măsuri pentru încetarea înarmării nucleare și pentru lichidarea armamentului nuclear. Noi nu cerem ca acum să se facă acest lucru, pentru că altfel am

cere rezolvarea tuturor chestiunilor, dar cerem ca să se spună clar în acest Tratat că aceasta este perspectiva. În al doilea rând țările nucleare să acorde garanții că nu vor ataca și nu vor amenința țările nenucleare. În al treilea rând țările nucleare să asigure posibilitatea deplină de folosire a energiei nucleare în scopuri pașnice și a cercetărilor în acest domeniu, pentru toată lumea, pe baza unității depline, egale, fără nici o discriminare. În al patrulea rând controlul să fie un control convenabil și pentru nucleari și pentru nenucleari și mai ales să nu se transforme în intervenții în treburile interne a diferitelor state.

Acestea sînt principalele cerințe ale noastre. Mai sînt și altele mai mărunte legate de modalitatea de intrare și ieșire din acest Tratat. Noi ținem la aceste condiții pentru că dacă nu s-ar pune accentul pe aceste condiții atunci s-ar crea o situație de gravă inegalitate între țările nucleare și țările nenucleare în sensul că cele nenucleare să-și ia angajamentul să nu facă nimic în domeniul obținerii armelor nucleare și să-și dea o garanție țărilor nucleare cu pot face orice în acest domeniu, mai ales cînd avem în vedere faptul că în domeniul tehnico-economic energia atomică va avea un viitor uriaș, dacă nu se respectă aceste condiții înseamnă să punem țările nenucleare nu numai în situație de inferioritate din punct de vedere militar ci și din punct de vedere economic, ele să depindă de țările nucleare.

Aceasta este poziția noastră cu privire la Tratatul de nediseminare. Această poziție noi am exprimat-o, mi se pare din anul 1965 în cadrul interior atunci cînd pentru prima oară între țările socialiste din Tratatul de la Varșovia s-a discutat această problemă. De asemenea am exprimat acest punct de vedere în discuțiile pe care le-am avut recent cu tovarășii sovietici, cu tovarășii chinezi și cu ceilalți tovarăși din țările socialiste. Am arătat că numai în asemenea condiții nediseminarea poate să constituie o măsură echitabilă. În alte condiții ea nu este favorabilă. Eu nu aș putea să fac o egalitate perfectă cu Tratatul de la Moscova, pentru că în Tratatul de la Moscova s-a avut în vedere interzicerea experiențelor cu arma nucleară.

Adică țările care aveau arme nucleare și care făceau experiențe cu ele erau obligate să nu mai facă asemenea experiențe. Sigur că față de țările care încă nu obținuseră arme nucleare aceste țări nucleare erau avantajate, totuși Tratatul era un Tratat echitabil în sensul că nu prevedea în afara prevederilor de neegalitate, acum se cerea unor țări să renunțe la anumite drepturi, la anumite posibilități și acestea sînt țările nenucleare și nu se oferea în ansamblu nimic țărilor nucleare. Acesta este un tratat care în forma actuală adîncește disproporția între țările nucleare și cele nenucleare și nu numai în domeniul militar ci și în domeniul economic.

Intre altele, acest punct de vedere este punctul de vedere al planului Baruch elaborat în 1946, care tocmai avea în vedere posibilitatea pentru America să-și mențină pentru o perioadă îndelungată monopolul în materie de arme nucleare și monopolul în materie de posibilități de a folosi energia atomică în scopuri pașnice.

Aceasta este poziția noastră, pe scurt. Noi am expus-o chiar și public la Comitetul de la Geneva. Noi am făcut la proiectul de Tratat amendamente concrete. Ieri am publicat integral acest lucru în revista noastră de politică externă "Lumea".

Sigur că India are puncte de vedere asemănătoare cu ale noastre din alte motive, înțeleg, însă aceasta este situația. Mai trebuie să spun următorul lucru că într-o asemenea problemă cum este nediseminarea nucleară, problema care afectează interesul tuturor statelor socialiste, o asemenea măsură ar fi trebuit să fie în prealabil obiectul unor consfătuiri și al unor puneri de acord între toate țările socialiste, consultări care nu există nici măcar în cadrul țărilor Tratatului de la Varșovia, care este o alianță militară, un Tratat militar.

Tov.M. Bașavapunnisih:

Fu trec la punctul următor, ca să-mi exprim părerea noastră.

Noi sîntem în general de acord cu toate cele patru puncte exprimate de tovarășul Mizil. Sînt de asemenea de acord cu privire la poziția Comitetului Central al P.C.R. în ce privește tratatul de neproliferare, Comitetul Central al partidului nostru mai adaugă încă două puncte. Dacă absolut toate forțele comuniste și democratice luptă pentru înlăptuirea acestui punct

atunci eleși-ar întări suverenitatea și nici țările socialiste nu ar trebui să aștepte cu brațele încrucișate pentru că aceasta, practic, această propunere să fie rezolvată într-un viitor îndepărtat, fiecare stat suveran, fiecare țară socialistă trebuie să aibă acest drept ca să fabrice arme nucleare. Dacă vreo țară socialistă își ia răspunderea ca să suporte toate cheltuielile, o altă țară socialistă nu are dreptul să refuze de a-i furniza toate datele tehnice necesare.

Dacă această poziție a noastră vine în contradicție cu poziția dv.?

Noi sîntem de acord cu dv. și cu privire la interzicerea armelor nucleare, cu toate aceste puncte pe care dv. le-ați expus, însă de asemenea în legătură cu dreptul fiecărei țări ca să aibă capacitatea sa de apărare proprie, dacă o țară socialistă este de acord ca să suporte cheltuielile necesare de înarmare nucleară, dacă o altă țară nu trebuie s-o ajute cu material tehnic? Eu am pus această întrebare și o să vă explic de ce - pentru că unele dintre țările lagărului socialist nu sînt atît de puternice din punct de vedere economic și de aceea ele nu au început să fabrice aceste arme și sînt gata pentru apărarea lor să se bazeze numai pe Uniunea Sovietică. Ele, desigur, nu se pot baza pe China. Dacă o astfel de țară își exprimă dorința de a produce ea singură arme nucleare, noi nu o s-o putem opri, este normal ca o astfel de țară să se bazeze numai pe aripa ocrotitoare pe care Uniunea Sovietică i-ar întinde-o pentru această țară? De exemplu China poate să spună că ea nu se poate baza pe nimeni, că ea trebuie să aibă propriile sale arme nucleare ca să asigure pacea mondială, de ce să se ceară din partea dv. ca să nu aveți propria dv. armă nucleară?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Poziția noastră în problema ridicată de dv. este următoarea: în situația actuală cînd nu există Tratatul de nediseminare, părerea noastră este că fiecare țară socialistă, suverană, poate și trebuie să poată să aibă propriile sale arme nucleare. Această poziție noi am făcut-o și publică, am salutat public Republica Populară Chineză pentru succesul obținut în fabricarea armei nucleare, considerînd că prezența acestei arme nucleare în mîinile Chinei este în folosul apărării socialismului.

În ceea ce o privește pe România, noi nu ne-am pus problema să facem arme nucleare și nici nu ne-o punem. Va trebui ca în viitor, dacă va fi nevoie să folosim sprijinul cuiva, sperăm că nu va fi nevoie să căutăm să facem acest lucru.

Tov.M.Basavepunnaish:

Și noi am vrea să împărtășim această situație a dv.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Dacă Tratatul se va încheia în condițiile în care am vorbit, atunci s-ar merge pe linia ca într-un termen scurt să se distrugă armele nucleare, dacă este un Tratat de nediseminare în condițiile în care am vorbit, însă dacă Tratatul va fi fără aceste condiții atunci situația se schimbă. În general pe noi ne preocupă chestiunea întăririi capacității de apărare a țării și lucrăm în această privință, însă nu ne-am propus și nu ne propunem să fabricăm arme nucleare.

Tov.M.Basavepunnaish:

Voi trece la punctul 3.

Am suzit alaltăieri pe tovarăși vorbind despre criza din Orientul Mijlociu și vreau să ridic câteva probleme în legătură cu acesta.

Problema refugiaților arabi, care este conflictul fundamental între statul Izrael și arabi? De ce aproape toate țările socialiste, inclusiv China, sprijină țările arabe și sînt împotriva Izraelului? Și ultima. Dacă Izraelul nu renunță la agresiune, statele socialiste vor face tot ce este posibil ca să ajute țările arabe. Stim că tovarășii români nu au fost de acord cu acest lucru, care sînt implicațiile? În afară de problema refugiaților arabi, care probleme mai stau încă la baza conflictului dintre Izrael și țările arabe?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Așe, cum am spus și date trecută, Izraelul există și nu românii l-au creiat, alții mai mari decît noi au făcut acest lucru. În rezolvarea acestui lucru credem că trebuie să se pornească de la existența acestei realități și convingerea noastră intimă este că dacă arabii ar renunța la punctul lor de vedere, care nu ia în considerare acest lucru, această realitate și dacă s-ar așeza să trateze cu Izraelul, fără marile puteri, ar găsi soluții pentru rezolvarea tuturor problemelor litigioase dintre ei. Noi ne dăm seama că nu este ușor

./.

pentru că în această parte a globului pămînesc sînt multe bogății, este mult petrol și nu se înțeleg arabi între ei, însă ni se pare că ceea ce sigură care ar duce la rezolvare ar fi rezolvarea acestor probleme nu de către alte țări, ci de către țările care sînt acolo, alții, indiferent cine sînt nu sînt capabili să fie obiectivi în aceste probleme care sînt probleme concrete, care ni se par nouă că trebuie rezolvate acum, cum ar fi : - retragerea Izraelului după teritoriul ocupat; rezolvarea problemelor refugiaților arabi; rezolvarea problemei navigației pe Akaba și pe Suez; în nici un caz continuitatea ostilităților, așa cum se petrece acum nu va duce la rezolvarea situației.

Acolo în prezent se pregătește terenul pentru o perioadă lungă de conflicte militare și lucrul acesta nu va duce decît la adîncirea ostilităților. Izraelul la rîndul lui trebuie să înțeleagă că fără înțelegere cu țările arabe nu poate exista. Ei sînt 2.400.000 și în jurul lor sînt peste 100.000.000 de oameni. Acum au bătut pe arabi, însă nu știu ce va fi în viitor. Deci în această problemă aceasta este esența poziției noastre. Ei înșiși trebuie să-și rezolve problemele.

Ni s-a pus întrebarea ce se va întîmpla dacă Izraelul nu renunță la agresiune? Nu știu ce vor face țările socialiste. După cum am spus și rîndul trecut, nu cred însă că ele vor face război pentru aceasta. Trebuie să milităm pentru rezolvarea de fond a problemei. Formularea din comunicat este o formulare care nu este onorată de fapte.

La Adunarea Generală a ONU, în prima zi Kosighin a cerut 5 puncte, a doua zi la conferința de presă a declarat că este de acord ca unul singur să se accepte. Nu am înțeles atunci, de ce cu o zi înainte le-a propus pe toate cinci.

Tov.M.Basavapunnaiş:

Pentru ca o zi mai tîrziu să înceapă să se tocmească.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Nici cel puțin nu s-a tocmit bine. Noi avem un popor care știe să se tocmească, el nu se tocmește așa.

Tov.M.Basavapunnaiş:

Ei vor să pozeze în fața omenirii că sînt rezonabili.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

După ce arabi au fost înfrinți din punct de vedere militar, am făcut o sesiune a ONU, unde au fost înfrinți și pe tărîm politic și nu numai arabi dar și țările socialiste au fost înfrințe pe tărîm politic și după părerea noastră această înfrîngere a contribuit la creieres unor condiții mai grele pentru rezolvarea problemei Orientului Apropiet. Era mai bine decă, după ce a fost această înfrîngere pe tărîm militar, să se găsească alte soluții pentru rezolvarea acestei probleme.

Tov.M.Basavapunnesh:

Faptul că la dv. nu mai există candidați de partid, în general într-un partid care este la putere într-o țară, există tendința la mulți oameni de a intra în partid, de a deveni membrii de partid pentru a-și rezolva anumite scopuri personale, lucrul acesta nu dă posibilitatea intrării în partid a unor elemente necorespunzătoare, de ce s-a pus capăt tocmai acestei clauze de candidatură ?

Noi am dori să învățăm pentru noi din acest răspuns. În statutul partidului nostru se prevede o candidatură de un an. Acum, după o anumită experiență noi am ridicat această perioadă de candidatură la doi ani și am introdus de asemenea o clauză ca pentru muncitori/^{aceasta}perioadă să fie mai scurtă, în schimb pentru celelalte categorii, pentru intelectuali, de exemplu, perioada să fie mai lungă. Am dori unele lămuriri în această privință.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Noi am avut în trecut stagiul de candidat. Acest stagiul a fost și la noi diferențiat în diferite perioade, diferențierea a variat cu situația luptei politice și a raportului de forțe în țară.

La Congresul partidului nostru, analizînd problema stagiului de candidat de partid am ajuns la concluzia că în condițiile României acest stagiul nu-și mai are însemnătate. Care sînt considerentele : organizațiile noastre de partid sînt alcătuite pe principiul locului de producție, și oamenii care lucrează, comunistii, membrii de partid care lucrează au deplină posibilitate să cunoască în viața lor de fiecare zi pe cei care lucrează împreună cu ei și doresc să devină membrii de partid.

Noi am avut și avem posibilitatea să verificăm oamenii în activitatea lor practică. De unde vin membrii de partid la noi? În primul rând din rândul tineretului. Noi avem organizații de tineret foarte puternice, organizația de tineret este o organizație direct subordonată partidului. Organele de conducere ale acestei organizații pe fiecare scară sînt subordonate organelor de partid respective. Deci, cea mai mare parte a celor care intră în partid au în spatele lor un stadiu de 6-8 -10 ani în cadrul organizației tineretului comunist; în al doilea rând, noi în jurul organizațiilor de partid avem așa numitul activ fără de partid, adică un număr de oameni care nu sînt membrii de partid și care un timp îndelungat lucrează, desfășoară activitate pe lângă organizația de partid. Iată, spre exemplu, cînd am dus activitatea de cooperativizare a satelor, în fiecare organizație de partid sătească aveam în jurul ei mulți oameni care activau, așa numitul activ fără de partid, care ne-au ajutat la îndeplinirea acestei sarcini și care au desfășurat o activitate foarte frumoasă. Spre exemplu, am avut cadrele de învățători, de activiști din stațiunile de mașini și tractoare, muncitorii acestor stațiuni care au participat extrem de activ la munca pentru cooperativizarea agriculturii.

În munca acestor organizațiilor de partid cu activul fără de partid avem posibilitatea să cunoaștem oamenii și să-i verificăm. Apoi, noi avem o serie de organizații de masă, sindicale, avem sfaturile populare unde foarte mulți oameni fără de partid iau parte la activitatea lor, unde de asemenea îi putem verifica.

De aceea, ținînd cont de toate acestea, noi am considerat că în asemenea condiții stagiul de candidat este ceva formal și într-adevăr era o formalitate și încărcă organizațiile de partid cu niște lucruri cu totul de prisos. Cînd intră în partid omul trebuie să educă din partea cîtorva membrii de partid recomandări, el face acest lucru de două ori, cînd era primit candidat de partid și cînd era primit membru de partid și aceste recomandări le lua de la aceiași membrii de partid. De asemenea și de discutat se discuta de două ori în cadrul organizației de bază, trebuia să aducă recomandări, le aducea de două ori.

///

Noi am examinat situația celor care fiind candidați, după expirarea stagiului de candidat i-am respins, era un număr foarte restrâns, așa că am hotărît să lichidăm acest lucru.

În ce privește teza că fiind partid de guvernământ există o tendință de a intra în acest partid, tendința aceasta există, este real acest lucru, dar stagiul de candidat nu contribuie la verificarea candidaților. De altfel dv. nu sînteți în situația noastră și tot aveți stagiul de candidat.

Tov.M.Besavepunnaish:

Dv. credeți că noi nu avem dreptate că insistăm asupra acestui lucru ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Eu nu m-am pronunțat. Noi în ilegalitate nu am avut stagiul de candidat, că oamenii erau verificați în muncă, am avut foarte mulți oameni care se desfășurau activitate ca comuniști, dar care nu erau membrii de partid. Noi am hotărît acum de curînd să le dăm la acești oameni stagiul de partid încă din ilegalitate. Unui om care a stat 10 ani la pușcărie pentru activitate comunistă, dacă el nu a fost membru al partidului comunist, dar el a desfășurat activitate din însărcinarea partidului, îi dăm stagiul de partid.

Dacă este bine la dv.? Probabil că este bine dacă știți hotărît așa, cunoașteți mai bine situația din țara dv. După părerea mea aici nu este o normă obligatorie, o face fiecare datorită situației în care se găsește, totul trebuie examinat și văzut. La noi după eliberare stagiul de candidat a fost foarte variat în fiecare situație în funcție de sarcinile concrete.

Tov.M.Besavepunnaish:

Si noi avem o osarecare experiență în ceea ce privește munca ilegală. Pînă în 1942 partidul nostru a fost în deplină ilegalitate, însă noi lucram sub participarea partidului socialist, a unei organizații de tineret; a doua experiență a noastră este între anii 1947 - 1952, experiență care este destul de serioasă, pentru că în această perioadă cîteva mii de cadre ale partidului nostru au fost arestate, vreo 3.000 de tovarăși de ai noștri au fost uciși în unele părți din Bengalul de Vest și din Andra. A trebuit să ducem chiar luptă armată, însă noi am dori ca să ne spună tovarășii români cîte ceva din experiența activității ilegale a Partidului Comunist Român

pentru că s-ar putea întâmpla ca în viitor noi să avem la noi o situație foarte grea și se poate ca ceva din experiența dv. să ne fie de folos.

În ceea ce ne privește pe noi, încercăm să facem acum numai vreo 2 - 3 lucruri. Noi vrem ca să strângem, să micșorăm numărul membrilor noștri de partid, să ne scăpăm de un număr de membrii de partid care sînt mai necunoscuți. Avem membrii de partid în organizațiile funcționarilor de stat și în unele organizații din industria centrală, pe care noi căutăm să-i ținem separați de ceilalți membrii de partid. De asemenea luăm unele măsuri tehnice în orașe, măsuri pentru unele adăposturi în cazul în care am deveni ilegali. Noi altceva în plus de aceasta nu putem să facem, însă ne îngrijim ca să nu ajungem în situația ca într-o zi să ne ia ca din oală și să ne arunce în închisoare, dar dacă noi de bună voie vom renunța la activitatea legală, nici acest lucru nu va fi bun, însă unele măsuri trebuie luate, pentru că altfel ar exista primejdia ca întreaga noastră conducere să fie aruncată în pușcărie și de aceea considerăm că este bine să ținem seama și de experiența noastră de pînă acum, însă nu este rău de loc ca să cunoaștem și din experiența altor partide frățești, cu stît mai mult cu cît tovarășii români au trecut și printr-o perioadă de dictatură fascistă. Dacă ni s-ar putea vorbi despre activitatea partidului în această perioadă noi am avea de învățat.

Tov. Promode Dass Gupta:

Eventual această problemă ar putea fi lămurită ceva mai tîrziu dacă dv. nu sînteți pregătiți să răspundeți la aceste lucruri și această problemă poate fi pusă și sub alt mod.

Cea mai mare parte din cadrele partidului sînt conducători ai organizațiilor de masă și sînt și deputați în parlament, dacă se hotărăște astăzi ca să salvăm o parte din această conducere atunci trebuie să li se ceară ca să intre în ilegalitate și dacă aceștia ar deveni ilegali ar ajuta foarte mult guvernul ca să spună că partidul comunist este în ilegalitate, că însuși acești conducători au intrat în ilegalitate. Este vorba în primul rînd de cei nouă membri ai partidului: doi sînt miniștri, unul este ministru în Kerala și altul este vicepreședinte al ministrului în Bengal, doi sînt deputați în Gopalan și Ramam (?) și altul este membru în adunarea din Punjab și în afară de aceștia chier și cei care nu sînt

deputați, sînt stît de cunoscuți încît în ziu de astăzi dacă ei nu se vor manifesta în viața publică, guvernul va ajunge la concluzia că ei au intrat în ilegalitate. Chiar și noi doi care am venit în România, guvernul se poate gîndi că noi nu ne vom întoarce în India legal.

Aceasta este problema care se pune și ca să fim și mai preciși, pe ziu de 2 octombrie a.c. guvernul indian era cu totul pregătit ca să ne atace și să aresteze 800 de persoane, listele erau făcute, ei nu au reușit s-o facă, nu datorită nouă ci pentru că erau neînțelegeri în rîndul clasei conducătoare și deci noi am scăpat așa cum am scăpat din această situație. Noi știam că acest atac împotriva noastră se va produce, dacă noi am fi intrat în ilegalitate, aceasta ar fi ajutat și mai mult guvernul în ceea ce vroia să facă, spunînd : vedeți, comuniștii au intrat singuri în ilegalitate.

Aceasta este o problemă căreia noi vrem ca să-i facem față, pentru că noi trebuie să îmbinăm activitatea legală cu cea ilegală. Noi știm ceea ce înseamnă să îmbini activitatea legală cu cea ilegală în, special toți cei care fac acest lucru știu, însă noi am dori în practică să știm ce înseamnă această îmbinare între activitatea legală și cea ilegală?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Eu am să spun cîteva cuvinte în legătură cu aceasta pentru că activitatea ilegală a partidului nostru s-a desfășurat timp de douăzeci de ani, din care patru ani au fost ani de dictatură militară-fascistă, așa că ar fi greu de spus totul, nu ne-ar ajunge multe săptămîni ca să vorbim despre lucrul acesta. Mă gîndesc la problemele pe care dv. mi le-ați pus și în legătură cu acestea mă voi referi la cele ce voi spune. De la început vreau să spun că eu sînt foarte stăruitor în aceasta că situația din fiecare țară trebuie abordată în mod concret de la condițiile fiecărei țări, trebuie abordată ținînd cont de condițiile concrete din fiecare țară, pentru că numai în felul acesta poate fi luată măsura cea mai potrivită. La noi în timpul activității ilegale nu a fost o asemenea situație în care partidul putea să activeze legal, el a fost complet ilegal, a fost scos în afara legii. În toți acești 20 de ani partidul nostru a activat ilegal, de aceea una din

străduințele noastre a fost de a căuta activității de legalizare și a folosit toate formele pe care le-a putut folosi în această situație, diferite organizații fie că erau organizații ale partidului, intrarea în alte organizații care nu erau ale partidului, folosirea presei ș.a.m.d.

Mie personal mi se pare că în nici un caz un partid care are posibilitatea de a lucra legal nu trebuie ca el însuși, din proprie inițiativă să intre în ilegalitate, dimpotrivă toată lupta trebuie făcută pentru a se ține în legalitate.

În al doilea rând o problemă care a fost pentru noi a fost de a pune și a se înțelege just problemele noastre de către clasele muncitoare și numai când am juns să facem acest lucru și aceasta s-a făcut în perioade premergătoare războiului și în timpul războiului când partidul a reușit să găsească lozincile cele mai bune și să stragă în felul acesta în jurul său forțe foarte puternice politice și sociale. Aceasta a influențat asupra măsurilor pe care le putea lua chiar dictatura militero-fascistă împotriva comunistilor, adică ni se pare că ^{nu}trebuie să ne bazăm nu numai pe forțele proprii ale partidului, pe numărul de activiști pe care îl avem, ci trebuie să ne bazăm pe sprijinul larg al maselor.

Iată, noi în perioade imediat înainte de război am organizat o mare manifestație anti-fascistă, care a fost greșeala care am făcut-o? A fost aceea că această manifestație a fost făcută cu cadrele de partid, am mobilizat cadrele de partid și le-am scos în stradă și partidul era ilegal. Care a fost rezultatul? Cea mai mare parte a acestor cadre au fost arestate, într-o perioadă când trebuia să mergem pe linie ca să scotem afară și să mobilizăm masele de oameni fără de partid, așa cum am făcut și în alte dați, în felul acesta ar fi fost mai greu de decapitat mișcarea de conducători. De aceea nouă ni se pare că trebuie să avem în vedere sprijinul pe care ni-l poate da masa muncitorilor și a țăranilor.

În al treilea rând, noi în timpul războiului am dat o mare atenție și înainte de război, mai ales după 1933, muncitorilor, organizării noastre în fabrici, unei bune organizări a celulelor de partid în fabrici. Trebuie să vă spun că în toți acești ani, inclusiv în timpul războiului, celulele de partid din fabrici s-au dovedit cele mai active. Am dat atenție în același timp și unor forme speciale de muncă. De exemplu,

am avut în unele cazuri foarte bune colaborări cu cadrele din armată și acest lucru ne-a ajutat și în procurarea de armament înainte de 23 August 1944 și pentru acțiunea care s-a desfășurat ulterior cu răsturnarea dictaturii militero-fasciste.

În al patrulea rând, unele din greutăți cu care am avut de luptat în această perioadă a fost poziția sectară a unor membrii de partid. Acest lucru ne-a dăunat extrem de mult în general privind estăzi retrospectiv ne dăm seama că atunci când nu am fost sectari și am mobilizat în jurul partidului un număr mare de oameni și muncii atunci am reușit să obținem succese mai mari. În orice condiții secterismul nu este bun. De asemenea poziția noastră sectară față de social-democrați a contribuit la o și mai grea situație a partidului nostru.

Trebuie avută o bună rețea de rezervă, tehnică. Nu pot să mă pronunț pentru că nu cunosc situația din India, dar nu cred că este cazul ca activul de rezervă, oamenii din conducerea partidului să se dea la fund. Trebuie găsite alte forme și posibilități de apărare a acestei activități, pe de o parte pe linia unei bune legături cu masele și a posibilității de a ridica masele împotriva unor acțiuni de reprimare și pe de altă parte posibilitatea ca în caz de nevoie să se poată ascunde oamenii, dar această dăruire la fund nu trebuie să fie inițiativa noastră.

Tov.M.Basavapunniah:

Să vă spunem ceva din experiența noastră. În 1964 în noiembrie a avut loc Congresul partidului nostru. Tot atunci guvernul a anunțat alegeri parțiale în Kerala. Partidul nostru a avut cele mai multe voturi în Kerala, cu toții am participat la alegeri, Biroul nostru Politic, Comitetul nostru Central a ținut steagul în Kerala și din cauza alegerilor noi nu ne așteptam de loc la un atac împotriva noastră, însă într-o bună zi la ora 2 noaptea noi am fost mobilizați să ne ascundem. Din 35 de membri ai Comitetului Central 30 au fost arestați. Membrii ai partidului nostru la diverse nivele au fost arestați. Membrii de partid ne-au criticat pe noi : "voi ne-ați vorbit despre caracterul acestui guvern, ne-ați vorbit despre activitatea legală și ilegală, cum se face că toți ați fost închiși, există vreo legătură între ceea ce spuneți și ceea ce faceți, ceea ce ne scriți în documentele voastre este formal sau real"? Noi a trebuit să ne cerem scuze. Noi ne-am temut ca să nu se

petrescă și lucruri mai grave decât cele ce se petrecuseră și noi ne-am temut în special de faptul că trebuie să ilegalizăm partidul.

Intregul nostru partid, conducerea partidului nostru a suferit timp de un an și jumătate. Acum toate problemele care se pun sînt în legătură că ce garanție există pentru viitor pentru conducerea partidului, însă acum problemele se pun nu numai pentru conducerea partidului ci pentru întregul partid și această stare de nesiguranță a pătruns adînc în mintea tuturor membrilor de partid. Aceasta este situația deosebită în care ne găsim noi acum.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Poste trebuie să avem pregătită o conducere de schimb? Poste trebuie să luptăm pentru o mai bună informare în legătură cu ceea ce vrea dușmanul să facă. Sigur că trebuie examinate toate aceste chestiuni și acestea dv. trebuie să faceți, noi de aici nu putem să vă spunem.

Tov.M.Besavepunnaish:

Nu se poate face decât un schimb de experiență.

Deși nu am vrut s-o fac sînt totuși tentat să mai pun o întrebare.

Noi citim foarte multă literatură chineză și noi nu reușim să înțelegem care sînt problemele de divergențe în cadrul Partidului Comunist Chinez, eu vorbesc despre Liu Sao-ți, pentru că chinezii spun că el a făcut greșeli în 1935, în 1937, își aduc aminte de toate greșelile din trecut. Pe noi nu ne interesează ce a făcut el în trecut, însă noi am dori să știm ce se petrece astăzi în China, în ceea ce privește dezvoltarea economiei, planificării, industrie, în ceea ce privește agricultura și de asemenea politica externă, dacă tovarășii înțeleg ceva din toate acestea, eu vreau să las deoparte probleme revoluției culturale, nu întreb nimic în legătură cu acestea. Care sînt problemele care stau la baza luptei care se duce în cadrul Partidului Comunist Chinez? Dacă este adevărat ceea ce spun ei despre Liu Sao-ți că el este Hrușciiovul Chinei? Despre ce fel de capitalism este vorba, pe ce bază afirmă lucrurile acestea? Dacă dv. puteți arunca ceva lumină în toate lucrurile acestea, am dori s-o faceți. Noi am încercat să citim ceea ce

publică ei însă nu am reușit ca să ne lămurim.

M-am întâlnit și am discutat cu ambasadorul chinez în India, timp de 5 ore am tot discutat. În sferă de faptul că a repetat cuvânt cu cuvânt ceea ce am citit noi în documentele lor nu ne-a spus niciun cuvânt în plus. Ei doresc ca în presa noastră noi să publicăm materialele lor și atunci noi le cerem să ne spună ce conțin aceste materiale ale lor ca noi publicându-le să le putem explica oamenilor noștri.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Imi cereți un lucru imposibil. Am crezut că o să ne spuneți dv. câte ceva că sînteți mai aproape de chinezi și vă cunoașteți mai bine.

Noi nu împărtășim părerea după care dv. ați fi prochinezi, știm că sînt asemenea păreri, dar noi nu le împărtășim.

Tov.M.Basavapunnaiș:

Noi sîntem și prochinezi și prosovietici și proromâni.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Noi am auzit o formulă că nu poate exista comunist anti-sovietic. Noi nu am înțeles această formulă. Noi am spus că nu pot exista comuniști antisovietici, nu pot exista comuniști antichinezi, nu poate exista comunist antiromănesc ș.a.m.d.

Acum, serios vorbind noi avem relații bune cu tovarășii chinezi, noi am fost de cîteva ori în China și am avut discuții la nivelul conducerii cu tovarășii chinezi, cu toate acestea noi nu putem să spunem că înțelegem bine ce se întîmplă acolo. Înțelegem un lucru că în conducerea lor există divergențe serioase și că aceste divergențe sînt de serioase sînt datorită unor forțe din sferă, și lucrul acesta nu este bun. În general credem că acolo unde nu este unitate în cadrul unei țări socialiste și în cazul cînd este partidul în opoziție, această situație nu poate să dea multe lucruri bune pentru mișcare. De aceea, eu nu aș putea să spun prea mult despre ceea ce se întîmplă acum în China. Cred, judecînd după cele ce citesc, că sînt și probleme ideologice și că fondul problemelor este legat de modul de a construi socialismul și de mersul înainte în China, cum tot aș de bine cred că sînt și problemele legate de unele persoane care sînt în conducere. Mi se pare că r

este un lucru pozitiv, în ciuda tuturor celor ce se întâmplă, că totuși, în cele din urmă tovarășii chinezi au ținut ridicată producția industrială și au reușit s-o dezvolte. De asemenea, după informațiile noastre și în agricultură au reușit să obțină niște recolte bune, lucru foarte important pentru că într-o țară ca China dacă nu ar fi ceea ce să se mănince ar fi foarte prost. Mi se pare că în ultimul timp există niște apeluri mai serioase al conducerii pentru introducerea ordinii și disciplinei. Mai mult noi nu am putea spune din cele ce știm noi decât că avem acest punct de vedere și cu privire la ceea ce ar trebui să se facă și de tovarășii din afară. Noi suntem de părere că cel mai rău lucru pe care l-am face atât pentru China cât și pentru mișcarea noastră în general ar fi intervenția din afară, pentru a lua parte unuia sau altuia, cum vedem că se întâmplă. Noi nu considerăm că acest lucru este în interesul nici al mișcării nici al dezvoltării interioare a Chinei. Nu credem că trebuie să intervenim pentru a sprijini, așa cum se spune, o grupare sau altă grupare, pentru a califica pe unii o echipă și pe alții o altă echipă, pentru că acesta este lucrul cel mai greu. Cea mai bună formă de ajutor ar fi să îndemnăm la rezolvarea calmă a lucrurilor, numai acestea ar putea să ajute și să spunem că noi nu împărtășim acest lucru, pentru că până la urmă toate acestea vor fi lichidate și credem sigur că vor fi lichidate.

Tov.M.Basavapunnaișh:

În orice caz, ca comuniști, noi nu trebuie să pierdem speranța.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Au mai fost asemenea situații nu numai în China, au fost și împușcați conducători ai partidului și ai revoluției și totuși s-a găsit forțele necesare pentru a se merge înainte. Nu spun acestea pentru a justifica ce se întâmplă acum în China, cel mai bine ar fi să nu se întâmple, dar acestea nu depinde nici de noi, nici de dv. De aceea, cred că este bine să lăsăm lucrurile să se desfășoare așa cum se desfășoară.

Cred că și în domeniul relațiilor externe ei acum mai temperează lucrurile, pentru că la un moment dat au ajuns la lucruri foarte serioase. În ultimul timp se pare că au luat ceva măsuri să pună lucrurile în ordine. Timpul o să ne arate ce se va întâmpla.

Noi în mod foarte sincer și foarte tovarășesc dezvoltăm relațiile cu China și sîntem hotărîți să facem asta așa cum facem același lucru și cu Uniunea Sovietică și cu toate celelalte țări socialiste. De aceea spunem că și în ce privește conferința mondială nu trebuie grăbite lucrurile, să mai așteptăm să mai dăm posibilitatea să se mai limpezescă puțin apele și poate atunci vor fi și posibilități ca să se discute.

Tov. Bassvapunnai:

Nu știu dacă tovarășii, din documentul nostru pe care l-au citit, au reușit ca să înțeleagă poziția noastră față de participarea noastră în guvern în Kerala, în Bengalul de Vest. Primul lucru pe care aș vrea să-l explic este următorul: aceasta nu are nimic de a face cu acest lucru este clar. Noi nu participăm în acest guvern pe baza concepției că noi sîntem într-adevăr la putere.

În ceea ce ne privește, puterea reală este în guvernul central, adevărata putere nu este la nivelul statului ci la centru. Pe de altă parte noi nu participăm în toate guvernele statului, acolo unde noi sîntem siguri că sîntem forța conducătoare, acolo unde nu există pericolul ca partidul nostru să fie subordonat altor partide ale micii burghezii, sau ale burgheziei, numai acolo participăm noi la guvern, în alte state ca Pungeep, Bihar, Guterprage (?), ni s-au oferit locuri în guvern și am refuzat ca să participăm. Comuniștii de dreapta vor de asemenea ca și într-un guvern central să participe și lozincă partidului nostru este ca să se lupte pentru formarea în centru a unui guvern în care să nu fie partidul Congresului. Pentru ei este o lozincă de acțiune, pentru noi este o lozincă de propagandă.

În actualul parlament din totalul de 500 de deputați partidul nostru și partidul comunist de dreapta împreună au 44 de deputați, 44 de deputați are și partidul Sfatandra, acest partid Sfatandra este un partid proimperialist care s-a pronunțat pentru monopoluri, pentru moșieri ș.a.m.d. Alți 50 de deputați sînt membri ai partidului socialist Praja și partidului socialist Partidul Ionosong are 30 de deputați în total. Comuniștii de dreapta doresc intrarea într-un guvern în care să nu fie partidul Congresului, cu toți ceilalți, ca toți să facă parte dintr-un asemenea guvern, și că unii din membrii partidului Congresului să iasă din acest partid și să se alăture uneia din aceste grupări și noi ne opunem cu înverșunare acestei poziții. //

Problema care se pune acum nu este problema cu privire la participarea în parlament, ci la un nou guvern. Marxiştili, Lenin a dat un răspuns cum marxist-leniniştii să participe în parlament, însă în acest răspuns nu se vorbea despre participarea într-un astfel de guvern şi de aceea este o atitudine confuză cu privire la aceste probleme. Chinezii ne atacă că noi ne facem iluzii parlamentare şi sovieticii ne atacă pentru că noi nu activăm în parlament şi că nu acţionăm în această direcţie şi noi nu ştim unde ne aflăm şi nu ştim nici ce părere aveţi dv. despre acest lucru.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Una din părerile noastre este aceea că Lenin nu a dat un răspuns la problema participării comuniştilor în parlament, el a dat un răspuns la problema participării bolşevicilor în Dumă, lucru care este cu totul altceva, cred că nu se gîndea la parlamentul indian, sau să facem un îndreptar să spunem că se gîndea la parlamentul indian. Dacă într-adevăr aţi reuşit să rezolvaţi problema şi să participaţi la un guvern în India, ar trebui să vă intereseze mai puţin ce spun cei din afară, ar trebui să vă intereseze mai mult ce spun cei din India, muncitorii şi ţărăni.

Aş vrea să întreb ceva. În aceste două guverne în care participaţi există perspectiva de a rezolva anumite probleme sociale, de a aduce anumite lucruri care sînt concrete pentru ţărăni, pentru cei ce muncesc?

În ce priveşte problema participării la un guvern central există vreo posibilitate sau perspectivă de a participa la un asemenea guvern cu forţele de stînga ale partidului Congresului şi cu alte forţe de stînga, cum vedeţi această chestiune ?

Tov.Basavapunnaiah:

Vă voi răspunde.

În ce priveşte guvernul statelor din Kerala şi Bengalul de Vest, puterea este foarte limitată. Aceste guverne ale statului nu sînt instituite decît pentru a pune în aplicare ordinele care le vin de sus de la guvernul central pentru a menţine în continuare ordinea acolo. Pe hîrtie, rezolvarea problemelor agriculturii, învăţămîntului şi altele mai mărunte sînt pe lista acestui guvern, însă şi acestea sînt foarte serios limitate. Noi putem totuşi să aducem o contribuţie a noastră,

de exemplu în ultimii 4 - 5 ani clasa muncitoare a dus o serie de lupte. În tribunale, în centrele industriale capitaliste, marii industriași toate măsurile pe care reușiseră să le impună ei nu le-au pus în aplicare. Dacă muncitorii ar fi insistat pentru punerea în aplicare a acestor lucruri, atunci guvernul ar fi trimis poliția să-i reprime și poliția ar fi ajutat pe capitaliști.

În acest guvern la care participăm și noi, noi am oprit poliția să meargă în sprijinul capitaliștilor, sub presiunea noastră s-a putut rezolve acest lucru și vreo 40.000 de muncitori au beneficiat de pe urma acestor măsuri. De asemenea vreo 200.000 de funcționari de stat, cea mai mare parte din ei sînt păături de mijloc, au luptat ani și ani ca salariul lor să fie ridicat la nivelul funcțiilor de aparatul central. În statul Kerala această cerere a lor a fost în întregime satisfăcută, în Bengal de asemenea în mod substanțial aceasta a fost rezolvată. Acest ajutor în plus se ridică la vreo 120 milioane de rupi numai în Bengalul de Vest. Sindicatelor lor nu erau recunoscute și nu puteau activa oficial, acum sînt recunoscute și lucrează legal, de asemenea drepturile civile sînt recunoscute. Nu mai există nici un fel de restricții cu privire la dreptul de a face miting, de a demonstra. De asemenea și în domeniul agriculturii noi nu permitem poliției ca să meargă și să ajute pe moșieri. Pe mii și sute de mii de acri de pămînt arendașii sînt apărați. De asemenea 175 de mii de acri de pămînt au fost împărțiți țărenilor fără pămînt sau cu pămînt puțin.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Aceasta este foarte bine.

Tov.M.Basavapunnais:

Aceasta este cauza pentru care guvernul central vrea să ne atace. Dacă noi nu am fi făcut aceste lucruri ei nu ne-ar ataca. Toate aceste lucruri au fost realizate datorită unor presiuni foarte puternice din partea partidului nostru și pentru fiecare dintre aceste măsuri noi a trebuit să scotem pe stradă sute de mii de oameni, altfel nu am fi reușit să facem presiuni asupra guvernului.

./.

Acesta este un argument că se poate conduce, pe care noi îl considerăm bun, îl considerăm o bună armă pentru luptă. Fiecare lucru noi îl spunem poporului, însă adevărata putere este la centru. Poporul își dă seama de limitele acestui guvern și el dorește ca noi să rămânem în guvern și să luptăm, dacă poporul ar fi de părere că noi nu putem realiza nimic pozitiv prin faptul că sîntem în guvern atunci ne-ar spune că nu trebuie să fim în guvern și noi am ieși din guvern.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Poliția locală ține de aceste guverne ?

Tov.M.Basavapunniah:

Din punct de vedere administrativ ține de guvernul statului respectiv, însă pentru a-i numi și pentru a-i da sferă numai guvernul central este acela care se pronunță.

În această luptă este o problemă mare cu privire la speretul de stat. Ofițerii de poliție deasemenea sînt funcționari de stat și tribunalele statului de cîte ori vrem să luăm o măsură în favoarea maselor populare ei ne pun piedici și noi cu fiecare prilej explicăm poporului ce înseamnă puterea de stat și acum ei știu ce este poliția și ce este speretul de stat și birocrat.

Cu privire la celelalte întrebări. Polarizarea forțelor în India, nu este stît de clar, că un guvern de stînga poate fi format în centru, primejdia care ne pîndește este pentru un guvern de dreapta. Forțele de stînga nu sînt suficiente și nici puternice pentru a influența și de aceea noi nu vedem că în viitorul apropiat să existe posibilitatea pentru formarea unui guvern central de stînga. S-ar putea întîmpla ca să izbucnească o nouă criză și anume într-o perioadă mai îndepărtată cînd într-adevăr se va produce o sciziune în rîndul partidului Congresului, între cei care sînt cu adevărat de stînga și cei de dreapta. Conflictul actual din cadrul partidului Congresului pare să fie mai curînd luptă fracționistă decît să aibă un caracter politic, așa că mai trebuie să treacă timp pînă se va cristaliza acest lucru. Principalul lucru care mai trebuie ca chestiunile să se aranjeze, este situația din mișcarea muncitorească.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Deci pericolul principal este venirea unui guvern mai de dreapta, nu decurge de aici poziția logică de a apăra adevărata stare de lucruri ? ./.

Tov.M.Bassvapunnesh:

Partidul Congresului este la putere, politica sa de bază este o poziție care sprijină pe moșieri, capitalul străin și care alimentează forțele interne ale reacțiunii de dreapta. În numele luptei împotriva reacțiunii de dreapta, dacă partidul nostru sprijină partidul Congresului și în acest caz rezultatul ar fi că la putere ar ajunge tot partidele de dreapta și acum în fața noastră nu se pune problema de a alege între sprijinirea partidului Congresului sau a altor partide de dreapta, problema care se pune este de a avea atitudine împotriva partidului Congresului cât și împotriva celorlalte partide de dreapta.

Experiența noastră din ultimii 7 ani este că de câte ori am încercat ca să sprijinim partidul Congresului împotriva partidelor de extremă dreapta, partidul nostru întotdeauna când a făcut lucrul acesta a fost un partid de opoziție. Lucrul acesta s-a întâmplat în statul Orise, în Madras și pretutindeni unde am încercat să facem acest lucru noi am pierdut. Partidul nostru s-a dezacordat ca un partid care sprijină guvernul și nemulțumirile din rîndul poporului au fost folosite de cei de dreapta. Acest lucru s-a întâmplat, este o situație foarte grea situația în care ne aflăm, însă asupra unor probleme noi sprijinim guvernul, de exemplu, în recenta criză din Orientul Mijlociu. Partidul Safandra, partidul Ionosong și partidul social Praja și celelalte partide socialiste toate au atacat guvernul indian și au dorit ca guvernul să sprijine întrutotul poziția Izraelului, numai partidul nostru în legătură cu această problemă a sprijinit guvernul, deși noi criticăm în general guvernul, și ca această problemă mai poate fi un număr de alte probleme, însă nu sprijinim totul pentru că nu am fi înțeleși de popor și aceasta nu va întări mișcarea noastră democratică. Aceasta este situația.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Este clar pentru mine acest lucru. Când am pus întrebarea nu m-am referit la un sprijin total al guvernului pentru că nu este posibil, însă dacă există asemenea situație, că există un pericol mai de dreapta, însă tot ceea ce poate stăvili posibilitatea venirii unui guvern de dreapta trebuie sprijinit.

Spre exemplu, în Grecia, după părerea noastră Partidul Comunist Grec avea posibilitatea de a colabora cu o serie de forțe de centru, chiar cu forțe guvernamentale, ni se pare că socotiseră încă insuficient de elastic palatul regal, care într-adevăr a dat girul loviturii de stat, dar în același timp între palat și cercurile conducătoare actuale sînt contradicții foarte serioase și partidul comunist ar fi trebuit sau ar trebui să știe să folosească aceste contradicții. Situația de astăzi din Grecia este de 100 de ori mai grea decît situația dinainte de lovitura de stat și ar fi fost bine decît partidul comunist ar fi avut o atitudine mai elastică pentru a concentra toate forțele împotriva a ceea ce este mai de dreapta.

De aceea am pus această întrebare, pentru că vă referați la posibilitatea de a veni la putere un guvern mai de dreapta, mai reacționar decît cel din prezent. În fața acestei posibilități trebuie văzute toate mijloacele tactice pe care le are partidul comunist, de a găsi asemenea forme de luptă împotriva pericolului de dreapta.

Tov.M.Basavapunnai:

Noi nu dorim de loc ca noi singuri să contribuim ca să vină un asemenea guvern.

Încă un lucru pe care vreau să-l ridic este că noi nu vom fi în stare să împiedicăm acest lucru. În ceea ce privește acest lucru, în fața acestei situații noi preferăm un statu-quo în locul schimbării situației, însă desigur că în munca noastră de propagandă și agitație noi nu facem această propagandă în favoarea statu-quo, însă în orice caz decît situația va fi de așa natură noi nu vom ajuta partidele de dreapta să realizeze o lovitură de stat.

Noi sîntem îngrijorați de această evoluție a situației. Toate partidele de dreapta, inclusiv partidul Congresului iau măsuri și poziție nămi împotriva partidului nostru, nu și împotriva celui alt partid. Multe dintre aceste partide de dreapta gîndesc că faptul că ei nu reușesc să facă această lovitură este că partidul nostru îi împiedică să facă acest lucru și de aceea ei caută să îndrepte lovitura împotriva partidului nostru ca să poată să-și realizeze ce vor. Acesta este jocul.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Este clar.

./.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Un ultim punct.

Acum vreau să pun o întrebare concretă. Cum ce fel de relații vede Comitetul Central al Partidului Comunist Român că se pot stabili cu Comitetul Central al partidului nostru?

Noi am înțeles că dv. vreți să aveți relații tovarășești cu partidul nostru, am înțeles că de aceea ne-ați invitat și de aceea am și venit. Aș dori să cunosc mai lămurit ce Comitetul Central a discutat în legătură cu această problemă. De exemplu, ca să fie și mai clar, se poate ca noi să avem posibilitatea să continuăm activitatea noastră legală ca partid, să-ar putea întâmpla ca peste câțiva timp să ținem Congresul partidului nostru, să vă trimitem dv. o invitație ca să trimiteți o delegație la Congresul nostru, putem conta că dv. veți trimite o delegație care să salute Congresul partidului nostru ?

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Nu vreau să fac diplomație, dar vreau să vă întreb pe dv.: dv. cum vă gândiți în legătură cu relațiile cu noi ?

Tov.M.Basavapunnaiah:

Cu totul clar. Biroul Politic al partidului nostru a discutat această problemă. Oricare partid comunist din lume, cu excepția Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, cu privire la care noi avem o poziție aparte, oricare partid din lume care vrea să stabilească relații cu noi, noi suntem gata ca să avem o atitudine reciprocă, să răspundem în același fel și să stabilim relații tovarășești cu toate aceste partide.

Și în celălalt punct, cum a spus tovarășii, în ceea ce privește politica pe care fiecare dintre partide o stabilește, acest drept revine fiecărui partid ca să-și stabilească propria sa politică cum înțelege el de cuvință, că oricare dintre partidele cu care noi stabilim relații, aceste partide nu vor fi criticate, numele lor nu va fi pomenit, nu vor fi îndreptate critici împotriva lui.

În ceea ce privește poziția ideologică, politică, fiecare partid își are propria lui ideologie.

După discuția pe care am avut-o cu dv. pot să-mi dau seama că într-un număr însemnat de probleme cu privire la mișcarea națională de eliberare, la problemele parlamentare și la altele sîntem destul de apropiați ca poziție.

Tovarășii, Partidul Comunist din Marea Britanie ne-au invitat la Congresul lor, poate că între noi și ei există mai multe deosebiri de vederi decît între noi și dv. însă acestea nu ne împiedică de a merge la Congresul lor. Aceasta este poziția noastră.

De asemenea și cu P.S.U.G., și tovarășii de acolo ne-au spus că vor să aibă relații tovarășești cu noi și decă vreunul dintre tovarășii noștri se simte obăsit poate să mergă să se trateze la dîșii și că în fiecare an noi putem trimite tovarăși să se trateze la ei. Noi nu ne-am folosit de invitația tovarășilor Germani însă ei ne-au făcut-o.

În acest fel procedăm noi.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Eu am să vă spun cum vedem noi evoluția lucrurilor.

Noi nu am discutat în mod special în cadrul conducerii noastre probleme relațiilor cu partidul dv. Noi am luat hotărîrea de a vă invita la noi în concediu tocmai de a creia posibilitatea de a stabili legături între cele două partide ale noastre. Lucrul acesta l-am făcut și credem că l-am făcut bine. De asemenea cred că este bine că am reușit să facem cu acest prilej și acest schimb de păreri cu privire la felul cum vedem o serie de probleme ale mișcării muncitorești, ale situației internaționale.

Am făcut un schimb de informații cu privire la situația de la noi și de la dv. Eu sînt de acord cu cele spuse de tovarăși că într-o serie de probleme discutate punctele de vedere ale partidelor noastre sînt apropiate, foarte apropiate, poate chiar asemănătoare, adică identice. În orice caz cred că constatăm, în urma discuțiilor care le-am avut în aceste trei zile un mod de gîndire asemănător în problemele fundamentale ale vieții mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Aș dori să subliniez în mod deosebit că noi apreciem modul de sinestătător, independent al partidului dv. de a aborda și de a critica problemele stît de complexe ale vieții noastre din mișcarea comunistă și muncitorească. De asemenea eș vrea

să repet ce am spus la început că noi privim cu simpatie și cu solidaritate frățească activitatea pe care o depuneți. Ne-am bucurat și ne bucurăm pentru succesele pe care le obțineți, nu vă putem noi spune cum să activați acolo, dar ne bucurăm de participarea dv. în acest guvern și ne vom bucura de toate succesele pe care le veți obține.

Noi pornim de la faptul că în India sînt două partide comuniste. Poate nouă personal, sentimental lucrul acesta nu ne place, de ce să vă ascundem, v-am și spus de la început că noi credem că trebuie făcute eforturi pentru a vă uni, dar aceasta este o chestiune care vă privește și așa cum v-am spus dv. le-am spus și tovarășilor care au fost la noi din partea celuilalt partid. Aceasta este realitatea, sîntem niște partizani ai lucrurilor clare și noi credem că este bine să fim așa. Aceasta a dictat hotărîrea noastră de a vă invita la noi, spunîndu-vă că noi sprijinim orice fel de tendințe de operațiuni comune între cele două partide, în același timp noi vă spunem că sîntem dispuși să dezvoltăm relațiile tovarășești cu conducerea partidului dv.

Noi nu am discutat în mod concret formele de dezvoltare în viitor a acestor relații. Vom examina acest lucru și după ce vom informa întreaga noastră conducere despre discuțiile avute. Pot însă să vă spun de pe acum că tendința noastră este să avem relații cu dv. așa cum avem cu toate partidele în orice caz tot așa cum avem și cu partidul comunist condus de Dange. Noi vă spunem sincer acest lucru, nu vă vom spune că vom avea mai multe relații cu dv. decît cu ceilalți, însă nici lor nu le vom spune că vom avea mai multe cu ei. Dorim să avem cu ambele partide aceleași relații.

Tov.M.Besavapunniah:

Nici partidul nostru nu vă poate cere să faceți acest lucru diferit.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În esență credem că relațiile noastre se vor dezvolta pe calea unor schimburi de informații, de păreri în viitor. Noi, așa cum v-am invitat pe dv. acum, vă vom invita și în cursul anilor viitori. Cînd vom face planul de schimburi, de relații, vom avea în vedere și partidul dv., fie să trimiteți tovarăși

la odihnă, fie la tratament.

Sîntem gata, dacă doriți să ne consultăm în anumite probleme, vom examina fiecare caz în parte și vom stabili ce trebuie de făcut. Cum așa vedem noi rezolvarea lucrurilor, spunînd că noi nu am discutat, nu am stabilit o măsură specială în relațiile cu partidul dv. Ceea ce am stabilit a fost să ne întîlnim, să creiem relațiile acestea. Acesta este începutul, noi sîntem partizanii dezvoltării acestor căi.

Iată ce am vrut să vă spun.

Tov.M.Besavapunnasiah:

Sînt foarte fericit că pe tovarăși nu i-a preocupat acest lucru și de aceea am pus această problemă acum. În ceea ce ne privește noi sîntem îngrijorați de acest lucru pe care îl reprezintă ilegalitatea pentru partidul nostru în India, pentru că poate în condiții legale s-ar putea să nu mai muncim multă vreme.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Depinde și de dv., de modul cum veți apăra această legalitate.

Tov.M.Besavapunnasiah:

Nu depinde în întregime de noi. În situația în care sîntem noi conducerea ar putea ca într-o anumită zi să nu mai poată ține legături directe cu conducerea partidului dv. S-ar putea să fim în închisoare sau ilegali, în orice caz în interiorul nostru în legalitate noi nu putem să prevedem o luptă armată pentru că nu există pentru aceste condiții în India, iar ilegalizarea partidului nu ar putea veni decît în urma unui atac din partea guvernului împotriva noastră.

Tinînd seama de acestea, eu vreau să înțeleg bine acest lucru, pentru că viitoarea conducere ilegală, semi-legală sau legală să știe cum să se adreseze partidului dv. Atunci cînd am încercat să clarific acest lucru la acestea m-am gîndit, altfel eu nu aș fi ridicat această problemă acum. Noi am fi găsit ca relațiile dintre partidele noastre să se dezvolte, să-și urmeze cursul normal și să vedem pe parcurs ce forme va lua.

În ceea ce privește Comitetul Central și Biroul Politic al partidului nostru, în ultimii trei ani noi ne-am împăcat cu situația că o să mai treacă încă destul timp pînă ce noi o să putem dezvolta în țara noastră. Poate că noi vom fi greșit, însă singuri așa am început să gîndim.

Noi am trimis documentul nostru în decembrie 1964 tuturor partidelor, însă noi nu am mai revenit la acele partide de la care nu am primit nici un răspuns.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Nu știu dacă aceasta este cea mai bună atitudine.

Tov.M.Basavapunnai:

Noi am lansat un apel la dv. și trebuie să vă lăsăm timp să hotărîți.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Acum ne-a trebuit trei ani, poate altor partide le trebuie mai mult timp, trebuie să le mai aduceți aminte.

Tov.M.Basavapunnai:

În ce privește ambasada dv. din India, noi am cerut tovarășilor noștri care sînt la Delhi să aibă relații și să-i informeze de fiecare dată.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Ne-su informat. Nu știu dacă cu alte ambasade aveți asemenea relații ?

Tov.M.Basavapunnai:

Avem asemenea relații cu Vietnamul de Nord, cu Coreea de Nord, cu ambasada chineză, în afară de perioada foarte recentă cînd n-su mai fost, dacă nu invită, ne-am adresat și ambasadei sovietice.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Chiar dacă nu vă invită trebuie să le dați.

Tov.M.Basavapunnai:

Aceasta este destul de greu, prestigiul național vine și el în întîmpinare.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Si India este o țară mare.

Tov. Besevapunnaish:

Nu este vorba despre aceasta, niciun comunist nu poate fi fără respectul asupra personalității sale. De asemenea dacă unii tovarăși de la ambasada cehoslovacă vin la noi vom avea o discuție tovarășească cu ei. De asemenea și cu ambasada R.D.G. Dacă ne-am întâlni cu reprezentantul PCUS tovarășul Kutopin, el ne-ar stabili legături cu unii tovarăși din Biroul Politic și din Comitetul Central al PCUS. Când am venit în țara dv. era și el în același avion cu noi. Noi nu am cerut viză la sovietici. A trebuit să stăm 12 ore în Moscova, el ne-a întrebat dacă dorim să avem viză, i-am spus: tovarășe noi/^{nu}am fost invitați de Uniunea Sovietică, Partidul Comunist Român ne-a invitat, noi sîntem gata ca să stăm în acest hotel și nu vă beteți capul cu o viză pentru noi, însă el imediat a luat legătura cu ambasada dv. să-i informeze că am sosit și pînă cînd eu venit tovarășii dv. el și cu soția lui au stat cu noi am avut o discuție foarte tovarășească, și așa s-au menținut relațiile noastre. Inșă, dacă nu ne invită, cum să mergem.

Dacă cu ocazia celei de a 50 aniversări ne-ar fi invitat pe noi, cu toate criticile pe care ni le fac, noi ne-am fi dus, însă ei au invitat în mod individual doi membri ai Biroului Politic, ca deputați, și li s-a dat un răspuns negativ.

Tov. P. Niculescu-Mizil:

Foarte bine.

În ceea ce privește problema relațiilor, pentru noi, din punct de vedere al acestor relații, chestiunea dacă partidul comunist este legal sau ilegal nu are importanță principială. Noi avem relații stît cu partidele comuniste legale cît și cu partidele comuniste care muncesc în ilegalitate, vă puteți da seama că noi dorim să fiți legali, chier credem că ar trebui făcut totul pentru a spăra această legalitate, dar dacă și din evoluția lucrurilor veți ajunge la o situație de ilegalitate aceasta nu ar împiedica cu nimic asupra relațiilor cu noi și problema este de a stabili formele concrete de legătură. Aceasta dv. trebuie să spuneți cum vedeți acest lucru, atunci cînd se va pune problema.

În sferă de aceasta noi ne-am gîndit ca discuțiile pe care le-am avut să fie publice, însă numai dacă dv. sînteți de acord cu acest lucru, adică așa cum am publicat o informație

despre întîlnirea cu reprezentanții conducerii noastre a secretarului Comitetului Central al partidului Krișnan, noi sîntem de părere că tot așa ar trebui să dăm o informație despre faptul că am avut o înîlnire, că ne-am înțeles tovarășește, că această întîlnire s-a avut loc cu prilejul concediului pe care l-ați petrecut în țara noastră. Aceasta este o propunere a noastră, rămîne să vedem cum vă aranjează pe dv.

Tov.M.Basavapunnaișh:

Noi nu avem nici un fel de obiecțiuni, însă în ceea ce privește situația de la noi din țară ar putea fi unele considerațiuni care să nu ne avantajeze prea mult. Una din aceste considerațiuni este că guvernul nostru nu va fi prea bucuros, iar al doilea aspect este că partidul nostru nu este chiar atît de intact, sînt unele din discuții pe care noi le-am avut cu dv. care trebuie să le ținem secrete și un raport mai detaliat cu privire la aceste discuții noi nu l-am face decît în fața Biroului Politic, pentru Comitetul Central vom face un raport mai scurt, mai general, iar pentru ceilalți membri de partid nu vom spune nimic, pentru că noi am discutat unele probleme care în mod normal nu pot fi puse în discuție în India, din cauze poziției noastre de acolo. De asemenea ne gîndim că aceste probleme nu pot fi puse și din cauze relațiilor care există în prezent între guvernul român și guvernul Indian, pentru că aceste relații vor avea de suferit din această cauză.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Noi nu ne gîndim la acest lucru.

Tov.M.Basavapunnaișh:

Noi cunoaștem guvernul nostru, este un guvern foarte rău uneori, pentru a ne da pașapoartele noastre s-a trebuit să trecă 4 luni de zile.

În general și pentru faptul că Partidul Comunist Român are relații atît cu Partidul Comunist al Uniunii Sovietice cît și cu Partidul Comunist Chinez, este considerat de către guvernul nostru ca un partid primejdios.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Însă Indira Gandhi s-a întâlnit cu tovarășul Ceaușescu și l-a invitat să viziteze și India.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Intrucât la noi este situația pe care o cunoașteți, considerăm că nu trebuie să fie cunoscute toate aceste probleme.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

De acord, total de acord. Noi suntem cu totul în asentimentul dv. că discuțiile pe care le-am avut sînt niște discuții interne între conducerea noastră și conducerea partidului dv. Noi salutăm faptul că dv. vă gândiți ca aceste discuții să fie ținute într-un cadru intim, adică în cadrul conducerii de partid. Așa vedem și noi lucrurile, noi nu dăm alt caracter acestor discuții.

Chestiunea pe care am pus-o eu nu este problema unui comunicat cu o relatare a tot ce am discutat, ci numai o informație scurtă că dv. v-ați întâlnit cu mine, că am schimbat păreri într-o atmosferă tovarășească și că acest lucru l-ați făcut datorită faptului că ați petrecut concediul în România. Atîta tot. Această vă rog s-o luați ca o propunere. Noi suntem gata să procedăm așa cum vă convine dv., pentru că înțelegem că trebuie să ținem cont de nevoile dv., înainte de toate.

În ceea ce ne privește pe noi, noi nu ascundem că Indira Gandhi a fost la noi și că am avut convorbiri cu ea, și ei nu-i ascundem faptul că suntem comuniști și că simpatizăm pe comuniștii din India.

A venit șahul Iranului la noi și s-a supărat că ne-am întâlnit cu președintele partidului Tudeh, pe care el vrea să-l aresteze. I-am spus foarte clar: "Excelență, dv. descoperiți un lucru pe care credeam că îl știți. Noi suntem tovarăși de luptă și credem că aceasta nu trebuie să împiedice relațiile noastre pe linie de stat, relațiile dintre România și Iran". A trebuit să înțeleagă acest lucru.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Noi nu ne temem de aceasta. Noi vrem să scriem că am fost aici în țara dv. că ne-am odihnit, că ne-am întâlnit cu dv. și am purtat discuții cu privire la problemele mișcării noastre muncitorești, însă noi ne gândim și la unele amănunte care s-ar

putes de într-un comunicat. Noi nu avem nimic împotriva să acceptăm lucrul acesta și sîntem întrutotul de acord.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Tovarășii noștri o să facă o propunere de informație, care să fie dată în presă, o să v-o arătăm în preelabil.

Tov.M.Basavapunnaiș:

Am dori să vă ridicăm o serie de probleme.

Deoarece faptului că noi sîntem în țara dumneavoastră am dori să fim consultați de unii medici.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

De acord, aceasta nu este o problemă. Vom organiza ca să fiți consultați de medicii noștri, cît doriți.

Tov.M.Basavapunnaiș:

Vă mulțumim, vom face acest lucru în zilele care ne-au mai rămas, pentru că dacă am fi petrecut cele 15 zile pe care le-am stat la dv. pentru a ne consulta, nu am mai fi avut timp de discuții. În ceea ce mă privește am nevoie de un ortoped, iar pentru soție, care are un referat medical făcut de un medic din țară cînd a avut un atac de schizofrenie, am dori s-o vadă un neuropsihiatru.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

De acord.

Tov.M.Basavapunnaiș:

O altă problemă.

Ambasada Nord-Vietnameză a trimis un mesaj la Hanoi Comitetului Central și Biroului Politic al partidului lor, tovarășii doresc ca noi să plecăm acolo. Le-am spus că lucrul acesta nu este posibil pentru că nu avem pașaport pentru Vietnam și sînt prea mult ocupați ca să mergem și noi acolo, însă ei vor să discute cu noi, dar noi nu sîntem încă hotărîți unde să aibă loc această întîlnire. Aceasta este o problemă în suspensie, nu știm cu ce prilej vor să vorbească. Este o informare scrisă aici pentru noi și nu știm, poate aceasta ne va lua 2 - 3 zile și după ce terminăm acest lucru nu vom mai avea de făcut nimic aici, așa că trebuie să ne facem planul cu privire la reîntoarcerea noastră.

Decă este posibil noi mai întâi am vrea să mergem în R.D.G. și apoi, via Anglia, să ne întoarcem în țară. În legătură cu aceasta noi vă vom comunica date precisă.

Trebuie să plecăm în Anglia, însă la plecare noi nu am putut să luăm din India niciun fel de valută și noi nu am vrea ca în Anglia să depindem de cineva. Însă înainte de a pleca din India noi am fost la ambasada română de la Delhi și l-am rugat pe primul secretar al ambasadei să-i dăm lui niște dolari ca aceștia să fie transmiși aici, pentru a avea mijloacele bănești de care am avea nevoie, însă primul secretar ne-a spus că nu este nevoie că aici Comitetul Central al P.C.R. va avea grije de toate. Lucrul acesta am vrea noi să-l precizăm înainte de plecare.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În ce privește șederea la noi în țară, vă rugăm să nu vă faceți nicio problemă, noi sîntem de acord, cu plăcere vă stăm la dispoziție, pentru a vă face timpul pe care îl stați la noi cît mai plăcut și mai folositor. Puteți sta la noi cît aveți dv. nevoie, nu este nici o problemă, dacă doriți să mai vedeți ceva la noi, cu plăcere vă organizăm.

În legătură cu chestiunea consultului medical, noi vom organiza și acest lucru, ne spuneți ce doriți exact și noi vom lua toate măsurile ca să se facă acest lucru.

Tov.M.Basavapunnaiiah:

Sînt foarte mulți medici în Calcuta, însă în momentul cînd ne vom duce la ei ne vor trimite la spital pentru tratament și noi nu dorim acest lucru.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În ce privește a treia chestiune. ne vom îngriji s-o rezolvăm.

Tov.M.Basavapunnaiiah:

Vă mulțumim.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

În încheiere aș dori să exprim satisfacția noastră pentru că ne-am întîlnit și să remarc spiritul tovarășesc în care s-au dus discuțiile noastre. Îmi exprim speranța că relațiile între partidele noastre se vor dezvolta în viitor în interesul ambelor partide, în interesul popoarelor noastre.

Vă rog să transmiteți tuturor tovarășilor de acasă salutul nostru frățesc.

Tov.M.Basavapunnaiah:

În ceea ce ne privește sîntem foarte satisfăcuți și trebuie să vă spunem că dv. ați fost mult mai sinceri decît ne-am așteptat. Vom transmite tovarășilor noștri modul tovarășesc în care au fost purtate discuțiile noastre. Pentru viitor sperăm că aceste relații, pe care le-am stabilit acum, se vor întări și se vor îmbunătăți.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Si noi sperăm același lucru.

Tov.M.Basavapunnaiah:

Vă rugăm să transmiteți în numele nostru tovarășului secretar general al Comitetului Central, tuturor tovarășilor din Prezidiu și din Comitetul Executiv mulțumirile noastre călduroase pentru ospitalitatea de care ne-am bucurat.

În cele din urmă, ultima problemă pe care vrem s-o ridicăm, este scrisoarea de care v-am vorbit, rugînd Comitetul Central să facă uz de bunele sale oficii pe aîngă partidele comuniste, ca să nu mai folosească posturile lor de radio și press pentru a ne defăima. Dacă vor să discute cu noi cu fapte și să ne convingă, noi sîntem gata să acceptăm. Însă noi sîntem de mai bine de 40 de ani membrii de partid, avem experiențe noastră cu privire la lupte noastră și în special în ultimii cinci ani cînd noi am participat direct la această luptă și cînd auzim emisiunile lor de la radio, sîntem pur și simplu șocați. Noi simțim ca și cum cei care vorbesc la posturile lor de radio, ar fi nebuni. Acesta este sentimentul nostru. 90% din faptele pe care le enumără sînt minciuni. Sînt denumiți revoluționari, o să vă dau o listă cu 100 de oameni, pe care îi socotesc revoluționari, oameni pe care nu te poți bizui, pe ei îi socotesc revoluționari iar pe noi revizionisti. Ne creiază foarte multe greutăți acest lucru, însă noi în niciun caz nu ne gîndim ca să-i atacăm. Noi nu facem acest lucru, însă dacă dv. ați dori, vă rugăm să li se spună să nu ne mai defăimeze. Trebuie să vă spunem deschis că cu aceștia noi din 1962 avem relații bune și deodată eu început să ne atace, fără a discuta măcar cu noi. Atunci cînd

ne-am prezentat în alegeri ei n-au spus nimic împotriva acestui lucru, au fost de acord. Atunci când noi am lansat lozincă ca să participăm la guvernele din Bengalul de Vest și din Kerala, n-au avut nimic împotriva și acum ei demască aceste guverne ca guverne fasciste.

Noi am fi foarte recunoscători dacă i-ați convinge să în-
oeteze cu aceste lucruri.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Ne-ați spus și data trecută despre acest lucru. Noi vom informa întreaga noastră conducere. Cred că noi vom sprijini această cerere și sigur, găsind o formă potrivită, le vom spune tovarășilor chinezi.

Doresc să repet că noi le-am mai spus despre faptul că nu fac bine că sprijină alte partide, alte elemente care n-au niciun fel de perspectivă. Trebuie să vă fie foarte clar însă că faptul că le-am spus n-a fost de natură să-i facă să ia măsuri pentru încetarea acestui lucru, însă noi le-am spus-o de câteva ori și vom face și de data aceasta acest lucru.

La acest lucru aș vrea să mai adaug ceva: Faceți și dv. ceva, încercați, găsiți o formă, spuneți-le. Sînt convins, de altfel repet ce am spus zilele trecute, că dacă vom fi cît mai mulți nu se poate să nu avem un ecou, chiar dacă acest ecou va fi și rezultatul faptului că oamenii își vor da seama că sînt din ce în ce mai puțin înțeleși. De aceea nu trebuie să vă lăsați numai pe noi sau pe alții, încercați dv. înșivă și luptați-vă pentru aceasta. Vă spun acest lucru din experiența noastră, când sînt asemenea probleme ne batem pentru ele, în ciuda tuturor greutăților care există.

Tov.M.Basavepunneiah:

Eu am o durere personală în legătură cu aceasta. În luna mai cînd ambasadorul dv. ne-a invitat, eu m-am dus la ambasada chineză și le-am spus că tovarășii români, Comitetul Central, ne-a invitat ca să mergem în România, că noi dorim să mergem și am considerat că este de datoria noastră să-i informăm, am vrut ca să văd reacția lor. A fost o reacție foarte pozitivă și însărcinatul cu afaceri mi-a sugerat : "vă rugăm să ne informați cînd plecați în România, vom cere unuia din reprezentanții noștri să plece și el în România și să aibă discuții cu dv." și înainte de a pleca ne-a informat prin ambasada

Nord-Vietnameză că acest lucru nu este posibil. Dacă unui membru al Comitetului Central al partidului lor îi este imposibil să discute cu noi, atunci cum este posibil să ne discute la postul de radio.

Tov.P.Niculescu-Mizil:

Eu socotesc că discuțiile pe care le-am purtat, au fost discuții bune, ne-au ajutat să ne înțelegem unii pe alții, ne-au ajutat să dezvoltăm relațiile noastre. Aceasta este principelul.